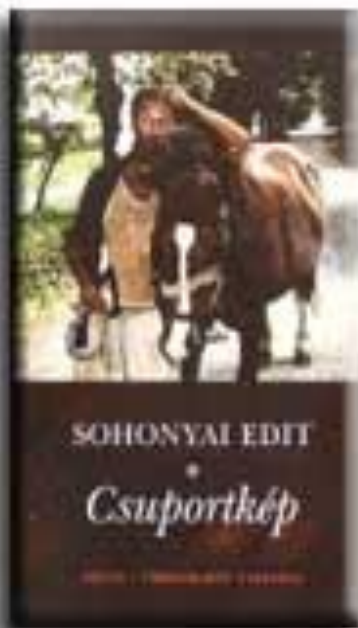

SOHONYAI EDIT

CSUPORTKÉP

ÁRGUS • VÖRÖSMARTY TÁRSASÁG

SZÉKESFEHÉRVÁR, 2003

Szerkesztette: NEMÉNYI LÁSZLÓ

*A fedélen jelenet Pajor Dóra: Csuportkép című filmjéből –Tetű Pesta és
Tittli. (Fotó: FODOR)*

*

EZ ÚTON IS SZERETNÉM MEGKÖSZÖNNI
CSUTORÁS ATTILÁNAK AZ EMLÉKEIT,
VÖLLER ANITÁNAK ÉS FÉRJÉNEK A SÖRÖZŐJÜKBEN TARTOTT
ÉLMÉNYBESZÁMOLÓT,
VALAMINT AZOK SEGÍTSÉGÉT, AKIK MESÉLTEK NEKEM.
KÖSZÖNÖM ÉDESANYÁMNAK, VALAMINT HARSÁNYI ANIKÓNAK A
TÁMOGATÁST.
KÖSZÖNÖM SZABÓ LAJOSNAK, A CSUORTKÉP CÍMŰ FILM NAGYSZERŰ
TETŰ PESIÁJÁNAK,
HOGY HOZZÁJÁRULT ARCKÉPÉNEK MEGJELENTETÉSÉHEZ.

© SOHONYAI EDIT, 2003

Szereplők:

FÜTYÖRI ATYA – csuporti plébános

TETŰ PESTA – a falu bolondja és TITTILI, a lova

TESZAREK LIPÓT – kéményseprő

TESZAREK LIPÓTNÉ, JULISKA – a felesége

TESZAREK MÁRINKA – unokája

TESZAREK SZUSZI – unokája

RIGÓ – ministráns, a javasasszony fia

CSUMI NÁNI – helyi javasasszony

TOMBOR BÖSKE – süket öregasszony és

TOMBOR RÓZSI, az ő leánya

HÓHÉR, alias Zengő Emil, titokzatos, fekete ruhás idegen

RÉZIKE – Fütyöri atya aggkorú házvezetónője

SZUTYOK – tehénpásztor

ezen kívül *Edit Piaf*, a falu népe, valamint *Lucsok*,

a kutya, *Mariska*, a kecske és néhány kacsa

1.

Fütyöri atya – hatvanas éveinek elején járó, mosolygós arcú férfiú – éppen a paplakban állt egy nagyméretű tükör előtt. Az amúgy végtelenül szerény, egyszerű embernek nagyon tetszett az új ruha, kedvtelve simított végig a sötét anyagon. Rézike – agg házvezetőnője –, ott állt mellette, s örömteli arccal figyelte minden mozdulatát.

– Na, passzol az új reverenda, ugye Rézike? – kérdezte az atya, miközben balra, majd jobbra forogva szemlélte önmagát, mire Rézike mély átéléssel válaszolt:

– Jaj, drága plébános atya, ha lenne a papoknak divatújságjuk, maga lenne a címlapon!

Az atya elégedetten mosolygott tükörképére, majd kifestésével megigazította a haját. Precízen jobbról balra fésülte mindig a szálakat, és Rézike által kotyvasztott dió hajkencével próbálta őket koponyájához tapasztani.

Ebben a szemlélődéssel teli, áhítatos percben valaki durva kézzel megzörgette a paplak ajtaját. Az atya hízott kandúrja nyávogva menekült a levett sapkával bebátorkodó csuporti férfi elöl.

– Fütyöri atya! – kezdte ünnepélyes lassúsággal. – Nagyon kéri a gyásznép, gyűjjön el, hát maga nélkül nem temetés a temetés!

Az atya összevont szemöldökkel nézett rá:

– Nem kínos ez? Hisz mégiscsak... ő volt a párttitkár!

Az ember majdnem sírva könyörgött:

– Higgye el, szenteletlen földbe nem tud nyugodni az árva! Hát azt akarja, hogy visszajárjon ránk?!

Az atya a fejét csóválta: nem, azt valóban nem akarhatta, hogy a párttitkár szelleme kísértse örökkön örökké a békés kis falut!

– Legalább egy kicsivel szólhattak volna előbb, akkor úgy készülök – mondta a mondás kedvéért, majd futó pillantást vetett tükörképére, és hirtelen döntött – Jó. De ki fog harangozni?

A férfi zavarában orrot fújta a sapkájába, majd tündéri mosollyal az arcán nézett fel:

– Itt kóricált Tetű Pesta a paplak körül, majd fölküdjük azt, jó lesz, plébános atya?

– A Tetű Pesta? – csapott le hangjával a pap. – De hisz az...– kis füttye s kezének homloka előtti finom mozdítása elárulta a véleményét.

– De a kötelet már csak tudja rángatni! – érvelt az ember, s miközben az atya töprengett, kezében lévő sapkájával meglegyintett egy, a közelben lévő sublóton bámészkodó aprócska legyet. Már éppen készült volna agyonnyomni gyászkeretű körmével, mikor az atya felháborodva fogta le a kezét:

– Állj meg, fiam! Ne bántsd Istennek ezt az áldott kis teremtményét! – két ujja közé csippentette a vergődő rovar, és az ablakon át beszűrődő fényben egészen közel emelte a szeméhez.

Az ember melléje lépett, enyhe borpárát lehelve bátortalanul súgta:

– De hisz ez csak egy pökölégylet!

Az atya meg sem hallotta:

– Nézd a szárnyacskaikat, az angyaloknak sem lehet különbség! Szivárvány bujkál a redői között. Hát tud-e az ember repülni? Gondolj arra, mennyivel több ebben nálunk!

A jó csuporti mélyeket bólogatott, s nagy igyekezettel forgatta az atya tetszése szerint a szót:

– Az már igaz, ügyes a bűdös! Hát tud a plafonon fejjel lefelé gyalogolni, én meg azt sem tudok!

– Látod, látod! – mondta megenyhülve a pap. – Nézd ezzel a szemmel, és ne vétkezz, ne bántsod többé ezt az Isten által teremtett kicsiny jószágot!

Kint a verandán megmerítette kezét egy mázas bödönben, melynek mélye magvakat rejtett, s kiemelt belőle egy jó maroknyit. Kilépdelt a napsütötte udvar közepére, és kiáltozni kezdett:

– Tubi–tubi–tubi–tubi! – szórta a magvakat maga körül szerteszét. Egyszerre megpezsdült a déli forráság. Jöttek a galambok dúcokból, padlás zugolyából, fák hús öléből, csak úgy csattogtak a hófehér, szürke és vörhenyes szárnyak. Füttyöri atya elégedetten szusszantott, amint csipegető népét figyelte. Ujjával megfenyegette a paplak ablaka mögött vágyakozva nyeldeklő macskát, majd a csuporti

emberrel a legnagyobb egyetértésben közelítettek a tyúkol mellett várakozó motorhoz.

Fütyöri atya férfi módra próbált felülni az öreg motorra, de hamar rájött, hogy akkor felhúzódik az új reverenda, s kilátszik hófehér, zoknitartós lábszára s csontos térdei. Ezért némi megfontolás után úgy ült az alkalmi sofőr mögé, mint a kisasszonyok: kicsit inogva, féloldalasam. A falusi lassan indított, Rigócska, a ministráns patyolatfehér ingben futott mellettük.

Tetű Pesta, a falu bolondja kis távolságból figyelte őket, miközben szorosan ölelte rossz gebéje nyakát. Tetű Pesta alakját sokféleképpen próbálta leírni a népi lelemény. Mondták róla, hogy csenevész, nyiszlett, cingár vagy inkább mitugrász, segge, mint két fokhagymagerezd, mindenesetre lígó-lógó munkásruhájában túlvilági látványt nyújtott. Elálló füléig lehúzott, fonnyadt lapulevélre emlékeztető micisapkát viselt – melynek mértani közepén túlméretezett rongybütyök meredt az ég felé. Mellette tátotta száját hú társa, Tittili. Külsőre nézve csak egy zörgős csontú gebe volt, erre–arra dőlő, makrancos sörénnyel, de ha valaki dülledt, melegbarna szemébe nézett, láthatta, hogy odabent egy lólángész intelligenciája ragyogott. A csuportiak szerint ők ketten rosszabbak, mint a sáskajárás vagy a fuzárium, és Tittili maga volt az öregördög személyesen, aki ló képében mutatkozva nem átallotta mindenféle gonoszságra bujtogatni az amúgy is gyengeelméjű Pestát. Bár szavát a faluban teremtett lélek sem hallotta részeges tulajdonosán kívül, de

az oly hévvel bizonygatta lova természetfeletti képességét, hogy sokan – főként a Pucok kocsmá törzsvendégei közül – már–már hittek neki. Legalábbis Pesta a lova nélkül olyan volt csak, mint egy behúzott farokkal közlekedő, kicsi, kóbor eb, ám ha az a tűzrevaló ló is mellette volt, akkor mindjárt megjött a hangja, s olyan kópéságokat művelt, amiket egyedül tényleg nem bírhatott kitalálni. Ha Csuperton járatos lett volna a népesség az ógörög mesevilágban, akkor mondhatták volna azt is a helyi agorán – a kuglipályán – összegyűlve, hogy Pesta egy igazi, különös kentaur. De e helyett csak így ékelődtek a szemérmetlen bugrisok: „Minek annak asszony, mikor ott a lova!”, noha a vidék kocsmái elé kikötött, a bent poharazó kupecekre várakozó kancák tanúskodhattak volna arról, hogy Tittili már több mint tizennyolc éve – ugyan lesipuskás –, de elismert fedezőmén hírnévnek örvendett.

– Pesta, aztán most az egyszer viseld magad rendesen, ne kajláskodjál! Csak akkor rántsd meg a harangkötelet, ha a menet a temetőhöz ért, jó?! – próbálta túlharsogni az atya a fenekük alatt dühöngő, még a második világháborúból a falura maradt jószágot.

– Jó, plébi! Ígérem, jó lesznek! – integetett Pesta lelkesülten. Rövid időn belül ilyen magas posztig emelkedett: hát valóságos harangozóvá válhatott!

Az ember gázt adott, mindent beborított a por, elpöfögtek. Az atyát tisztes távolságból tarka galambja követte, s néha kört írt le a

feje felett. Az atya nagy örömmel kopogtatta meg a sofőr vállát és felfelé mutatott:

– Ott repül a Magdika!

A jó csuporti hirtelenjében a boltos asszonyra gondolt, ezért megzavarodva kanyargóit a kormányval, így majdnem árokba borultak.

Fütyöri atya néhány éve nagy híve lett a postagalamboknak, mert mindig a repkedős szentlélek jutott eszébe róluk. Minden reggel, kis fekete klotterben kísértelt a paplak udvarára s ott égnék tárta a karjait, hogy egy nagyot nyújtózkodjon. Oroszlánhoz hasonlatos ásítására aztán előbújtak a galambdúcból a galambok, és hozzá siettek: egymást taposva ereszkedtek le a karjára és kuporodtak a fejére. Rézike ki is szokta lesni ezt a nagy egymásra találást a pajtából, hogy aztán könnyes szemmel, széltében–hosszában mesélhesse a faluban:

– Higgyétek el, angyal ez az ember! Már most úgy néz ki a feje tetején kotló madarakkal, mint a Szent Muki szobor!

Nepomuki Szent János volt a falu védőszentje, akinek ember nagyságú szobrát a falu epicentrumában, arccal a Pucok kocsmá felé helyezték el.

Az atya kedves madara röptét figyelte, miközben vidáman mozgatta cipőjében a lábujjait. A ministránsa ez alatt piros arccal, köhögve futott a motor után, az egyik kezében kereszt volt, a másikban füstölő.

Tető Pesta mélyen átérezte feladata magasztosságát: a lélekharang folytonos kongatása bizony megfeszített akaratot, egész embert kívánt! A harangtorony bejárata előtt megtörölte a lábát, és keresztet vetett:

–Tittili, drága lovacskám, én most ide fölmegek, te itt várjál meg! – de a lónak más tervei voltak. Mikor gazdája megindult a falépcsőkön felfelé, magától érthető természetességgel nyomakodott utána.

– Ne legyél má ujjan kíváncsi! – próbálta visszatolni a lépcsőről az állatot, az azonban megfeszített inakkal ellenállt. Pesta a túlerő láttán inkább a békítő utat választotta. Hízeglő hangon búgta: – Tudod mit?! Majd lekiabálok, hogy mit látok onnadj főntről, jó?

Ez elfogadható megoldás volt, így Pesta boldogan csattogott fel a toronyba. Ahogy felért és kicsapta a spalettákat, csodálatos fény suhogott be az ablakon, és rengeteg galambtoll, mert orbákolására égnek röppent ijedtében a tetőn tanyázó angyalcsapat. Libegő tollak között kémlelte a lágú lankás falut, a közvetlenül mellettük elterülő rigófüttyös, akácos temetőt s a veszteglő gyászmenetet.

A gyászmenet egy napsütötte úton várakozott, a temetőtől nem messze. Az emberek kicsit türelmetlenkedtek már, és a gyerekek fogócskát játszottak a koporsó alatt bujkálva. Pesta látta, amint az atya leszáll a motorról, áldást oszt, majd a csapat menetoszlopba rendeződik. Elöl mentek a ministránsgyerekek a keresszettel, mögöttük a koporsóvivők, aztán az atya imádkozva, majd rögtön a nyomában a

vörös lobogót vivők, s végül a gyászoló rokonság. Nagyon figyelt, majd az atya intésére belecsimpszkodott a kötélbe és minden csenevész izmát megfeszítve húzogatni kezdte. Bimm–bumm! – kondult meg a harang.

Pesta a magasból letekintve úgy látta, hogy Tittili nyugtalanul topog odalent. Makrancosan rázta nagy fejét, majd felfelé bámult és nyerített.

– Idess, Tittili, milyen gyönyörűen harangozok! – kiabált le neki. – Kiteszek magamér, lássa a Füttyöri atya!

A ló ínyét felhúzva, követelőzően nyihított. A gazda persze értette, miért.

– Nem hallod, mit mondok? No, akkor megemelintem a hangom! – Tetű Pesta oly iszonyatos üvöltésbe kezdett, hogy hangját, mint egy ordenáré színes kendőt, pillanatok alatt szétterítette a temető felett a szél, s lassan a gyanútlan emberek arcába hullatta. – Füttyöri atya nem akármilyen pap! Szent az! – sivította. – Egy asszonytól hallottam, hogy a forradalom alatt lődözték a ruszkik a temetőt, mikor ment egy temetés... Ratatata! – hát oldalról ujjan sorozatot kaptak, hogy egyenes vonalban kiluggalta a koporsót. A gyászmenet meg egytől–egyig beugrált ijedtébe a sírgödörbe! Aszongya az asszony: – Még én is beugrottam, pedig az én fiamat temették! De az árva pap az ott térdepelt, és nem érték a golyók! Szent az! Olyan jó ember, hogy a Szűz Mária bedugta a kötényébe, mer’ más ember biztos kinyiffant volna!

A menetet kísérő, Magdika nevezetű tarka galamb mintha tudta volna, mikor kezdődik a szertartás: egy kőkrisztus karjára ereszkedett, és csipkedni kezdte a töviskoszorút, miközben a gyásznéphez hasonlóan ő is fél szemmel hol a tornyot, hol Fütüöri atyát lesegette. A koporsóvivők letették a koporsót, körülállták a ravatalt, az atya izzadó, de még reménykedő arccal mondott el egy imát. Aztán a gyászolók közül kilépett egy idős, nagy pocakos ember, név szerint Teszarek Lipót kéményseprő mester, hogy elbúcsúzzon a Párt nevében. Mellette állt egy zászlótartó, s a szél ide-oda buktatva lengette a csodálatos illatú, frissen vasalt és ropogósra keményített vörös zászlót.

– Drága elvtársunk, búcsúzni jöttünk – mondta a közszereplés izgalmától remegő hangon Teszarek Lipót – Falunk, Csuport szülötte voltál, s húséges maradtál hozzá haláلودig.

Hosszan, érzéssel mondta... illetve mondotta volna, mert Tetű Pesta a toronyban már első szavainál ujjongva felrikoltott, s e süvöltés elnyomott a sírkertben minden egyéb hangot.

– Hujj! Tittili! – örvendezett. – Az öreg Teszarek Lipót búcsúztatja a megboldogultat! Ej, szegény ember! Mindenki szereti, senkinek sincs egy rossz szava se rá... De ilyen nevet! Teszarek Lipót! Hát élhet ilyen névvel egy egészséges kéménysöprő? – borzasztóan nevetett. – Nem is tudja szegény pára, hogy a háta mögött az összes szóval megáldották! Beszarek! Kiszarek! Megösszeszarek!

A jelenlévők közül senki sem mert Teszarek Lipót szemébe nézni, hanem a gyász álarcában, összekulcsolt kezekkel, lehajtott fővel sunyítottak. A kéményseprő gyanakodva nézett körül, miközben tenyere úszott az izzadságtól, elmázolva a gondosan írt szöveget, úgyhogy csak nehezen bírta silabizálni, s csoda, hogy nem vércseppek folytak a homlokán:

– ... és meg akartad valósítani nagy tervedet, miszerint mindenki egyforma körülmények között, szeretetben, testvéri közösségben éljen. Hát... dolga–végezetlenül kellett távoznod...

Tovább megint nem hallhatták a szép, ámbátor elcsukló hangú beszédet, mert Tittili újfent nyihított. A gazdája meg vissza:

– Hogy látom–e Teszarek Márinkát!? Niná! Ott van a! Hjjj! Ilyen gyönyörű lányt, mint ez a Márinka, én személy szerint még nem ismertem! Egész álló nap ott állnak a legények a nagyapja háza előtt, azt ott pödrük a bajuszukat meg miegymást! Sok leányzó nem átallja, ha meglapogatják a derekukat a férfiak, tudnék is a jelenlévők közül példákat mondani... – A csuporti lányok ijedtükben kicsire húzták magukat a fekete kendők alatt. – Ez a Márinka nem ilyen! Tudod Tittili, senki férfit nem vesz emberszámba! Még engemet se, pedig ha én végigmegyek az utcán, minden nő utánam fordul! Ujjan varázslatos erővel bír a termetem, de főleg a szemeim.

Fütyöri atya görcsös remegéssel a kezében szentelte a sírt, a ministráns szorgalmasan füstölt, hátha a jótékony homály elfedi a tornyot, és benne Tetű Pestát. Mikor látta, minden hiába, szemével

intett két markos legénynek, akik feltűnés nélkül – mintegy imádkozva – a torony felé lépkedtek.

– Jól látom? A Rigócska, a ministráns?! A Rigó, a javasasszony fia!! Hallod?! Micsoda javasasszony a Csumi Náni, te édes Jézus! Múlt héten elment hozzá két asszony, mert őszült a hajuk: valamiféle hajbarnító receptér. Hát a Csumi Náni aszondta nekik: zöld diót holdvilágnál gyogyporban főzzenek ki, aztán ezzel a lével mossák meg a fejüket, s reggelre kelve meglesz a csoda! Valóban! Sárgászöld lett a hajuk, mint a kecskebékáknak: azóta hiába van nagy forróság, csak kendőbe bugyolálva járnak!

A koporsót engedték le éppen, mikor feldöngtek a falépcsőkön a legények, s a gyászolók hátrafordulva füleltek a toronyból hallatszó dulakodás zajára. A harang összevissza kalimpált, mert Pestát csak nehezen tudták eltéríteni vállalásától.

– Nem adom a kötelet! – rikoltozta, miközben elhantolták a megboldogultat.

– Engedd el, vagy kilógatlak! Jujj! Ez harap is! – kiáltásokra tűzték be a fejfáját, s mire minden elcsendesedett, már elrendezték a koszorúkat, és szétszéledtek az emberek.

Tetű Pesta sokáig porolgatta a ruháját a harangtorony lábánál.

– Az anyjuk szemit! – mondta neheztelve. – Érted te ezeket? Pedig milyen érzéssel húztam ezt a harangot!

Tittili erre nem válaszolt, csak egykedvűen álldogált mellette. Ez pedig nem volt éppen illő dolog egy baráttól, mi több, egy Mestertől

– ugyanis Pesta mindenkori szellemi vezetőjének tartotta a lovat. Sokszor álmódott is arról, hogy a hátán ülve, tüzes aranyruhában, lángokat kihalászva az éji kékből együtt szelik a sötét eget, miközben Tittilinek griffmadár feje van, és vágózás közben magas hangon sikítózva énekelt. „Mert az egy ujjan okos ló!” – szokta megállapítani ilyen álmok után felkönyökölve, elégedetten.

Elindultak. Pesta megvidámódott a gondolatától, hogy a világon egyedülálló módon táltos paripát birtokol –, s a boldogságtól hangos füttyörészésbe kezdett. Tittili pedig kényeskedve tette egyik gacsos lábát a másik után – így vonultak nagy békességben végig Bárányjárás utcán.

Bárányjárás utca csupa muskátli, tátika, petúnia és tekergő kukacvirág. Szagos török szegfűk és orgonák. Kicsik voltak ugyan a házak, de mind frissen meszelve, rendben tartva. A kocsiuton pedig a legfinomabb, legnemesebb por, ami a világon létezett: mintha szitával dolgozták volna ilyen puhára. Ha rásütött a Nap, gyémántszikrákkal ragyogott és egész mélységében átmelegedett, benne taposva, csiklandozva bujkált ki-be a maszatos lábujjak között.

– Ennél szebb helyet még a maharadzásnak se teremtett a Jóisten, penig azok igen szép helyre kerültek! Burgenlandba vagy hova – magyarázta Pesta. Tittili kivételesen egyetértően bólogatott.

Amerre mentek, öregasszonyok dugták ki fekete kendős fejüket a kapuk felett, és kémlelték őket.

– Csókulom Mári néném! Adjon Isten Kató néném! – integetett Pesta nyájasan jobbra és balra, majd lova füléhez hajolt, úgy suttogetta – Köszönni kell Tittili, ha egyikük is kimarad, megvan a sértődés!

A délutáni meleg lassan elcsendesedett. Az emberek gyülekezni kezdtek házaik előtt; nagy bajuszos, öreg bácsikák kalappal a fejükön hallgatták feleségük locska száját, közben térdeiket nyomogatták: igen idős emberek szerint ez a hosszú élet titka. Mindenkinek volt összetákolt padocskája, vagy kihozták a konyhai hokedliket. Kihallatszott a dalárdából a vénasszonyok éneke, az ablak alatt egy öreg cigány magában cincogtatta a hegedűjét.

– Jajjjaj! Ez a vernyákolás! – csattant fel Pesta. –Leginkább kiskutyáknak lenne jó, féreghajtás gyanánt! – bedugta mocskos kisujját a fülébe, mintha azzal akarná a beszorult hangokat kitisztítani. – De mégis, ha hallom, ujjan jó melegség csúszik a keblembe! Meg látlak téged is, és arra gondolok: – Na, Tetű Pesta, te igen boldog ember vagy! – nyálás csókot nyomott Tittili barna pofájára. – Csak te el ne hagyj, drága lovacskám, csak te el ne hagyj!

2.

A világ libikókája alaposan kibillent a temetés óta. Míg Bárányjárás utcára nagy boldogság szakadt Tetű Pesta képében, addig a paplak környékét lesújtotta a bánat.

A mindig kiegyensúlyozott Füttyöri atya most prüszkölt az indulattól, és sebes léptekkel haladt a paplak felé. Mögötte bukdácsolt elgyötört ministránsa, Rigó, meg egy szőke fürtös kislány, a Teszarek Lipót kisebbik unokája, Szuszi, aki esdeklő hangon kérlelte az atyát:

– Drága Füttyöri atya, kérem, ne haragudjon szegény Tetű Pestára! Csak tréfált!

Füttyöri atya megállt egy pillanatra, az égre nézett, közben jól láthatóan le–fel zakatolt a mellkasa:

– Csak tréfált?! Akkor sem haragudtam rá, mikor a télen elrabolta a templomból a Szent Antal szobrot. És elhiszem, amit állított, hogy csak föl akarta öltöztetni a nagy hideg ellen, de most... Kihozott a sodromból! Hát ilyen csúf temetést szolgáltatunk annak a szegény embernek! Imádkoznom kell... Jézus majd nyugalmat csepegtet a szívembe!

Mikor beléptek a paplakba, Rézike előtipegett, és az atya feldúlt arcát látva ijedten kapta szája elé a kezét:

– Hozzam a pikuláját, plébános atya?! – válaszra sem várva eltotyogott, mert tudta, hogy a bűvös fuvolaszó csodás hatással tisztítja, valósággal repteti a lelkeket. Olyannyira, hogy ilyen alkalmakkor a kövér cicust ajánlatos volt gondosan elzárni, mert a zenehallgatás alatt végrehajtott vad lélekszárnyalása közben nem kímélt tálakat és szentképeket.

Az atya és nyomában a gyermekek letérdeltek a falra kiszögelt Krisztus elé és imádkozni kezdtek. Ezalatt Rézike nagy robajjal húzta elő a fuvola tokját a faragott szekrényből:

– Képzelve atya... Milyen emberek vannak! Megszületett az alvégen a Teriéknél a kilencedik gyerek. Én is ott voltam segíteni. Hát a Teri nagy sivalkodására felébredt az egyik kicsi. Megkérdeztem tőle: – Na, mi legyen a kistestvérkéd neve? A csöppség meg rávágta: „Csokoládé baba!” Erre azt mondja az Istentől elrugaszkodott apja: „Nem is lenne baj, legalább megennétek reggelig!”

Fütyöri atya nagyon sokszor érzett remegést a gyomrában házvezetőnöje szakadatlan közlésvágya miatt, de erről liliomos mártírként soha nem tett említést. A temetés miatti zűrzavartól felizgatva azonban úgy érezte, nem bírja tovább a hallgatást. A végighallgatott hír után megemelte egyik remegő szemhéját, majd ismét lehunyta, s a kalandorok vad merészségével hangos imádkozásba kezdett:

– Adj, uram, érzéket a humor iránt. Adj kegyelmet, hogy mindig megértsem a tréfát, és adj örömet a szívembe, hogy ezt mindenkivel megoszthassam.

Rézike végre észrevette az ájtatosságot, röstellkedve fordult sarkon, és zavartan igazgatta tarkója felett billegő, hófehér kontyát. A tapintatosság útjára lépett: némi csoszogás után imbolygó

vigyázzállásba merevedett, miközben kezében, mint egy óriási méretű szentelt gyertyát, úgy tartotta a fuvolát.

A plébános felneszelt a diszkrét zihálásra, és megadóan keresztet vetett:

- Ámen – inkább abbahagyta az imádkozást.

A gyerekek melléje telepedtek, és a fekete hajú, barna bőrű Rigó – a javasasszony fia – törte meg a csendet:

- Ha a Tetű Pesta abbahagyná az ivást, az jó lenne az atyának?

Fütyöri atya mélyet, elandalodót sóhajtott, intett az ablakpárkányról aggódva kukucskáló Magdika galambnak, majd kicsit megcsóválta a fejét, mint aki nem nagyon hisz az efféle álmokban.

– Dicsértessék a Jézus Krisztus! – köszöntek el a gyerekek, és csendesen betették maguk mögött az ajtót.

- Mindörökké, Ámen – válaszolta az atya.

Az ablakhoz lépett, és elmerengett kicsit a tyúkudvarra oldalról bevetülő fény szépségein. Magdika türelmetlenül kocogtatta csőrével az ablakpárkány fölé szerelt kiscsengőjét. Egyházmegye szerte híressé vált ez az éveken át karácsonyfadíszként szolgáló csengő, amellyel Fütyöri atya bizonyította a hozzá látogató paptársaknak a madárgéniusz létét. A galamb ugyanis már egyszeri magyarázat után megértette: ha be akar térni a szobába, akkor meg kell kocogtatnia a csengőt. Fütyöri atya felidézte az ámulók moraját, és a csuporti madárközösség képviselőjeként büszkeség töltötte el a szívét.

Merengése közben az ablak túloldalán Magdika értetlenül bámult – miért nem eresztik már –, és kicsit közelebb totyogott az üveghez, hogy szemrehányó tekintettel adjon nyomatékot óhajának. Az atya végre észrevette és elnevette magát; a galamb éppen a kiscsengő alatt állt, ami bili formájú sisakként borult a fejére, és így minden szelídsége ellenére rohamosztagos náci katonára emlékeztetett.

– Krisztus nagy maszka! Változatos alakban küldi a vigasztalást – sóhajtott elsimult lélekkel, majd beengedte a türelmetlenkedő jószágot. Mosolyogva emelte szájához fuvoláját, és megeresztett egy vidám fuvolafutamot.

3.

Tetű Pesta háza nem cáfolt rá a gazdájára: kicsi volt és bűdös. Noha Pesta szerint a bűzön kívül a házban jelen volt a költészet is, már amikor ő, és Tittili is otthon tartózkodtak.

Pestát gyakran kerítette hatalmába az érzés, hogy készülődik benne valami. Csodálatos hangszernek érezte magát, amin egy dallam ígérete rezeg, mint köcsögdudában a legöblösebb hangú rőfögés vagy a hegedűn a legszebb, szívet remegtető lágy hang. Egyszer összeszedte minden bátorságát, és szembe állt a Pucok kocsmában valakivel, hogy aztán mélyen a szeme közé nézzen, mert az a belső valami kitörni vágyott, ő pedig szerette volna megosztani, hogy más is érezze, más is örüljön neki. Mélyen, hosszan lehelte ki

magából a hangokat, mint egy kitörni vágyó vulkán, ám a Pucok kocsmá törzsközönsége egyként hördült fel: „Lője már le valaki, hogy ne kínlódjon!”

Tittilin kívül talán csak egy Szutyok nevezetű tehénpásztor hallgatta érdeklődéssel, no de nem önzetlenül. Eszegetett, iszogatót Pestánál, sőt néha napokra áttelepült hozzá, mert nagyon unta magát egyedül, lakályos otthonában. Otthonának valójában egy kis pincyszerű odút tekintett, ahol néhány patkány volt csak a társasága, de azok meg nagyon elszemtelenedtek a pajtáságtól: egy éjszaka lerágták a mit sem sejtő tehénpásztor néhány lábujját. Ez túl nagy szívfájdalmat nem okozott Szutyok számára, mivel egyrészt belsőleg gondosan fertőtlenítette magát alkohollal, másrészt azon az oldalon úgymint múlába volt. Szutyok patinás külsejét fokozandó, igazi entellektüelként – rendszeresen olvasott a budin ülve használat előtt újságot –, vastag, sokdioptriás szemüveget is viselt, cukorspárgával kipányvázva a füléhez. Ezen kívül kedvelt szórakozása volt, hogy éjféltájban láncot kötött az ép lábára, s így járta a néptelen utcákat, láncsörgésével és vékony hangú jajgatásával rémítgetve az aludni vágyókat.

Szutyok már túlságosan otthon érezte magát Pesta házában, s éppen egy kék peremű zománcos pohárba zubogtatott magának néhány deci nova bort.

Pesta aznap – talán a harangozással kapcsolatos megrázkódtatása miatt –, zaklatott lett a látványtól, s ezt a tényt az is bizonyította,

hogy első útja az északra nyíló ablakhoz vezetett. Hűtőszekrény híján ugyanis itt, a két ablaküveg közötti kis résben őrizgette éléskamrájának egyetlen, csöpögős kincsét: egy darab avas szalonnát. Gyanúja beigazolódott: a szalonna eltűnt, míg ő a temetőben munkált.

– Látod ezt? – susogta elgyengülve Tittilinek. – Az utolsómat is fölette!

Nagy–nagy csalódást érzett. Pedig úgy készült rá!

Szerezni akart paprikát, paradicsomot és egy kis kenyeret... a tornácon ülve, katonázgatva fejezhette volna be a mai délutánt! Ehelyett nem maradt más, csak a gyomrát mardosó éhség. „Fene a beledbe, Szutyok!”– pillogott bánatosan, de aztán szóvá tétel helyett inkább csak lemondóan legyintett.

– Mám meg mi van, Pesta?! – ingatta a fejét Tittili.

– Elnézlek, és fáj a szívem érted. Sürgősen végrendelkezz arról, hogy halálod után a koponyádból muskátli tartót csináljanak, mert úgy gondolom, csak akkor fog teremni benne valami!

Pestának legörbült a szája: még szeretett fitestvére is csak őt bántja! Miért is nem lett belőle gazember? Most vidáman élhetne azok között a városi csibészek között, akik évekkal ezelőtt próbálták tanítani a markecolás és a zsebtolvajlás fortélyaira. Pestát már akkor sem vitte rá a lélek. Pedig nem kellene így nyomorognia! De őt az édesanyja becsületre tanította. Iskolába járatta, kitaníttatta az ácsmesterségre. Éppen amikor felszabadult, betegedett meg az anyja,

s Pesta hiába ápolta – egyre rosszabbul lett. Fiatalemberként éjszakákat virrasztóit az ágya mellett gubbasztva a kis sámlin, s figyelte: lélegzik-e még, mígnem egy este az asszony kinyúlt lesóványodott karjával a nehéz takaró alól, megfogta a fia kezét, pár percig erősen szorította, és mire ellazult a szorítása, már meghalt. Pesta akkor nagyon elvadult az emberektől. A temetés után gyakran hallották a szomszédok, amint hangosan beszélt anyja megüresedett szobájában valakihez, aztán néha kiabált és sírt, de nem emberi sírással, hanem úgy, mint a kutyák vagy a farkasok. Nehéz hetek és hónapok következtek, s ekkor Pesta már a határban csatangolt és a mezőn tutult, a fákat rugdosta, és pusztá kézzel cibálta a tüskés csipkebokrokat. Próbálták fékezni gyűszűnyi termetét, de nem lehetett. Csak azt hajtogatta:

– Haragszok anyámra, mert megpattant tülem, mikor a legjobban kellett volna... – Aztán lassan, a hideg idő közeledtével ez a bosszús hév is csitult. Egy fagyos októberi reggelen aztán rátalált álmai nőjére, aki tövéről szakajtóit mezei liliomként egy árokparton hevert, s bizonyosan kihűlt volna, ha Pesta fel nem ébreszti, és haza nem vezetgeti a házába. Mikor kicsit felengedett a fagy Annuska testében, és a részegség sem homályosította el úgy a tudatát, Pesta belenézett azokba a gyönyörű, kósza fekete szeméibe, és rögtön bizseregni kezdett a belseje. Elővette farzsebéből a szájharmonikáját, kicsit fűjkodta neki, hogy elkábuljon újra, de most az érzéki muzsikától, majd odahajolt a szépséges archoz, letörölte róla a

produkció közben rákerült nyálcseppeket és eldünnyögte a városi csibészekről tanult varázsfórmulát:

– Nem húzódsz közelebb hozzám, azt csinálunk a sarokban együtt egy kis balhét?!

A nő mélyet, bánatosat sóhajtott, míg csöpp markában erősen szorított egy üvegpoharat:

– Inkább kössön kötelet a nyakába! – motyogta, miközben kutyaharapását szőrével, egy hajtásra felhörpintett kupica pálinkával gyógyította.

– Miért, ujjan csúnya vagyok én? – kérdezte Pesta zaklatottan, mire Annuska megcsóválta azt a szépséges, bár kissé aszimmetrikus fejét:

– Nem. Én... beteg vagyok.

Pesta ekkor már a lány nyakánál csókdosott:

– Miér, hát mi bajod van, nna... – nyaggatta, mire a lány mélyen elpirult és szemérmesen lesütötte a szemét.

– Szifiliszem van – lehelte.

Hát így kezdődött, és viharos, nagy szerelemmé változott. Pestát megbabonázta a pihés őszibarack arc, s benne a szúrós tekintetű, fekete szempár, olyannyira, hogy azt is csak hetekkel később vette észre, hogy Annuska igencsak sánta. Milyen boldogok voltak! Pesta naponta többször is szerelmet vallott:

– Annuska, én úgy, de úgy szeretlek! Jobban szeretlek, mint a rokonaimat! Bizony ám! Mert azokat mindet utálok!

Mindent együtt csináltak: együtt aludtak, együtt jártak az erdőbe gombászni, együtt gyógyultak ki a szifiliszből... Aztán egyszerre vége lett. Hiába figyelmeztették a Pucok kocsmában Pestát: „Figyelj csak oda, mer’ a nőd rosszban sántikál!” – nem hitt nekik. Mert Annuska maga volt a zene: doromb és nyenyere egy személyben, és valamiféle sosem ízelet zamat, amit már arcocskájára pillantva bárki érezhetett, ugyanis oly merész mozdulatokkal kezelte bíborszín ajakrúzsát, hogy folyton úgy festett, mint aki éppen görögdinnyét evett. Egy harmatos hajnalon aztán Annuska – s véle a megtalált boldogság – örökre eltűnt, odalett. Ami ezután következett, az maga volt a pokol... Pesta hol részegen hempergőzött az utcán, hol öngyilkossági szándékkal közelítette az apadt vizű kanálist, de az aszályra való tekintettel sehogy sem sikerült belefojtódnia. Csuport felett az Isten talán ekkor lelesett az égből, és észrevette a szenvedőt: megpróbálgatta a belső kötelek szilárdságát, s úgy találta, hogy Pesta fonata már túlon túl meglazult. És küldte egy anygalt. S az eljőve.

Vannak események, melyekre visszagondolva még évek múltán sem veszítenek az erejükből. Ez idő tájt volt a nagy állatvásár a falu szélén, mire hosszas hajkurászás után végre elvezérelte az Ég Pestát, s ekkor a tömegben megtörtént a Csoda. Találkoztak. Egyikük a vásártér egyik sarkában álldogált, a másik a túl végen, egy (a rossz vétel miatt önmagát pofozó) kupec mellett és nézték egymást. Pesta rögtön tudta, hogy találkozásuk sorsdöntő és végleges. Közelebb tántorgott és így szólt:

– De egy gyönyörű, nagy marha ló vagy!

Tittili – aki akkor még a nem túl szerencsés Bokréta művésznévre hallgatott, kibontakozott a rálehelte kénköszagból, egy nagyot prüszkölt, és búgó, égi hangon válaszolt:

– Én nem ló vagyok, hanem a te védőangyalod!

Pesta, bár igencsak csodálkozott, hogy egy állat, ha mégoly nagy is, emberi nyelven szólott hozzá, azért gyanakvó maradt:

– Aztán ki küldött énhozzám?!

– Ki? Hát a te jó édesanyád küldött el tehozzád! – válaszolta a ló.

Pesta még mindig bizalmatlan volt. Nem véletlenül, mert akkoriban már gyakran álmodott fényes nappal is, nyitott szemmel is asszony formájú, tarka otthonkában konyhai munkát végző, rabiátus természetű egerekkel:

– Igazold magad!

A ló elkomolyodott:

– Emlékszel még édesanyád utolsó tanácsára?! Szent esküvéssel ígértette meg veled, hogy hallgatni fogsz a szavára! Igaz?

– Igaz! – mondotta Pesta nagy álmélkodással.

A ló–angyal pedig folytatta:

– Anyád azt mondta: Töbörzsökön járt egy nagy tudású asszonynál, akivel együtt böngészték ki a Bibliából, hogy közeleg a világvége. A prófétanő, valamint édesanyád együttes állítása szerint egy tizenhárom éves lány fogja megszülni az Antikrisztust, aki ahogy

a földre pottyán, rögtön fölkel és piciny lábain sebesen fut, miközben aranyakat osztogat. Anyád utolsó szavai a következők voltak: „Kisfiam, te azt az aranyat el ne fogadd!”

Pesta egy pillanatra elgondolkodott, aztán füttyentett. Alku nélkül fizetett a kupecnek, aki rögtön abbahagyta önmaga pofozását, és furcsamód ugrándozni kezdett. De mit törődtek ezzel!

A kicsiny férfi sajtó lelkére az emberi ésszel megáldott Tittili, no meg az idő lassan gyógyírt talált. Már kellett volna neki valaki. Egy nő! Akitől úgy átforrósodik a mellkasa, hogy majd lobot vet, mert már a látása is oly kedves számára, mint mondjuk egy teli zsírosbödöné. S helyette mi a pórias valóság? A társasága egy tehénpásztor, akit már a keresztvízbe mártásakor, karon ülő csecsemőként az akkori plébános félrehúzott szájjal Szutyoknak nevezett el, s aki most már érett férfikorába szökkenve Pestánál mindent felzabált. Hát megette az utolsó kis darab szalonnát is!

– Elég! – gondolta Pesta oly drámai elszántsággal, mint ama sziklához leláncolt Prométheusz, ki röviddel varratai begyógyulta után újfent meglátta a felette köröző, és már messziről integető saskeselyűt. – Hjah! – mondta gondterhelten, miközben fél kezét homlokára szorította, s fel-alá járkált. Hiába lesett azonban titokban Tittilire, a ló csak megsüllyedt háttal állt a szoba közepén, míg egyik hátsó lábát felemelve pihentette.

Pesta kicsiny gyermekora óta nem próbálkozott a teljesen önálló gondolkodás művészetével, inkább csak a körülötte élők óhajai

között sodródott. Újabban pedig már oly bizonytalanná vált, hogy élete minden percében Tittlivel beszélgetett, és hagyta: közös életük menetében a ló szabja meg az útirányt. De az elmúlt hetek valahogy kárt tettek Tittili atyai mivoltában... Hogy pontosan mikorra is datálható a távolodás... Talán mikor Pesta egy szabadtéri istentiszteleten felfedezte a csodás szépségű Tombor Rózsikát? Ó, az a nőőő! Ott térdelt az oltár közelében, közvetlenül az életnagyságú Szűz Mária-szobor előtt. Pesta először a szoborban gyönyörködött, melyet igen nagy műgonddal készített el a helyi kőfaragó mester. Mire gondolhatott munka közben, nem tudni, de a szűzi szemérmes palást alól elősejlő hosszú, vastag combok, formás térdkalács, s egy görög istennőhöz illő hetyke kebel már sok meddő férfi zarándokot megihletett. A szobor előtt térdelő Rózsika, a maga alabástrom bőrszínével, ájtatos-szeplős arcocskájával Pesta számára maga volt a megtestesült Szűz. Igaz, hogy Rózsikának a háta közepén lógó, egyetlen fonott copfba merevített hosszú, vörös haja olyan vastag volt, mint Pesta csuklója, és a lány térdelve akkora, mint a férfi állva, de ez a szerelmi borzongás szempontjából elhanyagolható volt. Pestának azóta nem volt se éjjele, se nappala a vágyakozástól, olyannyira szeretett volna e mennyei királynő keblének földi helytartója lenni.

A nagy gondolatok, ha megérnek, nem savanyúak, mint a vadalma, hanem mézes ízűek, mint a puhára érett őszibarack. Pestának édes ízű nyál gyűlt fel a szájában rögvest, mikor évek óta

először, teljesen egyedül megszült egy grandiózus tervet, mely minden tekintetben méltó volt e pallérozott elméhez.

Szutyok nova bort szürsölgetve figyelte a lázas készülődést:

– Én a helyedbe kicsuknám a lovat a szobából, mert ide ganajoz – mondta bölcsességgel telve.

Pesta lavórt tett egy rozoga hokedlire, majd hozott a kútról egy vödör vizet, s miközben a lavórba öntötte, némileg sértődött hangon válaszolt:

– Ez a lú ujjan okos, hogy hasonlatos az emberhez. Csak néha ganajoz a szobába – döfött az utolsó mondatával, mintegy megcélozva Szutyok viselt dolgait. Megadta a módját ördögi tervének, mert szépen, komótosan kezdett vetkezni. Lehúzta magáról kopott, gomb nélküli munkáskabátját, némi hatásszünet után a valamikor fehér atlétatrikóját, majd a gatyamadzag leoldása után kilépett a földre alélt nadrágjából. A „föcske” nevezetű kiscatya mutatóujjon való megpörgetése, és messzire röptetése után anyaszülte meztelenül káprázott Szutyok sokdioptriás szemüvege előtt. Szutyok térült, fordult, hümmögött zavarában, de aztán lassan megszokta a nem mindennapi látványt. Odatántorgott az egyik falhoz, és szék híján lerogyott a tövébe. Pesta egy roskadt szekrényből molyette, fehér–fodros főkötőt vett elő, amit gondosan a fejére igazított, alátúrve hátul a nyakába hulló hajzuhatagát. Aztán szappannal és egy kopott szőrű hátmosó kefével felfegyverkezve

fellépett a hokedlire, egyenesen a lavór közepébe, majd guggoló, kifacsarodott pózban fürdőzni kezdett.

Szutyok úgy érezte, valamit hozzá kell fűznie a látottakhoz:

– Mer én igaziból... – nyögte poharába – ... nagyon tiszta ember vagyok!

Pesta csak felvonta a szemöldökét, miközben lágyan bolyhos hátán gubancolta a szőrt a hosszú nyelvű kefével.

Szutyok szemérmesen folytatta:

– Én ujjan tiszta vagyok, hogy a múltkor is volt nálam egy nő, azt mielőtt az ágyamba engedtem volna, jó tömény hypós vízbe ültettem! – elismerést váróan pillantott Pestára, s most, amint jobban megnézte, tűnt fel neki, hogy Pesta főkötős feje felett muslincák köröznek rendületlenül, szakasztott, mint a napon rothadó gyümölcsök felett. Testének magnetikus hatását a borzasztó cefreszag biztosította, amelynek aromáján a szürkévé váló szappanhab sem segíthetett.

Pesta a keféjével már éppen az alsó fertályát sikálta, mikor hirtelen leszállt a hokedliről, és csak úgy, vizesen az ablakhoz csattogott:

– Mondd, testvérkém – kérdezte ártatlan hangon. – Nem láttál itt egy darab avas szalonnát?! Mer’ ez az én gyógyszerem... Tudod: ujjnyi vastag aranyerem van, azt’ ezzel szoktam a hátsómat kenni!

Szutyok csuklott egy nagyot, elfehéredett, majd bortól tétova lábai ellenére kirohant a házból. Tittili állítólag még látta, amint kibukott a száján a bizonyíték.

4.

A Kastélykert szélén, az út mellett dús lombú ősfák nőttek; akkorák, hogy még a térképen is jelölve voltak. Vastag kérgű törzsük olyan volt, mintha a hosszú, bő szoknyában forgó, könnyűvérű csuporti nők hirtelen megtorpantak volna, hogy szoknyájuk ezer ráncot vetve erős lábukra tekeredjen. A fák alatt húzódó promenád szélén nagy faragott köveken Krisztus urunk kínszenvedései. A kőtábláknak valaha feliratozásuk is volt, de az idők folyamán és az esőzések útján annyira kikoptak, hogy csak akkor lehetett elolvasni őket, ha az emberek közel léptek hozzájuk, és ujjukat vezetgették a megvékonyodott betűárkokban.

Pesta frissen kimosakodva parádézott táltos paripájával együtt a kőtáblák mellett. Babaszappan illatba burkolva oly frissnek és kívánatosnak érezte magát, hogy kedve támadt azon nyomban udvarolni, szakasztott, mint Bonaparte Napóleon tette némely győztes ütközete után. Fickósan füttyögve lépett a vörös hajjú, mázsás angyal, Tombor Rózsika felé vezető útra. Séta közben arról ábrándozott, hogy egyszer vásárol magának egy csodálatos, hófehér öltönyt, hozzá illő fehér kalapot, fekete–fehér mintás cipőt, a kezébe

pedig egy rézfogantyús sétatobot. Rózsika elméje megzavarodna nyomban, csak a látásától!

– Mer ujjan mellei vannak annak a nőnek – heccelte magát előre Pesta, miközben két kezével iszonytató méretű köröket rajzolt a levegőbe. – Ha találkozzunk, folyton csak övélük társalgók!

– Legalább ne cuppogjál, Pesta, mert idegesít – jegyezte meg Tittili. – A melleivel társalogsz, persze... de leginkább csak a magosságod miatt!

Pesta megállt, és összehúzott szemmel nézett a lovára.

– Megígérted, hogy a magosságomat nem emlegeted! Hanem... mit kell mondani!?

A ló sóhajtott, majd kissé kelletlenül idézte a Tetű család mottóját:

– Kicsiny vagy Pesta, de helyes!

Pesta elégedetten szusszantott.

– Mindennek az a nyüves ital az oka – mondta. –Szép nő volt az Annuska, de nem tárgyulnék vele, ha visszajönne, akkor se. Fertőző! Meg alkoholista. Milyen nő má' az, aki naponta megiszik öt liter bort? Az volt a baja, hogy nem ittam vele... De mit csináljak, ha nekem az alkoholtól megfájdul a fejem?

Tittili egy pillanatra megtorpant, az égre nézett, majd újra a gazdájának titulált aprócska lényre, és így szólt.

– Én meg a háború alatt partizánmunkát végeztem. Be voltam öltözve fekete SS ruhába, még nyilas karszalagom is volt, hogy senki se ismerjen meg. Zsidókat mentettem a vagonokból!

Pesta elcsodálkozott:

– Tényleg? – majd mindketten gondolataikba mélyedve sétáltak tovább.

Bizony, ezekben az órákban még Tittili sem vette észre: az életüket átható közös ütem megváltozott. Pedig bárki emberfia gyanakodhatott volna, mert Pestának most már nem sikerült Tittilihez igazítania lépéseit, hogy szokásukhoz híven egyszerre masírozzanak. S a métely, mely egy ily szép férfibarátságot megrontott, nem legelés útján benyelhető féreg volt, hanem még ennél is veszedelmesebb kártevő: a nő! Mert Pesta elméjében Tombor Rózsika képe feslett fel az égre, amint az imakörös neveltetésénél fogva, szüzies ártatlanságában, kissé feltűrődött szoknyácskával éppen játékosan hengereg a pipacsok között. Mily gyönyörű látomás!

– Boldogok leszünk mi hárman, meglásd, tavacskám! – paskolgatta meg Pesta a tava nyakát, noha jól látta, amint Tittili kitérte a száját, hogy nyihogjon, de nem jön ki hang a torkán. – Látom magam előtt, kutyatejből font koszorúval azon a szépséges fején, lábocskáin nincs harisnya, csak úgy mezítláb megy a mezőn... Akkor én fölsegítem a hátadra, miközben két serény markomat összefűzve bakot tartok neki. Így, hármasba sétálunk tovább... Ugye boldogok leszünk? Na, szóljál má'!

Tittili elbódult a képtől. Látta magát összeszorulva Rózsika két hófehér, hurkás, egyenként majd mázsás combja között, amint

rogyadozó lábakkal tántorog a szerelem okán édesdeden bandzsító Pesta mellett. És Tittili egyáltalán nem úgy érezte magát, mint ama örömteli terhet cipelő bibliai szamár, kit Szent József vezetett futva, hogy minél előbb a jászolhoz érjenek.

Ezalatt Szuszi és Rigó szintén a Tombor–porta felé vezető úton haladtak.

– De azért milyen jó ember az atya! – sóhajtott Rigó. – Ha nagy leszek, én is mártír leszek! Egyszer csak meghalok az üdvösségért és Krisztusért!

– Na, ja – jegyezte meg kuncogva Szuszi. – De akkor abba kell hagynod a bérlövészetet. Mindenki tudja a faluban, hogy karamell cukorért bárki haragosának a tyúkját lecsúzlizod!

– Az már a múlt! – védekezett Rigó, és igyekezett másfelé terelni a szót. – Mi lenne, ha... jó útra térítenénk a Tetű Pestát? – kérdezte zavartan.

– Próbáljuk meg! – lelkesedett Szuszi. – Végre segíthetne neki valaki! – azzal futásnak eredtek, hogy még idejében utolérjék. Azonban a kislány – amint Tetű Pesta feje fölött a glóriaformában ringlispilező legyeket meglátta, pipacsszínűvé változott, csipőre tett kézzel egy kocsihoz méltón rikkantott:

– Pesta!!! Nem szégyelled azt a ronda szádat?! Igazán nem volt szép, amit a toronyból kiabáltál!

Pesta zavartan vígyorgott, s rögtön meghunyászkodott a kislány előtt:

– Nem tehetek róla, gyerekek... Ha sugdoz a Tittili, nekem egyszerre végem van! Ujjan okos ez a ló, ujjan okos! Má’ majdnem ember! Hát a kancára is csak akkor ugrik, ha azt mondom neki: „Mehetsz!”

Berregés szakította félbe a párbeszédet. A mellettük elszáguldó motorkerékpáron egy titokzatos, motorrosszemüveges, fekete ruhás férfi ült. Városias ruhát viselt. Hullámos, világosbarna haját vállig érőre növesztette – szakasztott úgy, mint azok a krisztustalan rezesbandások, akik újabban olyan túlságos krampácsolással verték a rezet – így ez a hajviselet Csuporton mindenféleképpen gyanús volt.

Rigó izgatottan suttozta:

– A Hóhér unokája! Most költözött ide a faluba. Az öregapja tudomásom szerint akasztotta a népeket, de már meghótt!

Szuszi összerázkódott:

– És folytatni fogja a mesterséget? Mit tudsz?

Tetű Pesta fellengzősen legyintett:

– Én ismerem! Tetű Pesta mindenkit ismer! Mindig iccaka bolyong a mezőn. Hát ki tudja, miért? Vannak ilyenfajta emberek. Ismertem egy asszonyt, annak meg egy kutyától született öt gyereke. Kettő felül kutya, lent ember, kettő alul kutya, fent ember, és egy teljesen kutya. Azok is kint szoktak futkározni meg tutulni a mezőn, van, hogy minden éjjel találkszik velük... hát ki tudja, miért?

– Biztos éjszaka szedi az áldozatait! – gondolkodott Szuszi.

– Az lehet, de igen válogatós! – vágta rá Rigó. –Kutyákat nem vállal. Tombor Böske elrabolta a szomszédja pudliját, mert egész éjjeleket áttutult, és elvitte hozzá. Szépen kérte, még fizetett is volna érte, hogy üsse agyon, de a Hóhér becsapta előtte az ajtót!

– Biztos csókot ígért fizetségként érte! – vont a vállát Pesta.

Tőlük pár lépésnyire – mint a megidézett lidérc –, fekete kendős, fekete bajszos öregasszony lesett rájuk egy fakerítés lécei felett. Tombor Böske volt az. Egyenesen Rigóra nézett:

–Jaj, Józsikám, az Istenke küldött erre, gyere má' be!

Rigócska elpirult, és kicsit kelletlenül válaszolt:

–Jó napot, Böske néném, én Rigó vagyok!

Tombor Böske ekkor előrántotta zsebkendőjét és beleszipogott:

– Szegényem a mennyekben van! Bányalovak tapodták össze kicsiny gyermek korában!

Rigó magában morgott:

– Na, pajti, itt bizony nincs ellenkezés! Tombor Böske olyan süket, hogy tankcsata alatt is vígan gombázott a birkalegelőn!

Pesta ez alatt odahajolt Tittilihez:

– Ma egész nap csuklottam: biztos Rózsikám emlegetett, benézek hozzá, jó? Teljesüljön szíve vágya...

– Tudod lovacskám, ujjan nékem az a lány, mintha belőlem hasították vóna ki.

Tittili válaszul nagyot horkantott:

– Mit akarsz má’ attól a nőtől, Pesta? Nem valami jóféle! Szentes, az már igaz! De a múltkor saját szememmel láttam, hogy imádkozás közben, akarattal ráült azzal a debella testével a széken alvó macskára!

– Nahát, Tittili! – mérgesedett fel Pesta. – Ez igazán nem volt szép tőled! Így pocskondiázod az én szívjóságos szerelmemet?! Hát szóltam egy szót is, amikor evett a kórság a szomszéd kehes szamara után?

Tittili – Pesta szerint – fulladozott az indulattól, de erre a remek visszavágásra nem tudott még válaszolni sem.

– Miért kiabálsz szegény lóval?! – rángatta meg kerekre tágult szemmel Szuszika a Tetű kabátját.

Pesta a beavatottak mosolyával nézett a kislányra, és egy nagyot sóhajtott:

– Énrám a megboldogult körösztapám, név szerint Tüzes Béla hagyományozta az állati nyelvek tudását. Tüzes Béla a faluban arról volt híres, hogy egyrésztől mindig szaft nélkül ette a tarhonyát, másrésztől pedig próféta volt, mert ha rájött a csodaság, akkor nyelveken szólott. Szépen, hosszan tudott például kuruttyolni. Aztán ha magához tért, azt állította, hogy csendörök szerették a feleségét. Pedig szegény Tera, az Isten nyugtassa, akárhol is van, ujjan csúnya vót, hogy nyavalyabetegséget kaptak a férfiak, ha ránéztek. De igen jó lélek vót. Ha Béla bátyám szólt neki: „Terám! Hozd ide nekem a botot!”, akkor szépen odavitte, és nem szaladt el, pedig az ura teljes

erőből ütötte. Csak azt kiabálta: „Jaj! Te büdös ember! Jaj!” – Pesta elérzékenyült. – Látod, Szuszikám, hát ezt nevezem én igazi asszonyi hűségnek –elégedetten igazította meg a sapkáját, miközben előkelő családfájára gondolt. – Hja kérem... Én ilyen különleges családból származom... ezért értem én úgy, amit a Tittili beszél. Már gondoltam arra is, hogy föllépek vele a cirkuszban, mint gondolatolvasó!

Szuzsi elképedten és csodálattal nézett rá. Úgy látta, hogy Pesta micisapkája alól gondosan kitúrt fülei csúcsán különös fényben ragyognak a pihezörök. Pesta pedig halkán motyogva – Szuzsit és Tittilit maga mögött hagyva – Rigócska után szökött.

5.

A Tombor–portán Rigó hirtelenjében mintha elfeledkezett volna csínytevő és megátalkodott múltjáról, megszeppenve követte a komor Tombor Böskét. Ijedelmének oka is volt: azt tartották a nyanyáról a faluban, hogy boszorkány! Lopva körülnézett, talál–e mágiára utaló nyomokat az udvaron, de csak egy megrakott szárítókötelet látott, melyen hatalmas alsóneműk száradtak. Frissen lehettek kimosva, hisz némelyik még csöpögött, ámbátor az ülep táján leledző foltok és a felettük dongó legyek megkérdőjelezték tiszta mivoltukat.

A konyha közvetlenül a gangról nyílt. Rigó bátortalanul lépkedett befelé, és szimatolta az ismeretlen, dohos párákat; nyugtalansága azonban rögtön elcsitult, mikor észrevette, hogy Tetű Pesta az ablakból leskelődik utánuk, majd bimbós örömmé változott, amint a konyhaasztalon meglátott egy nagy tál friss sütésű buktát.

A fal mellett Tombor Böske lánya, Rózsika dolgozott. Nagy testű, vörös hajú, rezgős húsú teremtes, az a fajta, aki míg egyet szól, Rigó körbefutja a házat. Most is lassú mozdulatokkal végezte a munkáját: a moslékkeverő végére kötött rongycsomóval az alapjában zöld falra nyomott fehér méspöttyöket. Egyik dolgos keze fászlival bekötte. Tombor Böske gyönyörködő lélekkel nézegette egyetlen, féltve őrzött gyermekét, miközben az orra alatt kunkorodó fekete bajszát babrálgatta. Két ujjával összecsapott egy centis szőrszálat, majd hirtelen megrántotta. Aztán a szeméhez emelintette, hogy megnézze, milyen hosszú volt.

Rigó magában nagyot nevetett:

– Óóó! Ennyi szorgalmatossággal már két kacsát megpucolhatott volna!

Tombor Böske dölyfösen mutatott körbe a pöttyös falakon:

– Ugye szép?! Látod, arany fiam! Nekünk nem kell tapetta! – Rigó nem szólt, inkább elnyelte kajánságát és erősen nézte a finom buktákat. – No, segítsél már gyerekem, visszatenni az ajtót a helyire! Rózsikámnak megfájósodott a keze! Ű nem bír segíteni!

A tényt bizonyítandó Rózsi megfordult, megemelintette befáslizott kezét, majd visszafordult a fal felé pötyyözni.

Rigó megadóan lépett az ajtóhoz, majd teli tüdőből ordítani kezdett Böskének:

– Szívesen segítek, de tesszen megfogni az egyik végét, mert egyedül nem bírom el!

Odakint Tetű Pestában a Rózsika pusztá látványától hemzsegni kezdett a vér. Utoljára akkor került ilyen állapotba, mikor hosszas osonás után végre észrevétlenül becserkészte a tehénlegelőn a villanypásztort. Hogy örült neki, milyen jók lesznek a drága grafit rudak pecabotnak! Mohó kézzel meg is markolt egyet, aztán még a fogai is kocogtak a micisapka alatt. Ilyen ihletett gyönyörrel hatott rá Rózsika hátsó domborulatainak csupán a szemlélése, s ha becsukta szemét, már érezte is a grafitnyél delejét.

„Ajándékot ennek a gyönyörű nőnek!” – született meg a dörömbölő, világot kiforgató örök férfiúi sóhaj. Pesta szerette volna csecsebecseként a lány fülébe akasztani a Napot meg a Holdat, gyöngysorként a nyakába fűzni a csillagokat, hogy úgy mehessen végig büszkén a Tanácsháza előtt. Mennyire irigykednének rá a Kisboltból az asszonyok!

Nagyot szusszantott és cselekedni kezdett. Azonban már az első moccnásakor éles Tittili–nyerítés harsant a füleibe. „Megállj, Tetű!”– kiáltotta, majd megcáfolva az előbbi igyekezetei, hosszan, szívhez szólóan kezdett beszélni a nők kegyetlenségéről. Oh, férfiúi

nyomorúság, kiszolgáltatottnak lenni a női testnek! Mely hol jeges és kemény, hol puha és olvadó! Mindez valami kiismerhetetlen időjárás szeszélyei szerint! Csak a ló földöntúli hatalmának volt köszönhető, hogy a megvalósuló ajándék még időben másfelé kanyarodott, nem igazán úgy, ahogy Pesta eredeti elképzelései alapján szeretne volna.

Egy vizesvödörben megmerítette mocskos kezét, és meglocsolta formásra sikerült alkotását, a veranda kövezetén gondosan karikába rendezett, sárgaföldből készített két agyagkolbászkát. Tenyerét a nadrágja ülepébe törölte, majd a konyhaablakhoz lépett és óvatosan – az anya elől azért rejtezve magát –, fonnyadt rózsabimbó ajkaival csücsörítve csókokat dobált Rózsinak. Az először szégyenlősen himbálta magát, de aztán nem tudott ellenállni a túlságos kísértésnek, s inkább, mint aki csak dolgára megy, kicammogott:

– Mám meg mit akar tőlem, maga torokgyík?! – kérdezte sűgva, miközben fojtott izgalmától lánfolni kezdtek a szeplők a nyaka alatt.

Pesta körbeszaladt a hozzá képest óriás nő körül, majd egy hirtelen mozdulattal a falnak taszította:

– Akarok magának udvarolni, Rózsai!

– Már mit udvarolna nekem? Én nem állok szóba senki ember fiával, mer az nem illő! – ellenkezett a lány, de azért hagyta, hogy Pesta egy pillanatig farkasszemet nézzen fehér blúza alatt áttetsző ballonkebleivel, azoknak is margarétafej nagyságú bimbóival, és közibük bújjon.

Tetű e csodás virágoskertben – udvarló gerleként – búgni kezdett:

– Volt nekem egy macskám; tiszta fekete, csak a két hátsó lába fehér. Az orra meg egészen kampós és vörös, mer kikopott rajta a szőr. Nahát, ennek a macskának hatalmas zöld szemei vótak és ujján nézése, ha csak rápillantott az egérre, az egy tapodtat sem tudott mozdulni, csak rángatózott! – igen ravaszul forgatta a szót, mert itt ő is rángatózhatott párat, döglődő egér módjára. – Volt egy, amelyik egyenesen hanyatt esett a falról! Megszuggerálta ükét, úgy, mint maga éngemet Rózsika.

Rózsika már nem bírta idegekkel az egyre szorosabb bújást és fészkelődést, ezért meglegyintette Pestát, hogy az csak a szelétől a falnak pördült.

– Maga kis tetű, mit gondol?! – vetette oda csak úgy foghegyről – Majd egy ilyen alakra pazallom drága leányságomat?!

Ennek hallatán Pesta fütyölni kezdett, mintha nem is érdekelték volna a lány szavai, és dobogni kezdett a lábával. Rózsika persze rögtön a földre nézett, és észrevette a két csintalan agyagkolbászt.

– Mit csinált maga? – förmedt elképedve Pestára. – Mi ez itt?

Pesta ártatlan csodálkozással, kissé remegő pillákkal lehajolt, belemarkolt a kolbászkákba és az ujjai közt szétmorzsolta őket:

– Ugyan mi lenne Rózsika, hát egy kevéske agyag! A csizmámról pottyant le az imént!

Rózsika megnyugodva szusszantott, megfordult és bedöngött a konyhába.

Pesta utána bámult és arra gondolt, hogy igen... Ez a szerelem! Érett férfikorban tört rá, tehát nem valami kamaszos csuklás, hanem mély, ökör vontatta ekével húzott barázda. Tele volt vele a szíve: már beszélt róla a fecskéknek, eltáncolta a macskának, és jól kieresztve a hangját, énekelt róla a dalárda ablaka alatt, míg a köz el nem üldözte onnét. Csak Tittilivel nem oszthatta meg örömét, mert a ló Rózsikának csupán a neve hallatára is gyilkos szándékú, frissen megőrült sündisznóvá változott. És ez Pestának fáj. Mert eddig bármit elmondhatott neki, Tittili mindig okos tanácsokat adott. Titokban irigykedett is rá Pesta az eszéért. Sőt! Ha sokáig nézte a lovát, egy idő után úgy látta, mintha saját tükörképével nézne szemközt. Szokta is mondogatni a kocsmában: „Az ikertestvérem nekem az a lú!” – És fáj a visszautasítás is. Az a bűdös leány lepittyegette a szájával! Haragjában úgy döntött, befejezi pusztító tervét. Gonosz vonásokkal az arcán lábujjhegyre emelkedett, és átosont a szomszédba. Mint egy rabló, a magához szorított rózsás bilivel visszatért, a tartalmát befogott orral kiöntötte a verandára, és már éppen el akart szaladni, mikor az előtte magasodó, kárörvendő Tittilinek ütközött.

– Kosarat adott? – röhögött a ló – Ne akarj már annyira megnősülni Pesta, hát hallgass az okosabbra! A nők csak elköltik az ember pénzét, azonkívül megnézik az idegen férfiakat és condrálnak velük!

– Az én Rózsám nem ilyen! Az egy nagyon erényes leány!– mondta az érzelmi dúlástól szipogva Pesta, miközben Tittilivel óvatosan belestek az ablakon. – Nézd meg az anyját, vedd el a lányát! Látod? Az édesanyja is egy szent asszony!

Tittili csuklott egyet, majd halkán megjegyezte:

– Még hogy szent asszony! Tudom én, kiféle–miféle, ne félj! Harminc esztendővel ezelőtt még azzal dicsekedett az utcán, hogy azt mondta neki az édesanyja: „Ne menj férjhez, édes lányom, váltsd ki inkább a bárcát!” Tittili jobbnak látta, ha elhallgat, mert Pestának gledics túskeként szúrt a tekintete.

Ezalatt Rigó és a süket Tombor Böske, mint holmi szédült menüettet járták az ajtós táncukat. De hiába tántorogtak a nehéz konyhaajtóval, a kisfiú sehogyan sem tudta a Böskét helyes útra irányítani. Már egészen berekedt, mire az ajtó végre tokot fogott és a helyére csusszant. Rigó alapos munkát akart végezni: megmozgatta az ajtót, nyikorognak–e a zsanérok.

*

– Kis tollal olajozza meg, hogy ne legyen ilyen varnyú hangja! – ordította jószándékúan.

Tombor Böske fülére tett kézzel hallgatta a gyereket, majd mikor az befejezte, nagy lendületet vett, és tiszta erőből pofon teremtette.

– Aujj! Ezt miért kaptam? – kérdezte Rigó, tüzes golyóbissá vált fejét szorítva.

– Még hogy az én uramnak ujjan piros meg hegyes vót a sok bortól az orra, mint a kutyapece?! Örülj, hogy csak egyet kaptál! – köpködött Böske.

Tittili sunyin röhögött, és nem átalotta halkán megjegyezni az ámuló Pestának:

– E pofonnal is bizonyította, milyen jó felesége volt a megboldogultnak, akivel, mint a gerlicék, úgy éltek. Ismertem az öreg Tombort, nagyon okos ember volt, Böske szerint túl okos. Az a sok gondolkozás, az volt a legnagyobb baja, hiába tiltották tőle idehaza. Az öreg ide is gondolt, oda is gondolt, aztán egy szép napon felgondolta magát kötelestől egy fára!

Rigó elképedve bámult az özvegyre, Rózsi pedig ide–oda cammogott lomha testével, és pötytyözte a fal alját, miközben magában nevetgélt.

A gyerek annál belesebb volt, semmint ilyen dolog miatt veszni hagyjon egy buktát, ezért elordította magát:

– Mennem kell! – de bizony mondhatta, mert Tombor Böske elfordult és hajoldozni kezdett; olyan volt a sokszoknyás fertálya hátulról, mint egy szénaboglya.

Rigó begurult:

– Se bukta, se köszönöm, se kikísérés! A ronda kapzsi paraszt formádat! – kivágtatott a konyhából, és bevágta maga mögött az ajtót.

Ahogy kitette a lábát a házból, Böske felemelkedett és utána óvakodott. Mikor látta, hogy kiment a kertből is, indult, hogy bezárja a kertkaput. Egyszerre megtorpant, és megkövültén bámult a veranda földjére.

– Gyere mán Rózsi, nézz ide, hát ez meg micsoda?!

Rózsi kilépett, kétszer kirázta a meszet a bumedliből, csak úgy fröcsögött mindenfelé – még az anyja arcára is – a festék, és a felismerés igazította mosolygásra amúgy igen egyszerű vonásait. Leguggolt, megmarkolta az egyik kolbászt, és édesanyja felé tartotta:

– Mi lenne már, édesanyám, hát csak egy kis agyag! – még be sem fejezte a mondatot, mikorra mindkettejükben megszületett a valós felismerés. Rózsi hitetlenkedve nézte széttárt ujjú kezét, az anyja pedig olyan méreggel csapta be maga után az ajtót, hogy kiesett belőle az egyik kisüveg.

Elérkezett a hazaballagó tehenek által felvert por ideje, az alkony. Szutyok, a féllábú tehénpásztor kattogó mülábát igazgatva igyekezett az állatok után, közben nagyokat kurjantott:

– Ladi–ladi–lom! Sárga lilium!

Az asszonyok kamillavirágot, szederlevelet és édesgyökeret válogattak a tornácokon, hangjára félbehagyták munkájukat:

kinyitották a nagykapukat, s a szelíd tehénkék biztatás nélkül fordultak az ismerős udvarokba.

A Bárányjárás utca azonban nem mutatott ilyen békés képet, inkább forrongott. Csumi Náni, a helyi vajákos asszony és Teszarek Lipótné, a kéményseprő felesége – két igencsak terebélyes asszonyság – felpaprikázott hangulatban, segédeszközökkel felfegyverkezve várták haza a gyerekeket. Csumi Náni, a csuporti Püthia minden titokzatosságáról megfélemedkezve, cirokseprűvel a kézben, iszonyú hangon ordított, amint meglátta lassan oldalgó kisfiát:

– Begyüszsz azonnal, vagy úgy megváglak, azt sem mondod, beu! Hát hogy gondolod te aztat, csak úgy elcsavarogsz, mikor itthon lenne szükségem rád!?

– Szusziiii! Hol kóborogtatok ilyen sokáig?! – harsant Teszarek Lipótné hangja is, és kezében meghintáztatott egy éltes légycesapót. – Azt akarod, hogy nagyanyádnak elmenjen még az a kevés kis haja is az idegességtől?

Rigó egész kicsire töpörödött, és meglapult az ösztövére, kiálló csípőcsontú Tittili mögött, Szuszinak pedig vészesen lefelé görbült a szája. Pesta is megszeppent e szörnyen felbőszült asszonyszemélyek látványától, mert mindjárt saját édesanyja jutott eszébe róluk. Milyen régen is volt, mikor a drága mama mérgesen csörömpölt az edényekkel, aztán kiállt az ajtóba, s áldott szókkal onnan üzent a nagyvilágnak:

– Ha ez a nyüves kölök nem ér ide rögvest, úgy megvágom, hogy csajkát szarik!

Pesta elméjében ettől az ismerős, hisztérikus hangsúlytól mindjárt abbahagyta a szárnyalást az eleddig friss erővel röpködő főnix, az önálló gondolkodás törpe méretű, szent madara, s ez úgy igaz, mint az, hogy a denevérek sem bírnak repülni közvetlenül olajba mártásuk után. Pedig hogy szeretett volna olyan okos lenni, mint áldott emlékezetű apja! Akit nem is hívtak a faluban másképp, mint Fifikás Foxinak. Fifikásnak azért, mert csavaros észjárással áldotta meg az Isten, Foxinak pedig azért, mert magassága alig volt nagyobb, mint egy foxi kutyáé. Neki külön legendáriuma volt a falu élő emlékezetében, a Pucok kocsma törzsasztalai között. Róla mesélték, hogy mikor háború után közmunkára hajtották az oroszok az embereket, tyúkvérrel bekente a hasát, majd lefeküdt az ágyába jajgatni. Hiába volt minden színjáték, a komisszár elzavarta dolgozni. De a vérző sebre való tekintettel átment a szomszédba, ahol a besúgó lakott. Mivel nagydarab ember volt a besúgó, ezért ráparancsolt: vegye a hátára a sebesültet és vigye. Az hiába hivatkozott az érdemeire: gépfegyvert szegeztek rá, hát vinnie kellett. Egész úton köpködött és káromkodott. Az öreg Foxi még cigarettára is gyújtott a hátán, oda meg a munkaterületről vissza is, s haláláig azt mondogatta mindenkinek, hogy ez nagy igazságtevés volt részére a Sorstól.

Pesta azonban elméjében is, s lélekerőben is elfajzott e kiváló magtól. Hiába állította, hogy gyengesége a hátrányos alacsony

termete miatt van; mert hát éppen Foxi papa lehetett volna a tanúságtevő arra, hogy az ember lehet akármilyen kicsi, ha belül nagy. Tartósabb házassági tapasztalatok híján pedig azt sem tudta kitalálni, hogy az óceán háborgásánál erősebb női kedélyhullámzás ellen mi a teendő, tehát kénytelen–kelletlen az elosonás dicstelen útját választotta.

Teszarek mama piros orcával ragadta meg Szuszi kezét. Nem kellett messzire menniük, mert a Teszarek–porta a jobb oldali szomszédja volt a Nániékénak.

– Mindjárt itt lesz a Tombor Rózsi jósoltatni! Siess már! – förmedt Rigóra az anyja.

Az olajos bőrű Rigó szomorúan nézett távozó barátja után, és kicsit félve kérdezte:

– És minek akar má’ a Tombor Rózsi jósoltatni?

– Nincs vőlegénye, azt kíváncsi. Lehazudom néki a csillagos eget is, csak adjon valamit!

Rigó nem állta meg, és elnevette magát:

– Szellemet is idézünk?

– Mindent, ami kell! – intett Náni. – Úgy hallottam, egy éve hótt meg az öregapja. Megkérjük a parasztgázdást, keressen nekünk egy kis pénzt!

– Jön a nő, idesanyám! – rikkantott Rigó, mert észrevette az utca elején közelgő Tombor Rózsit.

– Bújj el! De ügyes legyél ám! – intézkedett Csumi Náni, és besietett a kalyibába.

Tombor Rózsi nagy óvatossággal közelítette meg a putrit:

– Csumi Náni! Itthon van? – kérdezte orrát fintorgatva.

A hangjára Náni túl széles mosolyú arccal jelent meg a küszöbön:

– Isten hozta aranyos angyalom, gyűjjék be bátran!

Az egész putri csupán két szobából állt. Egy „konyhából” – itt volt az ablak, egy rossz asztal két székkal, és egy kiégett, csúf sparhelt. A másik szobában csak három tábori ágy, egyik a másikba ért, és egy elárvult cimbalom. Rigó fiatalon meghalt apjáé volt. Tombor Rózsi még sohasem járt ilyen nyomorúságos odúban. Idegenül, húzódozva mozgott, óvakodott bármihez is hozzáérni. A putriban enyhe hűgyszag és egy forrázott tyúk tollbúze terjengett.

Náni – miközben megemelte a félrecsuklott fejjel heverő, kék színű tyúkot –, zavartan magyarázó arccal fordult a lányhoz:

– A szomszéd nyanyának megdöglött minden csirkéje, azt ezt az egyet nekem adta. Az összesért két kiló cukrot kért volna! – azzal meglóbálta a merev jószágot, és behajította egy rossz szekrény aljába. – Inkább dobálja a döngútba, mint adja a szegény asszonynak! Kis szaga van csak, de olyan fölséges a húsa, mint a dió! – tette hozzá, majd ruhája mellébe törölte kezéről az ázott tollakat, és helytel kínálta a lányt. Leültek. – A sorsára kíváncsi a kisasszony? – kérdezte, de mielőtt választ kapott volna, valaki felnyögött:

– Adj innom, leányom! – szólalt meg a sarokból Rigó öreganyja. Egész nap ócska foteljében üldögélt, vékony kezei száraz ágaként lógtak a karfákról. Sokszor órákig nem mozdult, nem is pislogott, csak halkán, vég nélkül jajgatott. Igaz, ha maga alá vizelt, kicsit megemelte a hangját.

Csumi Náni sírni kezdett:

– Mi lett abból az erős, büszke cigánynőből! Minek is él az ilyen?! Megvan minden foga, a szájával töri meg a legkeményebb falú diót! Az idesanyja is kilencvennégy éves korában halt meg úgy, hogy lusta volt kikerülni, inkább nekifutásból átugrotta a heverésző disznót, azt megbotlott, nekibillent az ólnak, onnan meg a fejére esett egy cserép! Előbb földelnek el éngemet! Aztán tenyérből vagy kártyából jósoljak–é?

Rózsi bátortalanul kérdezte:

– Melyik a megbízhatóbb?

Csumi Náni fellengzősen intett:

– Aki érti, annak mindegy, mellik! – közben magában így imádkozott: „Édes Jézusom, bocsáss meg, hogy hazudásra kényszerülök, de koldulásból nem élünk meg!” Behunyta szemét és mély hangon szólott.

– Érzem, van magácska mellett valaki... Egy férfi!

Rózsinak megvillantak a szemei, mint a gatyásölyvé, ha pockot lát. Kissé előrébb zúdult a széken, s fojtott, ideges hangon kérdezte:

– A jövődöbelimet teccik látni? – igyekezett közömbös hangot választani, de belül csikorgott, tekergett a vágyakozása.

– Nem, ez halott! – Csumi Náni fél szemmel sandítva látta, hogy az óriás lány összecsuklott a csalódástól. – Minden lépésről tud, mindig figyeli magát. Aszongya: „Ne félj má’ tőlem csúnyabogár!”

Rózsi eltátotta a száját:

– Nagytata! Csak ő becézett így! Honnan teccik tudni?

A javasasszony sejtelmesen mosolygott. Ebben a pillanatban hangosan csattant az ablak. Csumi Náni, behunyt szemeit rebegetve, egyre mélyebb transzba esett.

– Hallga csak?! Jelzett a szellem... ő az!

Rózsi hasa felől hangos kurtyogás zengett. Ha hirtelen lett ideges, mindig a szelek kínozták.

– Hogy teccett mondani? Óvássá minden gondolatomat? – mélyen elpirult. – Az nem volna ujjan jó!

– Most jön a java! – mondta a jósnő, mire megerősítésként hangos, mérgesnek tűnő kopogások zuhogtak a falra.

Rózsi félelemmel telve zihált.

– Jajaj! Én inkább hazamegyek!

– Várjon aranyom... várjon! – neszeit fel a nagy mélységekből Náni, nehogy elszalassza a fizetséget –Kicsit távolabb küldöm a nagypapát, nem fog minket zavarni! – Emelt hangon folytatta: – Egyre messzebb és messzebb vándorol a drága nagypapa! –mégis ellentmondásként a közelben akkorát csattant az ablak, hogy Rózsi

ijedtében az asztalra csapta ormótlan ridiküljét és felugrott, majd felborult az asztal:

– Elmegyek! – hörögte, miközben a vértolulástól lángoltak arcán a szeplők.

Náni mérgében kiesett a transzból, és hátra fordulva ordította:

– Most már tényleg elpucol a nagypapi, különben kivágom!

Ez hatott: hirtelen mély csend ülte meg a szobát. Rózsi nagy méretű, ugrásra kész nyúlból nagy méretű, pihenő nyúllá változott. Náni elégedetten dörögött:

– Keményen köll a szellemekkel bánni, különben elkanászodnak!

Ekkor a sarokban Rigó öreganyja kinyitotta a szemét, előre dőlt, és botjával megkopogtatta a falat:

– Ne dörömbölj, kicsi fiam, gyere hát be! – mondta jó hangosan.

Rózsi gyanakodva, összeráncolt szemöldökkel nézett a jósnőre. Náni elvörösödött, egészen behúzódott a kendője alá, hogy szemét se lehessen látni, és az öregasszony felé intett:

– Már nem tudja, mit beszél! – megragadta Rózsi tenyerét és hevesen jósolni kezdett. – Egy nőt látok, születésitől kezdve kíséri magát. Az anyja lehet: segítse, mert fogytán az ereje. Ünnepek lesz: pénz áll a házhoz! Magas állású férfi feleségül kéri. Gyönyörű szép ember lesz, akivel boldogan él, míg az meg nem hal.

Rózsi elégedetten hajította hátra varkocsba font, vörhenyszín haját, ridiküljébe nyúlt, és egy kisebb címletű papírpénzt vett elő.

– Kedves Csumi Náni! Már alig várom, hogy teljesedjék... Az Isten áldja meg, hogy jósút nekem! Hoztam érte egy kis pénzmagot! – tuszkolta a bankót a jósnő kezébe.

Csumi Náni sopánkodott egy keveset:

– Ó, sok ez a szegény asszonynak! – ám hangjának ellentmondó gyors mozdulattal dugta a kötényzsebébe. – Igazán nem kellett vóna! – Magában azonban így dünnyögött – Csak ennyi? A paraszt csak sülve jó, akkor is egye meg a fene!

A lány arcát a remény boldogsága igazította mosolygósra, s így előtűntek sárga, és mégis piros héjjal szegélyezett fogai. Rózsika ugyanis vadregényes alkat volt: ha csak tehetette, a kertet járta, egyik kezében egy nagy karéj, ujjnyi vastag ikrás kacsaszírral megkent kenyérrel, a másik kezében pedig egy frissen szakajtóit, vörösre érett paradicsommal.

A beszorult héjak láttán a jósnő magába süppedt:

– De dinka vagy Náni! – Legalább azt a magas állású férfit ne mondtad vóna!

Miután Rózsi elment, előszaladt Rigó, és anyja oldalának borulva nevetett. Csumi Náni jól tarkón vágta a fiát:

– A fene a fejedet, hát jó, hogy be nem döntötted a falat!

Rigó a virágágyásokat átugrálva, nevetve kiszaladt a kert végébe.

A kert végében már várta Tetű Pesta és Tittili.

– Hát ezt a remek estét bizony megünnepelném egy jó kis ürgevacsorával! – kiabálta már messziről Rigó.

Pesta elhúzta a száját és köpött egyet.

– Fújj... ürge!

Tittili sem hagyhatta szó nélkül, és némi éllel a hangjában jegyezte meg:

– Ejnye, –kisfiú! Nem tudod, hogy Pesta a vakondot szereti?!

Meg a négy napja halott kölök varjút, levesbe!

Rigó ugyan nem értette, hogy Pesta miért ökölődik és üti ököllel a lovat, mindenesetre az ürgék védelmére kelt:

– Ha tudnád, milyen jó az ürge pörköltnek!... Mit fintorogsz? Hát a kacsá? Mindenbe beleviribül. Az ürge meg harmatot iszik, fű között fürdik és gabonát eszik, olyan tiszta kis állat. De az nincs. Akkor mivel ünnepeljünk?

Tittili válaszul a levegőbe szippantott, füleit előre–hátra mozgatta és nekilódult. Patái hangját elnyelte a friss zöld fű. Pesta intett a fiúnak, hogy kövessék a lovat.

A kert végéből papsajtokkal és pásztortáskafüvekkel átszótt réten gázoltak át, egészen a közelben lévő kis tóig, ahol elbújtak a szúnyog lakta bokrok között. Az aludni vágyó Nappal fordították szembe arcukat: az ég színe lágy pirossá érett, mint a meleg fürdőt vett fiatal lányok bőre. Tittili sörényét gyengéd kézzel lebbentette az alkonyszín szél, miközben Rigó a szemét dörzsölgette, mert azt hitte, látomása van. A tóban egy tündéri alak mozgott. Lágyan emelte karját, s könnyedén feküdt hanyatt a vízre, hogy először szép ívű melle, majd domború hasa tündököljön.

- Ez a Márinka! – lehelte Rigó, mint egy gutaütött
- Mondta a Szuszi, hogy a testvére balettosnak készül... De nem gondoltam volna, hogy az ilyen csodás... – makogta.

Pesta csak kuncogott:

- Ez nem balett! – lóbálta meg a fejét – Én már láttam a moziba ujjan balettos műsort, de ez nem az. Ott egy nagy színpadon ugrabugráltak a férfiak passzentes gatyába, és csak úgy dobálták az égnek azokat a gyönyörű nőket, azok meg röppentek, mint az égi madarak, vagy mint a pillangók.

Márinka hirtelen felegyenesedett, és kifelé indult a partra. Hosszú, fehér inge a testére tapadt, és akaratlanul is látni engedte a mellbimbó foltját, és a csípő mélyszínű háromszögét.

- És azok a legények csak úgy fogdossák azokat a nőket? – kérdezte Rigó, kinek az izgalomtól folyini kezdett az orra. Furcsa érzés kerítette hatalmába: annyira szerette volna megérinteni a lányt! Csak hozzábújni és beszívni az illatát. Hirtelen elszomorodott: talán soha életében nem fog vele szóba állni egy ilyen gyönyörű nő!

- Naná, hogy fogdosták ükét! Másként mind leesett volna a parkettra – magyarázta Pesta.

Rigó rekedten folytatta:

- Akkor lehet, hogy elmegyek magam is inkább balettosnak, és nem prófétaságra adom a fejemet. Mert hiába loptam ostyát, hogy szokjam előre a mennyei manna ízét... Pfhájjj! Sehogy sem bírom megszokni!

Tittili sem állta meg szó nélkül a látottakat:

– Látod, Pesta, milyen gusztusos ez a lány? Ámbátor panorámának a mi Rózsikánk se utolsó, főként amilyen ínycsiklandó étvággal ette utoljára is a pörköltet!

Pesta elhúzta a száját, mert jól emlékezett rá, milyen dörmögő szürcsöléssel és csámcsogással merült el Rózsaszála a pacalpörkölt nyújtotta eksztatikus örömeiben. Vékony csíkban még az állára is csurgott belőle. Komoly házassági szándékai ellenére akkor gondolkodóba esett, de persze ez a megbicsaklás nem tartott sokáig.

Tittili tovább folytatta:

– Én a helyedben inkább Márinka után sóhajtoznék! Nézd csak meg jól! Milyen formás! És most gondolj Rózsikádra! Na?

– Márinka is illene hozzám? – kérdezte Pesta hangosan.

Rigó csak legyintett:

– Ne álmodozz, Pesta! Egy ilyen szépség!

Tittili mérgesen horkantott:

– Kuss!

Pesta elvigyorodott, de szemét továbbra sem tudta levenni a látványról:

– Ne kísérts, Tittili! Az én szívem! Az én szívem ujjan hűséges, mint a nyüvek! – jelentette ki esküre emelt kézzel, de tovább nem folytathatta a tanúságtételt, mert Márinka tőlük nem messze megállt: tisztán kivehető volt finom metszésű orra, alatta duzzadt ajkának vonalai, s a növekvő homályban a lemenő Nap fénye rácsúszott a

válla ívére is. Tittili érezte, hogy ennyi szépség ellen csatát veszett, és méregbe gurult.

– Szakadj le, ég! – kiáltotta, és menekülni akart, mert előre tudta, hogyha Rózsika beteszi a lábát a házba, akkor ő végleg elveszíti a szabadságát. Rabláncra fűzik, s igába kell hajtania eddig megzabolázhatatlan kedvét. Ez a nyomorult kis ember, kiszolgáltatva a magányának, pedig hagyja! – Te hülye! – zengett utolsó megjegyzése Pesta fejében.

Egy hirtelen zörej zökkentette ki a leskelődőket az önfeledt bambaságból, s az előlépő fekete alakot jól látták még a bokor takarásában is.

Rigó döbbenten suttopta:

– A Hóhér! Csak nem akarja meggyilkolni a mi tündérünket?

Márinka összerezzen. A férfi kérlelő mozdulattal közelített felé, de a lány meg sem hallgatta. Sebes léptekkel hátrált, majd magára kapta rojtos nagykendőjét, és beszaladt a Teszarek–ház kertkapuján.

A Teszarek–ház lugasában, a nagy levelű szőlőindák alatt vidám diskurzus folyt. Teszarek Lipót kéményseprő mester és Fütüőri atya egy demizson bor mellett üldögélt. Észre sem vették, hogy Márinka dúlt arccal elhalad mellettük és besiet a házba. Velük egy asztalnál, Rézike (az atya házvezetőnője), és Teszarek Lipótné beszélgetett.

– Én büszke vagyok a szakmámra – mondta az öreg Lipót jó hangosan, hogy a felesége is hallja. –Mind a mai napig fölmeleg a

tetőre, ha valaki jön és azt mondja: Teszarek bátyám, gyűjjön, mer elszorút a kéményem torka!

– Aztán hozzánk is eljőnnél holnap egy kicsit puceválni? – kérdezte Füttyöri atya, kinek a finom bortól már kipirosodott kétoldalt az arca.

– Ezt kérdened sem kellett volna, édes egy komám, hát mindig én tisztítottam azt a tömjén–füstös kéményt! – töltött újfent az atya által hozott miseborból Teszarek.

Teszarek mama zsémbeskedve szólt át az asztaluk felett:

– Hallom Lipót, sokat ittál, mert megint a kéményt söpröd! Elég! Add csak ide azt a demizsont!

Papa bánatosan nézett a bütykös után:

– Füttyöri komám, ne nősülj meg sose. Az én Julim jó asszony, de néha olyan, mint az Ántikrisztus! Már nem állja a szakmámat! Pedig az első kéményseprők Mátyás király idejében telepedtek meg az országban. Itáliából hozattak minket! Még ma is őrzik a kéményseprők olaszos csengésű nevei.

– Mint például a Teszarek? – kérdezte Füttyöri atya nevetve.

Teszarek Papa belekotort ujjjaival szürke hajába és elkomorodott:

– Ne is mondd, édes egy komám. Igaza volt szegény Tetű Pestának a toronyba: örökös csúfolódások céltáblájává tett megboldogult keresztanyám. – Megköszörülte a torkát, hogy úrrá legyen gyengeségén –Becsülöm a papi hivatást, de hol vannak olyan szépségei, mint a kéményseprésnek, kérdem tisztelettel?! Látod te az

oltár előtt a csicseri fecskéket meg a gólyákat repülni? Ezen kívül pedig a papsággal ellentétben mi, kéményseprők a tűzoltásban is pótolhatatlan szerepet játszunk, hiszen munkánkkal előzzük meg a nagy tüzeket! Nem hiába vagyok én is tagja a helyi Tűzoltó Egyletnek!

A szomszéd ház udvarából egy asszony fertelmes ásítása hallatszott. Füttyöri atya felemelkedett, és kicsit megnyújtóztatta a derekát:

– Lipótkám, hány óra lehet, hogy már Csumi Náni is álmos? Na, aló mars! Irány haza lefeküdni!

Rézike nehézkesen, fájó csontokkal felkelt az asztaltól, s együtt érzően fordult Teszareknéhez:

– Nem tudom, miként rakhatta az a magasságos Úristen éppen a kéményeket az elméjébe az én Lipót öcsémnek.

– Nem a kéménysöpréssel van nékem bajom, Rézike! – súgta a kapuban Teszarek mama a búcsúzó sógornője után. – Nem akarnám bántani, de nagyon megöregedett már! A szeme is rossz, meg a térde is reszket, nem való már neki az a nagy magosság!

Teszarek Lipót mindezt nem hallotta; fáradt mozdulattal köszönt el a kertkapuban barátjától, majd betámolygott a konyhába és leroskadt egy hokedlire. Elővette nagy, kockás zsebkendőjét és megtörölgette gyöngyöző homlokát. Lélekben felkészült a következő napi, Julissal folytatott küzdelmekre. Szuszi, az unokája melléje sündörgött:

– Papa, miért hívja mindenki az atyát Füt्यörinek?

– Mert mindig füttyöl – mondta Teszarek papa, miközben egy kockacukrot dugott a kislány szájába –Erre áll a szája, mert a szépapja még pikulázott, a dédapja kecskedudát fűjt, nagyapjának már tárogatója volt, az apjának pedig klarinétja, s ez az egész így fejlődött egészen Füttyöri komám fuvolájáig. Náluk még nőágon is mindenki füttyölt. Ismertem az apját, az öreg Füttyöri bácsit, az mindig madarakat faragott, és öreg korára teljesen megsüketült. De még akkor is naphosszat hallgatkozott. Ha egy kisgyerek elnevette magát mellette, még arra is azt hitte, hogy egy madár füttyölt a feje felett az ágon. Ezért hívták az ő egész családját ebben a faluban Füttyörinek, mert olyan madárforma volt mindegyik. – Elmélázva, az eget kémelve folytatta – Látod, kincsem, olyan hirtelen besötétedett, mintha a Jóisten egy nagy bilit szorított volna a falura! – azzal kézen fogta unokáját és a szobába ballagott.

8.

Csillagokkal pötyyözött, teliholdas vakondokbőr borult a bili alatt kucorgó Csuportra. Már elhallgattak az aranyszájú dalnokok, s az árokszéleken elszórtan szenderegtek a csuporti filozófok, mivel ma éjszakára a falu mindeddig töretlen fénye, a Pucok kocsma is kialudt. A nyáréj alvó virágszaga hullámokban siklott a kertek felett, s mély, pihentető álomba csalogatta a jótét lelkeket. Csak egy emberen nem

fogott a varázs: Tetű Pesta most is az utat róttá, igaz, néha keresztben is, nemcsak hosszában. Talán feje fertelmes ingása készítette erre a szakadatlan bolyongásra, de az is lehet, hogy Tombor Rózsika dunyhájának izzadós illata vonzotta a Bárányjárás utca felé, mint ahogy a méhek igyekeznek bódult repüléssel a búcsúi árus asztalára kitett cukros törökmézre.

– Róóózi! – kiabálta szenvedélyesen, mellében a szerelem kisbaltájának fájdalmával, mitől megvadulva futásnak eredt, ormótlan bakancsaiban csattogva rohant, rohant bele a sötétségbe. Ámokfutása végén sípoló tüdővel állt meg a Tombor–porta előtt, orrát hangosan megszívva, majd némi ügyeskedés után, harákolva kiköpve egy papucsnyi lélekdarabot. Vágyódva, pislogva leste az ablakot, kívánta, hogy az imádott nő is érezze, amit ő... de hiába: Rózsika álom–kócos fejcskéje nem tekintett ki rajta, s nem adott sütőlapátnyi kezével sem hívogató jeleket.

„Egy napon fog! Érzem!” – biztatta magát. Annyiszor elképzelte: bepattan az ablakon keresztül, és egyetlen, szenvedélyes mozdulattal lerántja a dunnát a gömbölyded démon hasáról. Ülő helyzetben ugrik rá, mint a vad lovakra szokás, aztán a fején lévő micisapkát hátra tolja, akár a cowboyok. „Szeretnék a kishölgygel egyet táncóni!” – mondja majd. Rózsika pedig örömeiben felsikolt, (akkor már nem lesz rajta hálóing sem), és berántja őt a keblei közé. Az lesz ám az igazi táncmulatság! Ott fog fulladozni köztük úgy, hogy mindegyik fülére egy–egy, darabonként nyolc kilós csecset szorít...

Ezek a gyönyörű ábrándok azonban minduntalan szétfoslottak, mert a Pucok kocsmában elfogyasztott több bögrényi lórétől egyre jobban nekikeseredett. „És ha mégsem jön rá, hogy én meg ő? Mi... együtt ...” – sóhajtotta. Úgy tűnt számára, hogy a szívverése nem más, mint állandó, gyötrelmes ütem. Nagy kedve lett volna felnyúlni az égre, megrázni azt a sötét ágytakarót, hogy lepotyogjanak róla a morzsa csillagok. Akkor összesöpörné őket lombos ággal és leöntené kecsketejjével, abból gyúrna magának kenyeret. Azt gondolta, ha ezt a kenyeret ehetné, táltossá válna, lángok törnének ki a torkából, tűzével megizzítaná a vasakat, elolvadnának az üllők és kalapácsok, és minden szerszám, amivel a szívén még ütni lehet.

Csak egy lélek érezte át Pesta kínlódását: a Teszarek–ház kerítése előtt üldögélő félvak házőrző, Lucsok kutya. Csapzott szőrű állát felemelte, nyakát az ég felé nyújtotta, s bús férfihangján hosszasan kitarított tutulásba kezdett. Nem is sejtette, hogy vágyódása tárgya, a Bárányjárás utcai Vénusz – a sok elléstől csüngő hasú, sárga fejű teremtes, akinek remegősen düllelt szemei mögött szinte azonnal kezdődtek tenyéryi fülei, centis helyet sem hagyva az értelemnek – ezalatt négysaroknyival arrébb egy csoportosulás közepének magmájaként éppen a szerelem művészetére tanított kóborgó, sovány ifjakat.

A csuporti fájdalomkánon másik tagja már ettől a csöppnyi együttérzéstől is új erőre kapott.

– Róóóózi Róóóózi Róóóózi – ordította Pesta oly sokszor és oly eget repesztő hangon, hogy némely szomszéd nem restellett íziben kikászálódni az ágyából és az álmom szitaszövetét letépvén a szemérről szóban gyalázatot tenni a Tetű család nőtagjain. És néhány elhajított kődarab után Pesta látta, hogy ez nem lesz jó: bégetéssel nem lehet megszabadulni a belső égéstől, ezért futni kezdett újra, hátha elhagyhatja fájdalmát valahol.

A háza előtt a sötétben egy istennő várta, kit a műveltebb kocsmáros révén csak Edit Piafnak szólítottak az emberek. Ha a művésznő elért egy bizonyos kevert-szintet az ivóban, s ennek okán összevissza borogatta a poharakat a pulton, a férfiak mérgesen rászóltak: „Csitt!” –, akkor mindjárt énekelni kezdett: „Csitt, csitt, csitt galambom egy kicsit!”

Pesta, amint meglátta váratlan vendégét, nagyot ugrott ijedtében, ugyanis Editke vérszívó vámpírnak számított az alkoholisták között. Terhességekor már majdnem ötvenéves lehetett. Ez a kisgyermek hogyan került beléje? Egyesek szerint a szentlélek közreműködése kellett hozzá, de a kocsmáros váltig állította, – nem igaz. O jól emlékezett az esetre. Egy este kitessékelt a kocsmából Piafot, aki három méterrel arrébb összecuklott, mint egy collstok. Odamentek hozzá, hogy megnézzék: él-e még, de élt, mert éppen magyarázott. Azt mondogatta magában: „Te hülye csaj, hát hogy berúgtál...”– Megfogták, lábra állították, de ismét összerogyott. Ekkor megjelent a Szutyok nevezetű tehénpásztor egy trágyahordó furikkal, felpakolta

rá az eszméletlen művésznőt, majd kicsit nyikorogva, együtt tűntek el a csuporti éjszakában.

Sokan állították a Pucok kocsmá saját poharas törzsvendégei közül, hogy ez az asszony nem más, mint Szutyok titkos babája. Mert Szutyok gyakorta megemlékezett egy gyönyörű cédáról, aki megjelent nála holdas éjjeleken, hogy véle háljon. A világ előtt miért nem merte vállalni szerelmét? Ezt senki sem tudta, noha az egész kocsmá előtt elismertségre tett szert, mivel az eddigi hiábavaló, sokféle kísérletezés után csak neki, mint oly kiváló hímnek sikerült Edit Piafot termőre fordítani. Néhány szemtanú állítása szerint Szutyok teljesen a maga ízlésére formálta a nőt. Állítólag kedvesére tetovált egy jó hosszú nyilat azért, hogy sokdioptriás szemüvege nélkül is láthassa. A nyíl a nő két melle közül indult, keresztülfutott a köldök titokzatos lavórján, hegyével ama terebélyes, mondhatni burjánzó háromszög felé mutatva. Ezt jegyezte alá: „Ide tedd!” Hogy ennek az üzenetnek a tehénpásztor volt a megálmodója, az nyilvánvaló volt, ugyanis az ő homlokán pedig – azonos betűtípussal – ez állt hivalkodón: „ZSÉ”. Eredetileg „ÉSZ” szerepelt az elképzelések között, csakhogy zsebtükrével túlkombinálta a feliratot.

– Mit akarsz? – kérdezte Pesta barátságtalanul, miközben belökte lábával a konyhaajtót. Oldalra nyúlt, s a sötétben kitapogatta a villanykapcsolót.

– Mit is akarhatnék – lehelte a művésznő. – Tudod te aztat... – Editke vacsorára füstölt szalonnát fogyasztott, ezt Pesta még

alkoholos kábulatában is jól érezte. Az volt az igazság, hogy régóta tetszett neki ez a nő. Szegény sánta Annuska sokszor féltékenykedett miatta, nem alaptalanul. Jelen pillanatban is szerette volna ott helyben lebirkózni Editkét, és lenyalogatni kezecskéjéről a szalonnabőrke sós ízét. Fékezte magát: még sem tehetette ezt Szutyok titkos babájával! Odatántorgott inkább a vödörhöz, s hogy nőre való szomjúhozását csillapítsa, gyorsan inni kezdett.

Nyeldeklés közben körbenézett, és igencsak elcsodálkozott: szokatlan rend, terített asztal várta. Pesta elérzékenyült a fazék csirkebecsinált láttán, mert édesanyja halála óta senki sem főzött rá. Még az imádott asszony, Annuska sem, aki nem volt kémikus alkat: kotyvasztás helyett inkább bájosan billegtetta retkes lábujjait, míg az ágyon szundikált.

Ott állt hát Edit Piaf, a Tetű ház küszöbén, a 25 wattos villanykörte túlvilági fényében. Szétálló, kócos haja erotikus delejt bocsátott ki magából, szép, nyúlt cimpás fülében köves fülbevaló hintáit. Mivel nejlon otthonkáját megmozgatta a háta mögül érkező esti fuvallat, így jól láthatóvá vált csodálatos combjának rajzolatja, valamint az, hogy a művésznő a csábos, apró virágos otthonka alatt semmit sem viselt.

- Nincs, aki vigyázzon az én kisbabámra, holnap – lehelte.
- Azt akarod, hogy én...? – Pesta úgy megszedült, hogy majdnem lerántotta a vasfazekat a sparheltről.

– Köllene – mondta Editke jelentőségteljesen, és szabad kezével kigombolta otthonkájának felső két gombját.

– Netene! – hátrált Pesta, de már nem sokáig tudott ellenállni a sátánnak, mert elfogyott mögüle a szoba, s ő a falhoz lapult. Az álmukból felriasztott, szőrös kis hernyók sugárirányban menekültek a fehér falon, tőle el.

A művésznő hozzá lépett, majd kinyújtotta jobb kezét, s megérintette Pesta inas nyakát. Még gyér fényben is jól látszott, hogy Editkének hézagos a mosolya: mindösszesen ha öt foga volt, de az sem egyenletesen, hanem találomra elszórva. Pesta félt egy kicsit, mikor a szalonnaszag egyre közelebb és közelebb hajolt hozzá, és felsikoltott, amint a fogtündér szerelmesen megcsócsálta az ő gyenge húsát. Ez több volt annál, amit valaha is elképzelt, ezért valósággal megbénult, és nem ellenkezett többé. Csak hagyta, hogy Editke szenvedélyesen szuszogva letépje róla a gúnyáját, s ott álljon végre vele szemben, anyaszült meztelenül.

– Szép vagy, Pesta – nyögte a nő, azzal lenyúlt és egy határozott mozdulattal megragadta a Tetű család oszloposnak ugyan nem mondható, de így is bámulatos családfáját. A hüvelyknyi amorózó pedig (számottevő mell híján) beletemetkezett Editke bordáiba, s magába szívta a nejlon otthonka speciális női illatát. Már éppen kezdtek elfajulni a dolgok a további tapogatózás útján, mikor kintről danászás hallatszott.

– Eladom az ökör gulyáám! – rikoltotta Szutyok, nem messze a bejárattól.

Pesta azt hitte, menten elájul, ráadásul alig bírta eltaszítani magától a felgerjedt művésznőt.

– Szutyok az! – suttogta figyelmeztetően. – Bújjál el, mer’ agyonvág, ha itt talál!

Ettől a hírtől Editke is kijózanodott kicsit.

– Jaj, Úrjézus, hová? – kérdezte ijedten.

– Jézust hagyjuk ki a dologból! – susogta Pesta, azzal kinyitotta a stelázsi mellett álló nagyládát, s a nőt abba bújtatta.

– Hol vagy, barátom? – hallatszott a felszólítás.

Pesta el akarta kerülni, hogy a tehénpásztor betelepedjen a konyhába, és ott maradjon reggelig, ezért gyorsan beüzemelt egy viharlámpát, s amint volt, kisietett.

Szutyok nem volt felkészülve ilyen fogadtatása. Még a nótát is elfeledte, amint meglátta a Tetút pucéron, erősen felhorgadt valójában. A tehénpásztor már az aznap reggeli mosdózást is furcsállta, de Pesta ezen állapota elég bizonyíték volt arra, hogy legjobb barátja megboldogult édesapja, Fifikás Foxi nyomdokaiba lépett.

– Eladom... a...nádfedeles tanyám – folytatta suttogva a dalát, és megtorpant. – Mit akarsz tüllem?

– Eéén? – kérdezte Pesta értetlenül. – Mit akarnék? Te jöttél hozzám éjnek évadján!

- De nem azér! – mondta jelentőségteljesen Szutyok.
- Mit gondúsz te? – értette meg a célzást Pesta, de helyzetét még sem magyarázhatta. Ráadásul családfája kinyújtott ujjként, vádlón mutatott Szutyokra. Aki egy nagyot csuklott, megfordult, és üvöltve elrohant.

Pesta elszomorodott, mert fájó emlékeket idézett fel benne ez a jelenet. Kamaszkorának nehéz éveit. Mivel kései gyümölcse volt szülei házasságának, így apja ebben az időben már ősz hajú, töpörödött ember volt. Példaképpül állott fia számára, s a kis Tetű idővel szeretett volna reá hasonlítani. Egy reggel azonban Foxi Papára furcsa késztetések törték. Szokásához híven betért a Pucok kocsmába, és odalépett a söntésnél, neki háttal álló cimborájához. Odalépett hozzá, de nem veregette hátba, mint már oly sokszor tette, hanem... egy alsó madárfogással hátulról előre nyúlt, és elmarta két lába között a zacskóját. Az elképedve sarkon forduló barát pedig gondolkodás nélkül, lendületből orrba csapta. A kemény ütés hatására Papa azonnal észhez tért. Azt állította, hogy csak cigarettát keresett, ezért ekkor még szemet hunytak az ügy felett. Az idő előrehaladtával egyre jobban elhatalmasodott rajta a markolászó kedélyállapot. Mint kisgyerek nyúl a láng felé, úgy kapdosott a férfiak nadrágja után, kik süldő lányokat megszegyenítő sikongatással ugráltak el a keze elől. Nem bántották, mert tisztelték ősz haját, addigi, példás életét, de messzire kerültek. A neve mellől hamarosan kikopott a Fifikás jelző, s egy kevésbé hízelgőt kapott: a

fiatalok egymás között csak Tapi Papinak szóltatták. Pesta tudott erről, hisz gyakorta szeme láttára hajtotta végre partizán-akcióit az édesapja, és úgy érezte, a szégyenbe belepusztul. Édesanyja semmit sem tudott az ügyről, mert a férfilakosság egyöntetűen hallgatott. Tekintettel voltak a Tetű famíliára, no meg viszolyogtak is attól, hogy megmogyorózásuk híre szárnyra kapjon. Pesta világa teljességgel összezavarodott. Már nem tudta, mi igaz, és mi nem, sem pedig azt, hogy az ő szívérzúlete vajon melyik nem felé viszi. Addig semmi dolga nem akadt nővel. Igaz, férfival sem, ugyanis féktelen nemi viharainak rendszerint önkezével vetett véget. Egy napon aztán a kocsmáros finoman félrehívta a méhként szorgoskodó édesapát, s megkérte, ne látogassa többé intézményét, mivel megtorlatlan harci cselekményei miatt visszaesett a csapszék forgalma. S ha ezután mégis visszatévedne a kocsmába, akkor egy darabolós gyilkosság áldozatának kevéssé hálás szerepe várna rá.

Papa tehát száműzetett csoda országból, s emiatt búskomorságba esett. Szomorúságától csak a pár hónappal később bekövetkezett halála szabadította meg. Pesta (aki őszintén remélte, hogy édesapja a túlvilágon jó társaságba került, s megvidámodott) pedig a reá irányuló sanda pillantások keresztútjében rettegni kezdett, hogy neki is a remeték küzdelmes sorsát szánják. Később már nemcsak a többiek előtt szerette volna bizonyítani helyénvaló vágyát, hanem összezilálódott önmaga számára is... De ez nő híján küzdelmes vállalkozásnak indult.

Ezek az elfeledett dolgok jutottak eszébe ismét. Házába visszatérve a Botticelli mestert is megejtő kép várta: Vénusz a nyitott gyöngy kagylóban, vagyis Editke művésznő, immár otthonka nélkül várta őt a nagylárában. Hiába, mert a férfi, akinek ezen az éjszakán önmagát szánta, csak leült a kis sámlira, és tenyerébe hajtotta a fejét.

– Vigyázok holnap a gyerekekre! – mondta Pesta, és újra inni kezdett.

9.

A következő reggelen hasogató fejfájásra ébredt. Régen megkérte ilyenkor Annuskát, rakja a homlokára csöpp kezét, és simogassa ki belőle a fájdalmat. Ó, hová tűntek ezek a varázsos idők! Pedig még most is felgyorsult a lélegzete, ha eszébe jutott Annuska kerek fenéke! Mely a sok sántikálás következtében oly izmossá vált, hogy egyszer játszadozás közben Pesta ujjá a két partja közé szorult! Mintha satu csippentette volna össze... Reggelente együtt vadásztak bolhára a lyukas lepedőn, és hogy kacagott a drága nő, miközben körmei közt szétpattintotta a bolha testét! „Ez belüliem evett az iccaka” – mondta – „Nekem van ennyire sűrű, piros vérem!”

Pesta feltápászkodott laposra feküdt szalmazsákjáról. Fene Annuskába, akár milyen tetves csavargóval is hentereg éppen, őt már nem érdekli. Hidegen hagyja. Elmúlt belőle a szerelem.

– Tittili! – üvöltött fel hirtelen. – Meg akarok halni!

Hangjára felbukkant a ló az ajtóban, megszaglászta őt, majd együtt fogyasztották el a reggeli indító stampót. Meghitt csöndesség vette körül őket... más nesz nem is hallatszott, csak a galambok bűgása a ház melletti fán.

– Kuss! – rivallt a galambokra. Mivel a hímgalamb mit sem törődött vele, és tovább burukkolt, ezért szavai megerősítéseként közékük vágta Annuska itt feledett illatszerez üvegét. Idáig őrizgette, de már nem kellett ez sem! Eredetileg hígítót tartalmazott az üvegce, aztán meg valami ragacsos márcot, csak eztán állította ki az imádott asszony a pipere tükre elé, dísznek.

Néhány tárgy még mindig őrizte a valaha itt élt asszonyok emlékét. Láttukra olyan árvának érezte magát!

Azok, akik közelről ismerték, jól tudták, hogy minden jellembeli gyengesége ellenére anyja halála óta egyetlen könnyet sem hullatott. Szegény asszony a betegsége alatt gyakorta mondogatta: „Ha jobban leszek, varrok magamnak egy ruhát! Mer’ ujjan szép ruhám, amit akarok, nekem még sohse vót!” – Miért is fájt annyira ez az egyszerű mondat Pestának? Felidézte a Tetű családot évszázadok óta kísérő szegénységet, anyja gürcöléssel teli, szomorú életét, s ennek a rövidke sóhajnak hallatán akkor elzokogta magát. Édesanyja ránézett: „Ugye, kisfiam, én hamarosan meghalok?” – ő pedig szerette volna elrejtetni az arcát, hogy az asszony ne láthassa, de nem volt képes uralkodni magán. Együtt sírtak, de nem könnyítő, hanem reményfosztó könnyekkel. Mikor végre elcsendesedtek, megfogadta

magában: soha többé nem sír az édesanyja előtt. A haldoklás ideje alatt a lábában érezte legerősebben a fájdalmat, mert azok futottak volna messzire, ki a határba, vagy azon is túlra – minél távolabb az elől az érte aggódó, megfáradt tekintet elől –, de nem mehetett sehová sem, mert anyja csak reá számíthatott. Ha a csonttá soványodott asszony végre elaludt, akkor Pesta kiment az udvarra, leült a szederfa alá, a kútból kimert kis halai mozgását figyelte a vödörben, és zokogott. Vigyázott, hogy a beteg ezt ne hallhassa meg, és folyton figyelni kellett a belső zörejekre is, mert ha meghallotta a hangot: „Kisfiam, egy kis vizet!” – akkor azonnal szaladt, törölte az arcát, mert anyja a sírásnak nyomát sem láthatta rajta. Talán ekkor apadtak el a könnyei.

– Hjjaj, csak szegény sánta Annuska ne hagyott vón el! – búsongott. – Az a szenvedélyes asszony, de szeretett az engem! Még féltékeny is vót! Mégis elment!

– Azért is ment el – szólalt meg váratlanul Tittili.

– Mit mondasz? – fordult felé Pesta.

– Azért ment el, mert féltékeny volt!

– De kire? Hisz sose csaltam meg, senkivel!

Tittili értesülése pontos volt. Pesta tudtán kívül a Pucok kocsmá vált helyszínévé annak a párbajnak, melynek főszereplője szegény sánta Annuska volt.

Téli, hideg szél fúj, mikor a delnő megjelent, fején égy vedlő szőrű, de annál előkelőbb usánkával. Csöppebbik lábikójával berúgta az ivó ajtáját, hogy aztán jól lakott piócát idéző, vérvörös szájacskájának finom mozgásával imigyen zengjen:

– Hová bújtál, te bárcás kurva?

Meglepő módon, minden jelenlévő arca egyazon irányba fordult. Editke eddig arcra borulva, egészen laposra gyúrt orral feküdt kis asztalánál, de eme szólógatásra azért felemelte a fejét:

– Már, hogy één?? – kérdezte sértődött hangon a rá bámulóktól, majd nagyot csuklott s egy elutasító jellegű, kaszáló mozdulattal folytatta. – Az ki van csukva.

Annuska aprócska ortopéd cipői egyre közelebb, és közelebb kopogtak. A kocsmában mindenki elhallgatott, mert a levegő megtelt az ókori tragédiákban is érezhető, vészterhes izgalommal. Igen, a zümmögő kóruossal alakult csuportiak tudták, és remélték, hogy itt rövidesen vér fog folyni. Anna szemecskéi alá mély, fekete árkokat vont a gyűlölet, no meg a szemceruza hiányában, kontúrkiemelésre használt meggyújtott, majd elfújt gyufaszálakról származó korom. S ekkor meglóbálta bal kezében szorongatott, téli viseletként határozottan előnyös, tűzpiros lakkridiküljét, majd kellő svung után az asztalra vágott vele egy akkorát, hogy éles hangon csörömpölve hulltak alá a bőséges fogyasztásról tanúskodó üvegek.

– Na, na, hölgyeim! – szólt közbe a kocsmáros, csak úgy a rend kedvéért, de lepisszegték.

Editke komolyan megrettent, miközben elméjének formás rumbatökjében csak egyetlen gondolat zizzent, faltól falig pattogva:

– Micsinátam már megen?

– Hogy miiit? – kérdezte vészjósló arccal a kis testi hibával bíró gladiátornő, miközben megkerülte az asztalt, hogy aztán jobb csípőjének egyetlen mozdulatával oldalra taszítsa azt, szabaddá téve Edit Piaf felé az utat. E medencebillentés láttán némelyek elismerően csettintettek, majd eltátották a szájukat, mert Annuska igazolni látszott Pesta sűrűn emlegetett mondását, miszerint párja igen szenvedélyes asszonyka. Eme heves nő tehát ledobta magáról az usánkáját, hogy szanaszét rázhassa koromfekete, fenékgig érő fürtjeit, majd előrántott a zsebéből egy bugylibicskát, s kipattintotta az élet.

– Mit... csinátam? – kérdezett vissza remegve az énekesnő, míg fejcskéje a részegségtől előre–hátra ingott, és így különösen nehéz volt egyenesen Annuska kósza szemeibe nézni.

– El akartad szeretni az emberemet, te bárcás! – hörögte Annuska a szóismétléssel mit sem törődve, és már szúrt is.

A bicska megjelenése pezsgést hozott a kocsmá életébe, egyszerre nagy lett a tolongás, mindenki igyekezett a lehető legmesszebb kerülni a két nőtől, imigyen is hangsúlyozva a küzdőtér jelleget. Szerencsére a penge csak a levegőt hasította, de ezt Edit Piaf nem annyira lélekjelenlétének, mint kedvelt Lánchíd konyakjának köszönhette, ugyanis egyszerűen leomlott a székéről. Annuska tudata ekkor már teljesen elfelhősödött. Körbesántikált, megfenyegette a

jelenlévőket, majd ismét támadott. Nekifutásból beirányozta a földön pislogó, mozgásra képtelen művésznőt, s kegyelem nélkül felé döfött. Edit Piaf a földön heverve jól látta a felette magasra lendülő kezét, és nem védekezett. Azt viszont megfogadta magában, hogyha mindezt túléli, akkor mihamarabb szakmát vált, és egy kifizetődőbb elfoglaltságot keres.

Körülbelül itt ért véget e féltékenységi jelenet, mivel a fürge kocsmáros idejében a támadó mögé osont, kiütötte kezéből a bicskát, majd karját hátracsavarva a pult felé terelgette forró vérű hősnőnkét, és ott megszagoltatta vele a már előkészített vizespohárban illatozó diópálinkát, mely két perccel később jobb kedvre derítette.

– Nem hozzád való az a nő – állapította meg a ló.
– Buta vót a szentem, az már igaz, de mégis jó lett volna feleségnek! – Pesta fáradtan legyintett. – Úgy is mindegy: a szívem már másé. Rózsikámnak pedig nincs párja, kerek e világon!

– Na, ja – hagyta rá Tittili, miközben a földet szaglászta. – Azt azért megjegyezném: ha idehozod, én elmegyek.

– Miért?

– Még kérded? Melyik asszony tűr meg a szobában egy lovat?

Pesta arca elborult. Ez nyomós érv volt. S vajon, ha döntenie kell Rózsika és az ő hú cimborája között, a szíve merre hajlik majd? A válasz nem volt kétséges. Sehogy nem fért Pesta fejébe, miként lehetséges, de Tittili olvasott a gondolataiban.

– Ez a köszönet! – mondta a ló kesernyésen. – Pedig hány éve élek veled! Egy olyan alacsony viskóban, minek, ha a kakas elsétál az ablaka előtt, bentről látom a farktollait! És én ezért eddig egy szót sem szóltam! Pedig tudod, milyen az egy lónak: begömbített lábbal megközelíteni az itatóját? És honnan tudnád, mit szenvedtem melletted, az italozás miatt! Hát ki nyalja le a szádat, ha... Nem is mondom. Te részeges! Neked még az apád is ott halt meg a Pucok kocsmá előtt ülve, a padon!

Tetű Pesta haragra gerjedt:

– Még neked van hánytorgatni valód?! – mutatott fenyegetően a ló felé. – Nem sülsz le a barna képedről a bőr?! Te tűzrevaló! Rájöttem a hamisságodra, ludvérc! Hát ki beszélt rá éppen a napokban arra, hogy Rózsikámat itassam meg denaturált szesszel?! Mint a vizet, úgy itta. Hogy röhögtél, mikor szaladt szegény pára a budira! Pörgött–forgott! Hasa ment, akkor leült! Hányt, akkor felállt! Ki kérdeztette tőle nagy sunyisággal, hogy: „Na Rózsika, kér még egy kis pályinkát?” Ekkor aztán az én Rózsím kipenderített, s azóta nem hajlandó szóba állni velem!

Tittili kicsit megenyhült:

– Csak azt nem értem, mit eszel ezen a Tombor Rózsín ennyire... Úgy néz ki, mint egy szilvás gombóc, didikkel!

Nem csoda, hogy Tittili nem érzékelte Rózsika nőiességének semmihez sem fogható báját. Rózsaszál ugyanis az a fajta derűs egyéniség volt, ki órákon át tudott mozdulatlanul ülni a székén, s ha

hirtelen megkérdezték tőle: „Ugyan, mire gondolsz?” – akkor őszinte szívvel válaszolhatta: „Semmire”. Óriás lényének ez a folyamatos, mély meditatív állapota igen vonzó lehetett egy Pestához hasonló hüvelyk termetű, kicsit túl aktív és túl zajos férfinak.

10.

Teszarek mama a teknő fölé hajolva dömöckölte a piszkos ruhát az udvaron. Fojtogató, öklöző mozdulataiból következtetni lehetett rá, hogy nagyon haragszik valamiért. Mellette ült unokája, Szuszi – merevebben, mint szokott, ugyanis Mama fodros kislányruhát erőltetett rá, s ezt nehezen szívelte. Ha csak tehetette, a szabadságot jelentő rövidnadrágot választotta, hisz egész nap Rigóval kóborolt, és estére, mikor előkerült, az arca is ragadt a maszattól. De szoknyában semmi érdekes dolgot nem lehetett művelni, s szólni sem mert, hogy átöltözhetne-e, mert Mama aznap reggel olyan volt, mint egy seregély, aki időváltozást érez. Csíp, szárnyát csattogtatja, és cserreg, miközben ide-oda röpköd a légtérben. Szuszi inkább meghúzta magát, s szórakozottan figyelte Fütőri atya kerekdedre hizlalt kandúrját, ki kedvelt szokása szerint Lucsok kutyával incselkedett. A macska gyakran meglátogatta a Teszarek-portát, hogy váratlan támadásaival a vak kutyát szívbajossá rémisztgessen, ezáltal is bizonyítva a papmacskák szellemi fölényét a pórias házörzők felett.

– "Nem mész innen, te bűdös macska! – lengette meg láttára a papucsát Teszarek papa. – Hát végig le kellett bádogoznom az atyánál a galambdúc oszlopát miatta! Fölöslegesen! Kicsorbultak bele a körmei, de mégis följutott! – azzal bosszúsan megtömte pipáját, és kedvenc könyvével egyetemben elmerült a budi pókhálós félhomályában.

– Megint az a bűdös bagó! – dohogott Mama a füstöt eregető fatákolmányt kémlelve. – Az érteden fejivel! Mióta mondom neki, hogy hagyja abba! Már több mint negyven éve minden nap elpöfékel egy pipa dohányt, úgy megy csak a budira. Azzal áztat, hogy kell a jó emésztéshez! És mikor hadifogságba került, hiába adtak neki reggelit, nem tudott pipázni, hát olyan szorulást kapott, majd szétrepedt! A fityfenét! Ez mind csak mese!

Szuszi rosszat sejtve behúzta a nyakát.

Teszarek papa jókedvűen, nagyot nyújtózva kicsapta a budi ajtót, s ekkor Lucsok kutya oldalról a sarkára ugrott, hogy üdvözlje. Papa papucsosan, fél lábon ugrálva üvöltött:

– Ezt a mocsok Lucskot egyszer agyonlövöm! Mindig a nyomomban koslat, de legalább látná, hová lép! Megint rátiport a sarkamra! Már lyuk van rajta... 15 éve minden nap rajta tipor a sarkamon! Miért vert engem egy vak kutyával az ég?! – majd feleségéhez fordult és hirtelen hangot váltott. – Amúgy Julcsám, én azt is megsúgom, hogy a felhők is azért vannak az égen, mert a dohányosok odapöködték őket!

Mamából rögtön elszállt a méreg, és aggódva fordult az urához:

– Jaj, Papa, nem kellene menned! Ki látott már 105 kilós kéményseprőt?

Teszarek Lipótot szíven ütötték ezek a szavak:

– Legalább ebbe ne szóljál bele, édes angyalom! –könyörgött kissé emelt hangon. – Ezt én magasabb, felsőbb parancsra cselekszem! – megállt az udvar közepén, és az égre mutatott. – Mert benne áll a Bibliában: kezdetben teremté Isten az eget és földet. A föld pedig kietlen és puszta vala, és koromfekete sötétség vala a mélység színén. Ekkor Isten körülnézett, és azt mondta: „Legyen világosság!” –, de csak nem akart kitisztulni. Most már erősebb hangon szólott: „Legyen világosság!” –, és még mindig nem történt semmi. Ekkor beletúrt a szakállába, és hasonlatosságára megteremté a kormozó kefét! Különben is, megígértem tegnap az én Fütüöri komámnak meg Rézike testvéremnek, hogy segíték.

Fütüöri atya kéménye ellen Mama igazán nem szólhatott, hisz Teszarekné is mindennapos templomjáró volt, és gyönyörködő szívvel hallgatta a plébános prédikációiba szőtt csodatétel történeteket. Mint legutóbb is a múlt században élt, születésétől fogva teljesen süket, vak és néma magyar nőről, aki mégis nagy sikerű előadásokat tartott az egyetemen; vagy feddő szándékú dörgedelmeit, melyekkel a Fő utcán, a Pucok kocsmá előtt, vidám csengőszóval száguldozó köz- és önvészélyes biciklistákat illette.

– Én is átmegek! Egyedül nem engedlek, még valami bajod esik! – kötötte magát Teszarekné, azonnal otthagya a teknőt, kötényébe törölve vizes kezeit.

A család: Papa, Mama és Szuszi elindultak. Szuszi maga után húzta Mariskát, a kecskét, akivel a legelőre készültek, valamint a kerítés rései között átpréselődve, szolgálatát feledve utánuk szökött Lucsok kutya is. Rigó már messziről kiabált és integetett nekik, majd ő is csatlakozott a menethez. Papa nagyon büszkén vezette őket: rajta volt az illatos–friss kéményseprő felszerelés, és minden lépésénél hetykén billegett a vállára vetett, és az ég felé borzolódó kefe. Ütemesen lépkedett, és szájával egy indulót trombitált, amint bemasíroztak a papiak udvarára. Letette szerszámát a földre, és előkészült, mint egy artista. Mindenki őt csodálta a tyúkólakkal keretezett amfiteátrumban: Rézike, az aggódó Mama, Rigó, Szuszi, Mariska a kecske, Lucsok kutya és néhány kacsa.

– A svéd torna minden kéményseprő létszükséglete! – jelentette ki büszkén. Kis terpeszben, csípőre tett kézzel forgott, nyújtózott és tekergőzött. Nagy hasán pattanásig feszültek a gombok.

– Francot! – vágta rá Rézike – Nem csak a kéményseprőknek kell a mozgás! Én minden nap futok! – gyors egymásutánjában végrehajtott néhány repdeső karkörzést. – De csak éccaka rohangálok a tyúkudvarba, mert híre menne hamarost, hogy futóbolond lett az atya házvezetőnője!

Papa egyik kezével végigmutatott enyhén terebélyes termetén:

– Látjátok feleim?! Olyan vagyok, mint a kígyó! A kéménysepréshez erő kell, hajlékonyság, valamint kimunkált hasizom! – Ki-be szívta háját, közben nagyokat nyögött, hogy a nagy hasától legalább egy kicsit előre tudjon hajolni.

– Ne beszélj annyit, Lipót! – tromfolta le a felesége. – Hát a kövérségtől még a kezedet sem tudod ökölbe szorítani!

Papa lebiggyesztette a száját, de nem szólt, mert már negyvenöt éve rájött: méregzsák asszonnyal szemben hiábavalóság a veszekedés! Neki nincs akkora szókinccse. Megütötte inkább a mellkasát, hogy döngött:

– Mikor dolgozunk a kefével, csak úgy dől a korom! Ide erős tüdő kell ám! Mint a kovácsfújtató! Mély belégzés és erőteljes kifújás. De akkora, hogy egy fuallata a csibéről lepucolja a tollat!

Rézike már ott tüsténkedett a tetőhöz támasztott létra alatt:

– Drága kis öcsém, segítsen valamit? Fogjam a lábodat?

Papa olyan arcot vágott, mint egy spanyol grand, ha megsértették. Felhúzta orrára hófehér, frissen keményített kendőjét, és mászott, mászott – igaz, kissé öregesen, halkán nyögdécselve – fölfelé. A tetőre érve diadalittasan lengette meg a keféjét. A jelenlévők gyermekkorú tagjai éljeneztek. Az udvaron mindenki más – asszonyok, kacsák – lélegzetvisszafojtva figyelték. Papa óvatosan elindult a tetőgerincen, a kémény felé. Jól lehetett hallani, hogy tekintélyes súlya alatt nagy pattogással törtek össze a cserepek.

Rézike összecsapott kézzel sipákkolt a létra legalsó fokán:

– Lipótkám, mit csinálsz?! Így be fog ázni a tető!

– Mit csinálnék...? – fordult Lipót papa mérgesen oldalra, de nem tudta befejezni megkezdett mondatát, mivel hirtelen mozdulatától egyensúlyát veszítette és megszedült. Mindenki egyszerre sikított odalent, és behunyták a szemüket, hogy ne hallják a kéményseprő halálát jelentő, szörnyű puffanást. A várt hang azonban elmaradt. Mikor kinyitották a szemüket, Teszarek Lipót kiterülve, hason feküdt a tetőn, és nem mozdult.

– Drága öcsém, szóljál hát, élsz még? – sikította Rézike.

Mama is a létrához rohant:

– Jaj, Úrjézus, most segíts! Hányszor mondtam, hogy ne egyél annyi nokedlit!

– Szentek! Potyogjatok le az égből! – hallatszott Tetű Pesta hangja az utcáról. – Tegnap éjjel nem állt velem szóba az a gyönyörű nő!

Ezt meghallva kirohantak az utcára az asszonyok, és Tetűt akarata ellenére magukkal cibálták.

– Az Isten is megáld Pesta! Segítsél mirajtunk! Az uram fönt ragadt a tetőn! – kérlelte Teszarek Mama.

Rézike kontrázott:

– Gyűjjék gyorsan, aranyos angyalom! Röppenjen föl a tetőre! Kap tőlem egy féldecit!

Pesta szerette Juliska mamát és Rézikét, de kiváltképp a féldecit, ezért nagyot bölintott:

– Jó!

Engedelmesen követte őket, majd odatántorgott a padlásfeljáróhoz támasztott létrához, és elmélázva szemlélte a fokait:

– Fényes dél van, de már ficáncolnak a patkányok... Nem tudjátok, hogy a patkányharapástul vérbajt lehet kapni? – emelte fel enyhe jobb ívben görbülő mutatóujját. – Én csak tudom, benne voltam háromszor is! – Nagy nehezen mászni kezdett, kezével-lábával tapogatva a fokokat. Végül markos kezek ragadták meg a hátsóját, és tolni kezdték felfelé. Pesta csuklott egyet, majd kicsit hányt is, eközben elvesztette az egyensúlyát, s visszacsúszott – egyenesen Mama fejére ült.

– Told már a trombitás fenekedet fölfelé! – fújta dühösen Mama.

Pesta nagy nehezen felmászott a tetőre, és körülnézett a magasból:

– Jújj, de szédül a fejem! Egyszer már inogtam ennyire, mikor a tsz elnök megkért, hogy fessek be narancssárgára a víztornyot. Mert a festők azt mondták, ők ugyan olyan magasba nem dógoznak! Én meg benyomtam egy-két liter bort, azt fölmentem!

– Hallgassál már! – kiabált rá kezeit tördelve Mama.

Pesta viszont úgy tartotta, hogy a sok beszéd egészséges, mert az idő alatt legalább nem figyel a fájdalmára. Kezét oldalra tartva egyensúlyozott a tetőgerincen, és tovább folytatta:

– Fújt a szél kegyetlenül, azt az a bazi nagy torony meg kilengett! Kapaszkodtam ám! Csak bámultak az emberek! Aszondták: „Ez igen, Pesta! Az már bizonyos, hogy kullancs vót az öreganyád!” Jééé! Innen látom a Fütüöri atyát! – mutatott egy távoli utca felé, miközben lekapta a fejről a sapkát, és lengetni kezdte – Hahó!! Drága plébános atya!

Mama odalent a haját tépte:

– Pesta! Kerüljél a kezem közé, bizisten letöröm a derekadat!

– Jól van, jól, Juliska néném, megyek már, teszem a dógomat! Mer egyet megmondhatok, jóakarát az mindig volt bennem. Meg szeretem a szépet is. Példának okáért milyen szépen kicifrázták azt a derék kis kecskét!

Mama nem adott hitelt a bolond szavainak, de Rézike, egy pillanatra feledve a tragédiát, a háta mögé pislantott. Összeecsapta a kezét, mikor meglátta Mariskát, mert a kecske két hegyes szarva közé került az ő rózsaszín, hosszú szárú pamutbugyogója. Észre sem vették, hogy az iménti sikoltozástól megvadult szegény jószág, és fejfelé nekirontott a kitergetett ruháknak.

– Segítség! Fogjátok meg! A bugyim! Mit szól az atya, ha meglátja?! – kiabálta Rézike rémült szemérmességgel.

Mama nem bírta tovább, és kiabálni kezdett:

– Rosseb a kecskébe, Rézi! Pesta, te meg segítsél az uramnak, könyörögve kérlek! Vagy inkább magam megyek fel!

Rézike azonban pánikba esett a gondolattól, hogy mindjárt itthon lesz Füttyöri atya, ezért kezében cirokseprűt rázva a kecske után csoszogott. Hamarjában szemből úgy beterítette Mariskát, hogy az megugrott, és a maga után húzott láncával elkaszálta Mama lábát, a földre sújtva annak több, mint 100 kilós termetét.

– Büdös kecskéje, hát kiköptem a fél tüdejemet! – fulladozott szívére szorított kézzel, a földön ülve Mama, aki nem bírta tovább a feszültséget, és tehetetlenségében zokogni kezdett.

Szuszi és Rigó elkapták Mariskát, és láncánál fogva kikötötték a kerítéshez, míg Rézike gyorsan a kötényébe süllyesztette a bugyogóját. Tetű végre elért szegény Papához, ki látszólag élettelenül hevert a cserepeken.

– Édes Lipótkám, szólaljál meg, hát élsz még?! – sírta Mama, majd elkiáltotta magát – Rézi! Oda a drága uram!

Az ő fájdalmas hangjára tért magához Papa, és kicsit megemelte a fejét.

– Élek, aranyos Juliskám – lehelte –, miközben észrevette, hogy szépen lassan, mintha teste alulról olajjal lenne megkenve, csúszni kezdett az ereszcsontra felé. Mama felkelt a földről, és kitárt karokkal odaállt az eresz alá. Papa utolsó erejével kérlelte:

– Jaj! Menj onnét Juliskám, mert szétlapítom a fejedet!

– Nem! – mondta Mama rendíthetetlenül.

Pesta látta, fentről már nem lehet segíteni, ezért lemászott a tetőről, megragadta a létrát, és Papa mellé támasztotta. Kezét nyújtva

segítette az öreget, s együtt másztak le. Földet érve Papa szomorúan szorította melléhez imádott keféjét, és kicsit megsimította:

– Árválkodnak majd nélkülem a kémények, meglátjátok! – azzal megfordult, és kiballagott az udvarról.

11.

Mama, Mariska, a kecske és Lucsok kutya tisztos távolból követték a megtört Teszarek Lipótot. A gyerekek jócskán lemaradtak, mivel a beígért, és elfogyasztott féldeciktől Tetű Pesta körül forgott az egész világ.

Márinka a Teszarek porta előtt állt, és az élőkért virágait locsolgatta. Egy motor húzott el porolva mellette: a Hóhér ült rajta. Pillantásuk összevillant, mire a lány szemérmesen lesütötte a szemét.

– A Hóhér szerelmes! Bizisten szerelmes a Márinkába! – jelentette ki Szuszi. – Minden nap eljön, hogy láthassa!

– Hiába jár utána, mint egy dzsukló, Márinkának egy férfi sem kellett eddig! – állapította meg Rigó.

Pestából ekkor kitört a bánat:

– Nem áll velem szóba az én szerelmem! Rózsikáám! – kiabálta, majd hirtelen megmerevedett, erősen megvakarta a fejét, csak úgy sercegett a bőr a körme alatt. Valamit két ujja közé csípett és messzire pöccentette – Nahát! Egy tetű! – csodálkozott. – Pedig tegnap uszodába is voltunk!

A gyerekek kicsit messzebb húzódtak tőle. Pesta családja egyébként akkor érdemelte ki a nemesi „Tetű” előnevet, mikor a fiúgyermek elemi szintű iskolai tanulmányai során az Egészségügyi Szolgálat kíméletlen hajtóvadászatot tartott, azzal a feltett szándékkal, hogy ízeltlábúaknak a kiművelt emberfőkön írmagja se maradjon. A Pesta feje tetején fürge lábbal osonó csordák megpillantásakor az összesereglő védőnők pihegő keblén gyilkos hevület hullámozott végig. Oh, Hirosima és Nagaszaki! Mi volt durranásod ahhoz a Matador pöffeteghez képest, mellyel e nyüzsgő metropoliszt lefojtották! A pusztítás iszonyú volt, de mégsem végleges. A fehér köpenyes, vérengző asszonyok kicsipegettek a dzsungelből néhány bujkáló gerillát, hogy a szülőknek szánt szemléltetésként egy hófehér lapra rakják őket, majd ezt a papírt összehajtogatva, formás kis csomagként a fiúcska kezébe nyomták, és hazaküldték vele.

Szuszi próbált erőt venni magán:

- Majd megenyhül a szíve! – vigasztalta.
- Meg? – kérdezte Tetű Pesta. – Hát az én sánta Annuskámé is inkább jégcsap lett! – megborzongott az emlékektől. – Pedig milyen szenvedélyes asszony vót! Mint a tigris! Négyese lett a lottón, csak elfelejtette feladni, ezért bánatában nekifutásból fejest ugrott a kútba. Mer az egy ujjan asszony vót! Igaz, nem halt meg, hanem a nagy szomorúságára ráadásként mind összetörtek azok a kis sánta csontjai. Mer régen kiapadt az a kút, csak az alján volt egy kevéske víz. Úgy

kellett vederrel kihúznunk. Aztán elment tőlem. Aszondta, nem állja a szagomat. Mér, hát bűdös vagyok én? Szaguljad meg a hónom alját! – tartotta oda felemelt karját Rigónak. – Szaguljad meg bátran! Púderozom!

Tittili eddig csendesen poroszkált a nyomukban, most azonban felemelte a fejét:

– Mámmeg kiment az eszedből a kisgyerek! Pedig milyen szépen kért az a drága nő! – szólt csúfondárosan.

Pesta közel járt ugyan az eszméletvesztéshez, de mégis feltámadt benne a ködön keresztül a lelkiismeret, s olyat tett, mint még sosem, haragból ütni, és rúgni kezdte a lovát:

– Miért nem szóltál előbb? – üvöltötte.

– Ne bántsд szegénykét! Hagyd már! Mit vétett neked? – próbálták megfékezni a gyerekek.

– Testvérkéim! – állt meg lihegve. – Vigyetek azonnal a házamba, mer én ott felejtettem valakit!

– Egy női személyt? – kérdezte Rigó mosolyogva.

Pesta rohanni próbált, de sehogyan sem bírta irányítani a lábait. Hirtelen megtorpant, és Szuszira nézett:

– Gyorsan! Fussál! ... mer a házamba maradt a kisbaba... Jaj nekem! Az anyja reggel kiment kukoricát kapálni, a babát rám bízta! Elfelejtettem!

Szuszi meg sem várta a folytatást, hanem elinalt. Rigó legszívesebben vele tartott volna, de aztán még sem hagyta magára Pestát, mert félt, hogy elfekszik az úton keresztben.

– Nem tudom, mi lesz így belülem, Rigócskám – nyökögte a részeg. – Esküdt ellenségem nekem az élet! – hirtelen megállt a szomszéd kerítésénél, amely mögött egy piros tarajos kakas és körülötte kapirgáló tyúkjai élték az egyszerű teremtmények mindennapi, rafinált erotikával fűszerezett életét. – Meg ellenségem nekem ez a dög is! – mutatott a délcegen sétáló kakasra. – Hát nézd meg, akkora teste van, mint egy kecskedudának! Tudod, mennyi szusz fér ebbe bele?! – Pesta megfogta a fejét és saját kapuja felé tántorgott. – Minden hajnalban, már a Nap előtt fönt van és üvölt! És én nem bírom a nagy pofáját!

Mikorra beértek Pesta házába, Szuszi már az ölében ringatta az ordító kisbabát.

- Mi baja lehet? – kérdezte a kislány.
- Szerintem éhes – válaszolta Rigó.

Pesta a fülére szorította a kezét, de még így is hallotta az éles hangokat:

- Hallgattassuk el!
- De... hogyan? – kérdezte bizonytalanul Szuszi.

Pesta méltatlankodva csettintett a nyelvével, mert nem volt nagy véleményrel erről az új nemzedékről. Bezzeg ő, fiatal korában találékonyabb volt!

– Meg kell szoptatni!–mondta magától értetődően.

Rigó felvonta a szemöldökét:

– Mivel?

Pesta szakértő mozdulattal emelte fel a vörös fejjel síró kisbabát, s lekuporodott vele egy rozoga kis sámlira. Fél kézzel felhúzta atlétáját a mellkasán, majd a szőr között kitapogatta önnön mellbimbóját, és rátapasztotta a gyereket. A kisbaba rögtön elhallgatott, s könnyes szemekkel, cuppogva szívni kezdett. Tetű gyönyörködő szívvel nézte, miközben emlékezett. Kamasz volt még, mikor elhatározta, hogy egy furcsa hangzatú szakmának áldozza ezután az életét, s szakadár módon nem követi a családi ács–állványozó hagyományokat. Gyakorta emlegette, mélabús magányában, maga elé merengve e hivatásnak csupán édes nevét: „likcsős”, hosszan ízlelgetve a szót, mintegy különös, grönlandi likört. „Likcsős” – a csuporti nyelvjárásban annyit tesz, mint szülésznő, s Pesta mindent megtett azért, hogy bábává válhasson. Például szent megszállottsággal üldözte az utcán a terhes asszonyokat, és rendszeresen megjelent a vajúdnál is, hogy az ablakon át, lábujjhegyen kukucskálva megfigyelhessen mindent, ami a szakma fortélyaival kapcsolatos. Ilyetén foglalatosságát azonban fel kellett adnia, mert a felbőszült rokonok, ha észrevették, bikacsökkel hajkurászták az utcán. Pesta az ilyen veréseket elszenvedve tudta, hogy ezután ő is azok közé tartozik majd, akiket Pannónia eltékozolt.

Szuszi, és Rigó lélegzetvisszafojtva figyelték:

– Szegény kis nyomorult – suttogta a kislány, de csak éppen lehelve, nehogy megzavarja a hirtelen támadt csendet.

Pesta ellágyulva figyelte az apró kezénél, és szájánál fogva mellkasához ragadt gyermeket, aki úgy tűnt, hogy végleg elnémult. Mindenesetre mikor hanyatt fordították, mintha fogatlan szájacskájával rágódott volna valamin.

– Nnna! – mondta Pesta elégedetten – Jóllakott.

– Nem tudom, hogy élhetnek ilyen normáltalan emberek... Rábízni egy picit babát! – morgott halkán Rigó.

– Mert tudják, hogy én nagyon szeretem a gyerekeket – nézett rá összehúzott szemekkel Pesta, karján a kiseddel, aki midőn elég életerőt szítt az emlőből, két csöpp karját szétesapva hátrahanyatlott, és sápadt arccal, reppenni készülő angyalkaként pihegett. Szentképre való volt a jelenet.

Egy szusszanásnyi idő sem telt el, mikor lassan mozogva megjelent az édesanya is, személyesen.

– Isten megáldjon, hogy segítettél Pesta – mondta cigarettától rekedtes hangján Edit Piaf, miközben rögtön a gyermekéért nyúlt. – Sírt az aranyom? –kérdezte aggódva, s a magáéhoz szorította a kicsi arcát. Edit Piaf bőre aznap különleges fényben ragyogott, köszönhetően a szépeészeti céllal rákent tyúkzsírnak. Azonban az arca minden kozmetikai próbálkozás ellenére egyszerre volt petyhüdt, és összeaszott. A konyakkal pácolt reggelekről már csak a kétoldalt

virító lázrzsák tanúskodtak, ugyanis a gyermek jöttére még e nagy piás is jó útra tért.

Edit Piaf távozása után Pesta felkászálódott a sámliról:

- Mennem kell! – nyögte.
- Már hova mennél megint? – kérdezte Szuszi gyanakodva.
- A Tombor Böske számára megevett negyven cséve kukoricát, azt fölfúvódott és megdöglött – Pesta széles mozdulatokkal mutatta.
- Sok pénzt ígért nekem, ha elásom!

– Asziszed, hogy a Böske kifizet? – ellenkezett Rigó. – Anyám is csak Patikus Böskének hívja: nem mintha tanult gyógyszerész lenne a jóasszony, de igen fősvény: mint a patikában, úgy mér.

– Az én Rózsím idesanyja! Az egy szent asszony! – vette védelmébe Pesta.

Rigó úgy óvakodott a Tombor–portától, mint ördög a szentszagtól, mert túlságosan jól emlékezett a pofonra.

– Az a szent asszony! – dünnyögte. – Akkora szája van, hogy egy görögdinnyét egészben bekapna!

Ahogy Pestát vezetgetve megérkeztek a Tombor–házhoz, Böske néne kicsapta előttük az ajtót. Egy nagy, göcsörtös botot tartott a kezében.

- Na Pesta, hát visszaevett a fene? – kérdezte fenyegető hangon.
- Jó napot, anyuka! – válaszolta ragyogva.

Érdekes módon a süket öregasszony ezt rögtön meghallotta:

– Anyukaa?! Bedugom mingyá a szádat csutaszárral! Ha estig nem takarítod el a dögöt, nem látsz egy kanyi vasat se!

A gyerekek, nyakukban a részeg kolonccal, beinogtak a kertbe. A hantok között valóban friss ásás nyomát találták. Igen ám, de Pesta nagyon hanyagul dolgozott: a számár egyik lába patástól, teljes hosszában kilógott, és az égnek állt.

– Nem valami precíz munka! – csóválta a fejét Rigó.

Pesta körülnézett:

– Rigócskám! Nem láttál itt valahol egy lombfűrész? Majd lefűrészelem a fölösleget, rúgok rá egy kis földet, és kész is!

– Embereld meg magad, Pesta! – figyelmeztette Szuszi – Új gödröt kell ásni!

Az csak legyintett, majd kiült a gangra, kezében egy kishordóval.

– Burok vót a fejemen, mikor születtem, még sincs szerencsém!
– lába közé szorította a hordót és felnyitotta a tetejét: savanyú káposzta illatozott benne. – Kérsz? – kínálta a ló felé. Tittili fejét rázva elhúzódott, és csak nézte, ahogy Pesta nyeli, nyeli a lucskos–leves káposztát. – Hát szegény ember azt eszik, amit talál... mer rám nincs ám, aki főzzön! – csak úgy folyt a szájából a savanyú lé. – Amit a Kisboltba venni tudok, azt eszem. Befejezésésképpen lenyalta számárszőrös, piszkos ujjait, majd levette fejéről micisapkáját és megtörölte vele savanyú–leves száját, aztán visszacsapta a fejére; a körben ráragadt káposztaszálak úgy lógtak a homlokába, mint a

Naptól elcsent sugárkoszorú. – De finom vót, nem elfogyott! – nyögött, hatalmasat böffentve – Kell a napszám, hogy enni tudjak!

Ekkor jelent meg Tombor Böske, egy görbe sarlóval a kezében. Fekete ruhájában, szerszámmal a kezében úgy festett, mint az önképzőköri színelőadáson a Halál. A gyerekek gyorsan elszaladtak, Pesta pedig alázatosan vigyorogva dolgozni kezdett. De még kettőt sem bökött abba a makacs–kemény földre, mikor megjelent Edit Piaf, mint Hamlet atyjának szelleme:

– Mit tettél, az én magzatommal, te gazember?! –kérdezte szemrehányóan, szakállát rezgetve. Pesta elsápadt:

– Miért?

A nő fenyegetően begörbített ujjakkal közelített Pesta torka felé:

– Már tíz perce nem tesz mást, csak pamacs szőrüket öklendezik, és nem akarja elfogadni a csecsemet! Ha halódik a gyerek, neked is véged lesz, Pesta! – az utolsó szavakat már a kicsiny férfi erőteljes grabancázása közben ejtette ki illatos ajkai között – Te szemét! Mi a fenének nyomtad le a torkán a macskát?!

Tetű menekülésre fogta a dolgot. Mindez nagy távolságból dévaj kergetőzésnek hatott egy lankadt patájú föld alól hosszan kinyúló számlárb körül.

– Az a rohadt ital, hogy száradna le a kezed, mikor megemeled a pálinkáspoharat! – rugdosódott szoknyája lebegésével mit sem törődve a faluszerte elismert énekesnő, nem is sejtve, hogy szegény Tetűben az önvádnak mily lavináját indítja el.

Az asszony távozása után nem maradt a légben más, csak a hajának illata, a földön pedig néhány, Pestáról letépett gomb és ruhafoszlány. A csöpp férfi orrát szívva, mélabúsan bugászta elő az elgurult gombokat, s miközben zsebre tette őket – a remekmívű egérfogó és egy átdorbézolt, vakulásig önfeledt éjszaka emléke: valamelyik kocsmai barátja nála felejtett szemgolyója mellé –, eldöntötte, hogy öngyilkos lesz.

12.

Fütyöri atya mindig is lelkes híve volt a nyelvőr mozgalomnak, így mise alatti szentbeszédében hosszan szokta gyalázni az istenkáromló beszédeket. Ilyenkor volt ereje teljében: hangja betöltötte a templomot, aléltságra készítette a padokban pislogó öregasszonyokat. Feljegyeztek néhány csodás gyógyulást is, ezért messze földről érkeztek ide a zarándokok reumával, bütökkel, vérfolyással, bár a csodának határai is voltak, mert gerincpúpra csak ideig-óráig hatott.

Aznap elérkezett a várva várt esemény, Fütyöri atya hosszú, nyelvi fertőtlenítő munkájának jutalma: pesti nyelvőrök televíziós közvetítő kocsiával látogattak a faluba, hogy saját fülükkel s az egész országgal együtt hallgathassák a csuporti csodát, a helyi beszédfordulatokat. Fütyöri atya kísérte őket körbe a faluban. Megtekintettek néhány takarosabb portát, ahol szóba elegyedtek az

idős gazdákkal, kik mély szeretettel beszéltek a háztájiról, tehénről, disznóról. A pestiek el voltak bűvölve, az atya pedig büszkén feszített mellettük, és lélekben átölelte az egész falut. A mosoly azonban hamarosan lehervadt az arcáról, mikor észrevette, hogy a mozgalom gyalogos aktivistái és nyomukban a közvetítő kocsi a Pucok kocsmá felé közelít.

Rossz sejtelmektől gyötörve állt eléjük:

– Nemes küzdelmünk a csúnya beszéd ellen, a falu különböző pontjain elhelyezett tizenhét darab „Ne káromkodj!”– táblának köszönhetően jól alakult – azzal az ellenkező irányba mutatott. Már majdnem sikerült is eltéríteni őket a kocsmá mellől, mikor váratlan esemény sor zavarta meg az eddig oly békés délutánt.

Hiába próbált Tittili gazdája lelkére beszélni: Pesta nem tudott túllépni hitehagyott periódusán. Minek ez a nyüves, nyögvenyelős élet? Nincs már édesanyja, elhagyta Annuskája, Rózsika pedig sosem lesz a felesége! Az ital volt egyedüli vigasza, de emiatt meg valószínűleg elpusztított egy ártatlan gyermeket! Mint ahogy annak idején a jóérzést szerette volna kilehelni magából, úgy most a fájdalom ömlött belőle. Képtelen volt bezárni a száját, az a belső valami kifeszegette, széttárta az ajkait. „Nem akarok élni!”– kiáltozta, mert folyton ott látta maga előtt a pici baba hideg kis testét, Edit Piaf, és Szutyok szenvedő arcát. Megint érezte a hasogatást a csontjában, mint mindig, ha gyászolt, és szeretett volna kifutni a világból. Rohanni, rohanni, míg elmarad belőle a magányosság

érzete, és elmarad valahol a marcangoló büntudat. Annyira sajnálta, úgy szeretne volna visszapörgetni az időt! Hogy jóvátegye, megelőzze a bajt! Elvonja a szája elől azt a rossebes üveget! Tittili egy darabig mellette futott, aztán ő is lemaradt. Már csak magára számíthatott. Hová mehetne? Minél rövidebb időn belül meg akart szabadulni attól az undorító alaktól, aki ő maga volt. Körülnézett, éppen a Fő utcán járt: hol találhat íziben egy magas épületet, ahonnan az utcakőre vetheti magát? Felmászott a Pucok kocsmá padlására. Az egyemeletnyi, csuporti léptékben óriási magasságból belátta az egész Fő utcát... a Tanácsházát, a Szent Muki szobrot, s a falu egyik pikantériáját, a gondos kezek által a központon átvezetett nyitott kanálist. A kanális partján pedig a drága Fütőri atyát, amint ünnepi alkalmakra tartogatott reverendában próbált néhány urasan felöltözött embert a Tanácsháza felé lökdösni. S ekkor szülőfalujának szívbe markoló szépségű panorámájától Pestában megnyíltak az anyja halála óta eldugult belső csatornák. Meglódult az orra, és szurtos kézfejjével maszatolni kezdte az arcára potyogó könnyeit, miközben szeme előtt végigpörögtek életének legszebb és legmagasztosabb pillanatai. Amíg kinyitotta a padlásablakot és felhúzódva a keretre guggolt, újra látta a maga előtt is dugdosott, keserves képet – édesanyját, amint gyengéd, szeretetteljes arccal rámosolyog. Aztán látta imádott Muci kutyáját, amikor elvitték a sintérek, s a kutya hátrafordulva, reája nézve igazi, emberi könnyeket hullatott. És jöttek a mákonyos percek: látta Annuskát anyaszült

meztelenül, amint törkölypálinka lélekformáló hatása alatt, önmagáról megfélelkezve táncolt... Nőiességének teljében, miközben fekete haja és szőrzete zuhatagként hullott alá. Aztán ez a kép is tovaúszott, és elébe villant vágyai netovábbja, Tombor Rózsika, amint megy! Mit megy: jár, vonul, szinte úszik a levegőben az út felett, oly ingerlő riszálással, hogy két csodás farpartja egymást pofozza... s körülötte nyüzszíteni kénytelen mindenki, akit hímnemmel vert meg a balsors. Végül már csak saját kezét látta, villámfényű cikázások között, amint borosüvegek, és poharak végtelen sorát emelgeti. Ekkor halk nyikkanással megszakadt benne valami, s ő a mélybe vetette magát. Nagyot sikoltott: „Róóózsikám!” – mert még röptében is csak az isteni nő káprázata lebegett a szeme előtt... s valószínűleg így történhetett, hogy meg sem látta az abban a másodpercben közvetlenül arra kerekező pénzes postást, akit füstös csíkot húzó, lelőtt Stukaként önsúlyával bombázott nyakon.

Aznap nyugdíjfizetés napja volt. És ez nem mellékes körülmény, mert ez az a nap, amikor a postások igazán elemükben vannak. Mikor éberségük a legkristályosabb formába kerül, mint a japáni fegyver–kovácsok által húsz éven át lelkesen kopácsolt szamuráj kard. Lényük ezeken a nehéz napokon olyan, mint eme megedzett penge, s mindez a rájuk bízott horribilis pénzösszeg miatt. A csuporti postás is ezek közé a hősök közé tartozott, karrierje, remekbe szabott Csepel kerékpárja és paranoiája csúcán – mert mit is gondolhatott volna a rászakadó égi áldás hörgő és kapálózó súlya alatt? Csakis azt,

hogy mindez a csuporti nyugdíjas lakosság sérelmére elkövetett, előre megtervezett pénzrablási kísérlet volt. Annyira felbőszítette magát, hogy kétszeres nagyságúra duzzadt, s metsző fejhagyon üvöltött: „Az anyád hétszázát, majd adok én neked, te kurafi!” – azzal teljes erőből zupálni és fojtogatni kezdte a szegény, megkínzott lelkű öngyilkost, s bizonyosan mindjárt végez is vele, ha Fütőri atya fel nem neszel. De ő felneszelt, és állásait feladva faképnél hagyta az eddig sikeresen elterelt társaságot. Reverendáját fél kézzel diszkrétan megemelve, a felső ruházatával színben harmonizáló, fekete térdzoknis pipaszár lábain szélesebb futásnak eredt. Az életmentő beavatkozás sikeresnek bizonyult. A halálsikolyok forrását megtekintendő, a Pucok kocsmából előszivárgó fiatalságnak sikerült megfékezni a dühöngő postást, miközben Fütőri atya a feji végén erősen vérző, a lábi végén erőteljesen rángatózó áldozat fölé hajolt, hogy eldöntse: utolsó kenetre van-e szükség, avagy flastromra. „Miért tettél ilyet, fiam? Az Istennek szándéka van veled!” – mondta, míg felsegítette Pestát a földről. Szegény, megvérzett testű és lelkű Tetűnek jó időre elment a kedve az ugrálástól, illendően megköszönte az atya szíves közbenjárását, majd Bárányjárás utca felé tántorgott.

Míg az atya az áldozattal törődött, addig a szabadjára engedett pestiek beszélgetést próbáltak kezdeményezni a nép egyszerű gyermekeivel. Egyikük bekapcsolt egy magnetofont, a másik elővett egy bumszlis végű mikrofont, s eme fegyverekkel, orozva

közelítették meg a Pucok kocsmát, egészen pontosan annak a falát támasztó, munkáját védőital fogyasztásával megszakító Szutyok nevezetű tehénpásztort.

A felvétel indult, s a riporter gyönyörködő szívvel dicsérte az egyszerű csuporti parasztemberek tiszta, mives magyar beszédét.

– Ó, bácsi! – lelkesedett ihletett hangulatában, alaposan megtévesztve Szutyok korát illetően – az Önök korosztálya még beszéli az igazi, csodás magyar nyelvet! Szégyen és gyalázat, hogy mi, fiatalok már nem birtokoljuk, nem ismerjük ezeket az ízeket.

– Kedves bácsi, meg tudná mondani, hogy miért? – válaszra várva emelte alanya elé a mikrofont.

Szutyok karvaly körmű ujjával tudósán megvakarta többnapos borostáját, majd – gyakorlott nyilatkozóként – a mikrofon fölé hajolt, és kibökte:

– F...om tudja.

Az ezt követő eseményeket: Füttyöri atya hirtelen támadt, eddig csak harctereken megfigyelt férfi–hisztériához hasonló állapotát; Szutyokhoz intézett, szökdelve előadott áldást osztó szavait pedig fedje jótékony – csak a csuporti rétek felett terjengő – harmathomály.

Tetű Pesta, ki a körülötte támadt tömegben észrevette Edit Piafot, s véle a babakocsiban fekvő gyermekét – ismét könnyezett, de most

már a boldogságtól. Hát élni mégis szép, élni mégis érdemes! Igaz, alig bírt pislogni is, mert a postás különös, vérszín pecsétet ütött a szeme köré.

Megvidámodva mindjárt szerette volna Tittelivel együtt a végtelen, déli verőfénytől tüzes mezőkön csorgatni a nyálát, ott sompolyogni Rózsika nyomában, s lesni, ahogy éppen markot szed. No, nem azért, mert a munka különbözteti meg az embert az állatvilágtól – Pesta tökéletesen megelégedett önnön köztes létével is –, vagy netán azért, hogy munkakedvével vívja ki a glóriát az imádott nő előtt. Nem! Pesta kéjesen dünnyögve és csücsörgetve élvezte a gondolatot, hogy láthatná, amint Rózsika csodás homloka gyöngyözni kezd. Tovább tervezgetett. És akkor a nagy forróság hatására Rózsika friss túrósbatyuhoz hasonlatos, édes húsa megszűlné a maga ellentmondását, egy jókora sós cseppet. Eme csepp a homloktól elindulva keresztülfutna az értelemtől sugárzó arcon, hogy lecsusszanjon a gömbölyű állig, ahol is érintkezésbe lépne egy titkos ügynökkel, egy hamvas pihével, minek segítségével végigsuhanna a nyakon, hogy teljes sebességgel száguldjon a gyönyörök szánkópályáján lefelé, és sutty! Eltűnjön az azonnali libabőrzést okozó, szédületes mellek között.

Az utcán vele szemben közlekedő emberek közül egy sem gondolta volna, hogy Pesta éppen a mennyekben jár. Zavartan súgtak össze mögötte az asszonyok, és fogták szaporábbra lépteiket a gyerekek, mivel inkább gondoltak valamiféle elmekórtani jelenségre

Pesta két, levegőbe kinyújtott, széttárt ujjú keze, valamint teljes nagyságában kitátott szája láttán, mint arra, hogy éppen egy szédületes méretű mell képzeletbeli formáját tapogatja, és ízét élvezzi.

Pesta úgy vélte, hogy tervének megvalósításához legalább egy szent hathatós közbenjárása szükséges. Szentet pedig csak egy helyen találhatott:, a templomban. Ahogy megállt a keresztpántos, nehéz tölgyfa ajtó előtt, remegtek a lábai. Mert ki adhatott biztosítékot afelől, hogy mondjuk az amúgy is szeplőtelen Mária majd segíti őt a nőszerezésben... Igaz, rendületlenül hitt benne, hogy a szentek között is biztosan akadt legalább egy virgoncabb fajta.

Lenyomta a nagy kilincset, és belépett: egyedül volt a templomban. Elfogódottan keresztet vetett, majd a padsorok között térdre rogyott, s imádkozni kezdett. Édesanyja minden nap eljött ide az asszonyokkal, hogy imádkozzanak a földi helytartókért, a pápa, a püspök és a tanácselnök lelki üdvéért – nem hiába nevezték a csuporti férfiak Fohászati Műveknek e helyet. Pesta hüppögött kicsit az emlékek súlyától, de aztán elöntötte valami furcsa érzés. Mert mégiscsak mindenféle cselekményre ingerlő a tény: egyedül lehetett a templomban! Szembefordult az üres padsorokkal, s mint Füttyöri atya szokta, integetni kezdett a képzeletbeli híveknek, majd méltóságteljesen az oltárhoz lépdelt. Szeme a kereszten szenvedőre tévedt. Vajon hogyan vehetné rá a Megváltót arra, hogy az ő sanyarú sorsát jobbá változtassa? Hosszas fontolgatás után, az édesanyja esetében is jól bevált hízelkedés fortélya mellett döntött. Mert

hányszor előfordult, hogy a jó asszony a gangon üldögélt egy sámlin és kukoricát morzsolt, ő pedig odaült melléje a földre, felnézett rá, és áhítatos arccal rebegette: „Drága anyám, hogy te milyen szép vagy!” – de azért nem állta meg, s hozzátette: „A bajuszodat azért néha levághatnád!”

Pesta tudta, hogy édesanyja egész életében csak tőle hallott ilyen szépeket, s bizony pénzügyileg is ellágyult tőle. Mivel édesanyja erszényét eme fortéllal mindig megnyitotta, így biztos volt benne, hogy Krisztusnál a hízélgés legalább így beválik. Teljes bizalommal fordult hozzá:

– Krisztusom, te, aki megváltottál... Mert voltál olyan jó... Azon kívül eszes és még... csudaszép. Segíts nekem, hogy egyszer, csak egyetlenegyszer megérinthessem a Rózsit, tudod na: ott! Ahol dudorodik...

Jelenése volt, mert könnyes szemem át is látta, amint Jézus felemeli félrecsuklott fejét, szenvedéstől fájdalmas vonásai kópésan kisimulnak, hogy sokat sejtetően reá kacsintson. Olyan boldog lett! Mint a Tetú családban csak keveseknek sikerült... Olyan boldog lett, mint megboldogult Tüzes Béla bátyja (ki egyébként az állati nyelvek tudását hagyományozta rá) saját lakodalmára készülve. Megboldogult Tüzes Béla fekete színű magyar ruhát öltött, és repeső boldogsággal nézte, amint messzi földről Csuporra hozott, imádott újasszonya előtte táncolt. És Pesta ugyanígy, már előre örült saját eljövendő lakodalmának, mikor Rózsika menyasszonyi ruhában majd

ő előtte táncába kezd. Úgy érezte, örömeiben osztoznak a falak mellett álldogáló szentek, mint ahogy Tüzes Béla örömeiben is osztozott az egész rokonság. Ki ne örült volna, hogy Tüzes Béla végre nőt kapott magának?! Még ha a nem éppen szépségéről híres Lólábú Tera volt is az illető. Igen, Béla bátyja talán a Lólábú Tera inspirációjára kezdett foglalkozni az állati nyelvek kutatásával, s végül az egész életét ennek az ügynek szentelte. Később, mikor a városban lévő idegstanatóriumból szabadságot kapott, és hazalátogatott, sokat beszélgetett Pestával, kit mindenféle dialektus megértésére oktatót. Arra biztatta, hogy míg él, tökéletesítse tudását. Tetű – Tapi Papi halála után – atyjaként szerette ezt az embert, s az általa kijelölt út vezetett el Tittilihez, a vele való mély és tartós barátságához.

– Hjjaj, Tittili! – sóhajtottá fájdalmasan, mert ebben a percben nagyon hiányzott neki a ló. Tittili olyan hatalmas és bölcs volt, mellette biztonságban érezhette magát, mint... mint egy kisgyermek.

Imájának végeztével haza is mehetett volna, azonban nem bírt ellenállni az ördög kísértésének: a gyóntatószék édes öble hívogatóan nyitva állt. Odasettenkedett, s azon az oldalon, ahol Fütüöri atya szokott ülni, helyet foglalt, és magára rántotta az ajtót. Ide–oda forgatta a szemeit, mert félni kezdett a félhomályban és a csendben. Éppen indult is volna kifelé, amikor valaki a túloldalról kemény kézzel megzörgette a gyóntatószék ablakát.

– Atyám, itt van? – hallatszott Tombor Böske kemény hangja.

Tetű Pestában meghűlt a vér. Nem volt még olyan rég, mikor rövid kiruccanásra szöktette a Szent Antal szobrot, mert fogadalomként egy jó murit ígért neki. Fütyöri atyának persze nem mert bevallani az igazságot, így azt füllentette: megszánta szegényt a fűtetlen templomban, és csak fel akarta öltöztetni a nagy hideg ellen. Jól emlékezett a hitetlenkedő arcokra, s arra, hogy azt állították a hívek, ez merő hazugság. Csak el akarta rabolni a szentet, s eladni az Ecserin. Később hiába hozakodott elő a tényekkel: ő csak meg akarta illendően vendégelni a csodatevőt! És hogy elkészített ezen alkalomból hat darab süldő nyulat hosszúra szelt burgonyával, savanyú káposztával, hozatott bort, sört, és még zenekar is volt! Már ha zenekarnak lehetett nevezni az ő szájharmonikáját és egy ősfradista haver viharvert citeráját. Az ősfradista egyébként egy torzonborz hajú, felpuffedt arcú fiatalember volt, hajában homlokpántként átkötve Gojkó Mitic indiánra jellemző sál. Zenésznek hívták a kocsmában, mivel húrokban szerény hangszere ellenére is lenyűgöző erejű balladákat teremtett. Méltán lett elismert a „Hajrá Fradi!” – féle szerzeményével és a csak Ezekiel próféta által leírtakhoz mérhető: „Jól láthattam / Tavaly nyáron / a zöld Istent / Fehér gumi–csizma–ban!” kezdetű nótával, amelyet többféle hangnemben és váltakozó hangerővel énekelt a törzsközönség maligánfoka szerint. Az idők folyamán ez a citera valósággal a vérévé vált, mert ha elkiáltotta magát: „Két deci bort!” – és végre leült a székére, az asztal fölött, hangszer nélkül is folyton úgy rezgett

a keze, mintha még mindig pengetne. Mondogatták is neki gyakorta: ezzel a hangszeres tudással felléphetne a tévében, a KI MIT TUD-on! És ha szövetkezne Edit Piaffal, milyen szép kettőst alkotnának! Az egyik oldalra rángatja a fejét, miközben az asztallapon citerázik, a másik folyton magában danol... Zenésznek külön söröskriglije is volt, az oldalán zománccfestéssel ráügyeskedett zöld sassal, azonban Szutyok megígérte neki, ha az elfoszlott homlokpántja alól még egyszer ránéz Editkére, azt a madarat nagy ívben megröpteti.

Tetű Pesta még táncmulatságot is tervezett, de a templomból kirajzó hívek megakadályozták, hogy Anti (mert összetegeződtek) végre egyszer a nagy templomi csöndesség után jól érezhesse magát. Ezen előzmények után mi lesz, ha most pedig kiderül, hogy orozva, mint az ármány – bebújt a gyóntatószékbe?! Ráadásul éppen Rózsika mélyen vallásos, mondhatni szentéletű édesanyja előtt!... Arra gondolt, hogy így érezhette magát bujdosásában Savanyú Jóska, a büszke betyár, ki a szájhagyomány szerint azért kapta a Savanyú előnevet, mert egyszer befalt egy ibriknyi kovászos uborkát. Emiatt éppen egy árnyas bokor alatt guggolt, mikor rájött, hogy a csendőrök bekerítették, rajta pedig nincs jelen a nadrág. Elméjében a menekülésnek hirtelen kovácsolt tervei izzottak fel, majd feketültek el ismét. Mert hát mit is lehet ilyen helyzetben tenni? Tetű Pesta egyszerűen megbénult ijedtében, s nem is tudott számot adni magának arról, miként cselekszik, s miért válaszolta torzított, álságos hangon azt, hogy:

– Ühüm!

Tombor Böske meg sem várta a folytatást:

– Gyónom a mindenható Istennek... Jaj Atyám, segítsen rajtam, mert megint rám tört a nyavalyakórság!

Tetű Pesta először megijedt: mi baja lehet az imádott Mamának?! De aztán magához tért, mert mégis feltámadt a belsejében valamiféle kaján lendület, ezért hangosan, Füt्यöri atyára jellemző papos hanghordozással kérdezte:

– Aztán miféle kórság, leányom?

A gyóntatószék túloldaláról jól hallható volt az orrfújás, s az elválasztó rostélyon át is érezni lehetett, hogy Böske nénye összeráncolta a szemöldökét:

– Miféle, atyám?! Tudja má' azt maga nagyon jól!

Pesta ettől a vélt erős tekintettől tisztán érezte mindkét veséje formáját.

– Honnan tudnám? – kérdezte jó hangosan.

– Büdös Gyurimtól! – dörrentett rá a hangjával – Hogy az Isten nyugtassa, akárhol is van. Elmondta nekem, hogy meggyónt magának!! De ne higgye ám el, drága Füttyöri atya, csak hazudott! Mert mindig annyit ivott! Mikor bevonultak a faluba az oroszok, annyira tele volt a feje, hogy demizsonnal a keziben ott csalinkázott a tankok előtt. Ki is nyitotta egy olyan szép orosz katona a tank tetejét, azt rákiáltott: „Durák!”

Pesta döbbsen pislogott. Tombor Böske válaszul mérgesen megvágta az őket elválasztó rácsot a zsoltáros könyvvel:

– Nem igaz! – sikoltott élesen, pedig szegény Tetű Pesta meg sem nyikkant éppen. – Hogy ne tudjon nyugodni haló porában sem, azt kívánom, amiért ilyet mondott! – Böske indulatosan fészkelődött a székén, miközben kibontotta fején a fekete kendőt – Nem volt igaz az sem, hogy miattam ivott! Azt hazudta, meg akartam gyilkolni egy éjjel, nagykalapáccsal a kezemben, csak túl sötét volt! És az mentette meg az életét, hogy részegségében fordítva feküdt az ágyba! Én meg a feje helyett a lábát kalapáltam össze!!

Ahogy a Tombor család kalendáriuma kinyílt, s előrajzoltak belőle a külvilág számára ismeretlen részletek, Pesta kezdte a frissen megízlelt papi hivatást kényszerzubbonynak érezni. Felemelkedett, majd óvatosan kinyitotta az ajtót, hogy elsomfordáljon. Csakhogy a gyóntatószék túloldalán egyre szenvedélyesebbé vált a gyónás:

– Ezt még soha sem mondtam, drága Füttyöri atya! – zokogta el magát az asszony. – De való igaz!

Holdvilágos éjszakákon megjelenik nekem, aztán az összetördelt, kék–zöld foltos lábait mutogatja! Hjjj! Könyörögve kérem, jöjjön el hozzánk, aztán szenteltvízzel szórja meg a szoba négy sarkát, hogy ne lássam már többet... szeretett férjemet! – Tombor Böske karjára borult és hangosan jajgatva sírni kezdett.

Pesta gondolatban bocsánatot kért a bölcs Tittilitől, amiért azzal gyanúsította, hogy féltékenységében gonoszságokat költött a

Tombor családról. „Drága lovam!”– gondolta magában – „Megcsókolom az orrát, ha újra látom!” – Pesta életében először engedte ki Rózsika ellenében szívének egy rejtett cellájából a rémpofájú démont, a Gyanút. „Ezek után lehet, hogy az áldott szelídségű nő tényleg ráült imádkozás közben arra a kis szürke macskára?!” Sikerült hamar elhessegetnie a légtérben megjelenő szörnyű képet, noha érezhette volna intő jelnek is, mely későbbi sorsát vetíti elő. De nem volt elég csöndesség a morfondírozáshoz, mert Rózsika süketséggel megrövidített, ám dupla hangerővel megáldott édesanyja már önnön mellét verdeste a túloldalon:

– Az én vétkem, az én vétkem, az én igen nagy vétkem! Hát purgátor kellene, igaz lelkemre mondom, mert nem volt nyugovásom nekem már hosszú idő óta! Most már mindegy, tiszta szívvel akarok állni az Atyaisten elejibe! Nincs nyugovásom, mióta úgy tizenöt esztendeje... bejött egyszer szegény öregemmel... – itt hirtelen abbahagyta a zokogást, kinyitotta az ajtót és kinézett a templomba, nincs–e ott véletlenül valaki, majd miután meggyőződött a templom ürességéről, nyugodtan folytatta a zokogást. – Mert addig mindig csak kapkodva... mert ott laktunk a szüleimnél, később meg a kisleányom nehezen alvó volt. Ki bírta szegénykémet túlvirrasztani?!... Nem lehetett úgy igaziból, na! – az emlékektől elrekedt a hangja. – Aszidtem, hogy a fejemre szakadt a mennyboltozat. Azóta az egy óta csak azért veszkölődtem, de nem és nem és nem jött össze! Pedig folyton hajsoltam az öregemet, de

hiába, nem bírta... – lassan elcsitult a lélek hevessége, s Böske némi töprenkedés után jegyezte meg.

– Ugye nem ezért akasztotta föl magát a diófára?!

Pestának oldalra csuklott a feje a hallottaktól, szakasztott, mint a keresztre feszítetteknek. Újra látta maga előtt a megboldogult Tombor Náci bácsit, a maga agyondolgozott, ráncos mivoltában, azzal a szomorú nézésével, melyről Pesta mindig azt hitte, hogy az értékvesztetté vált pengőhalom az eredője. Kint üldögélt mindig egy rossz kisszéken az alatt a sűrűn emlegetett diófa alatt, mert szépen odasütött a nap.

„Látod, Pestám!” – mutogatott az akkor még pelyhező állú Tetőnek – „Ez az én egyetlen barátom!” – Náci bácsi ölében egy nyeszlett, koszos kis macska domborította a hátát, a barát titulus annak szólt. Nyomorultnak már egészen rálapult a testére a szőr. Náci bácsi simogatása ugyanis a macska feje búbjától, a két fül közül indult. A nehéz, bütykös férfikéz legóvatosabb érintésétől is vicsorra húzódott szegény pára szája, kicsit előrébb dülledtek a szemei, négy kis lábával pedig meg kellett kapaszkodnia, hogy le ne forduljon gazdája lábáról, de becsületére legyen mondva: állta. Az ájuláshoz közel lévő macskának csak szusszanásnyi pihenője maradt, amíg Náci bácsi előbugászott valahonnét egy üveget, hogy kortyoljon belőle, aztán minden kezdődött előlről: a kis állat már úgy nézett ki csontjaira vasalt szőrrel, mint egy penge, amin már csak két kiszögellés akadt: a két dudvás szemgolyó.

„De jó helyre született ez a kis cica!” – hízelegte akkor Pesta egy potya-korty reményében, noha mindig undorodott a macskáktól, pláne az ilyen ránézésre is hasmenésesnek látszó jószágoktól, mint ez...

Zsenge alkoholista korában például nem átallotta némelyiket egy jól irányzott rúgással utazó nagykövetté tenni. De még így sem került el a figyelmét Náci bácsi elfelhősödő tekintete – „Tudod, arany fiam... Szívesebben lennék én is ezen a portán inkább macska...”

Pesta csak most, ennyi év távolából értette meg, hogy milyen mély értelmű szavak voltak ezek. Ó, szegény férfiak, kik elfuserált Orfeuszként, mélabús melódiát játszó lanttal a kezükben várják a sok bajtól megváltó halált! S milyen találékonyak, mennyi mindent kieszelnék, hogy minél előbb vége legyen szorultságuknak: példának okáért felakasztják magukat, cséplőgépbe ugranak, háborúkat robbantanak ki, vagy a modernebbek ragasztót fecskendeznek zacskóba, hogy aztán a fejükre húzhassák.

– És még most is, ha férfiembert látok... – nyögte Böske nénje azon a furcsán elrekedt hangján – ... csak arra tudok gondolni! Úgy jöttem magához, drága Füttyöri atya, mint a megmentőmhöz! Adjon tanácsot, hát mit tehetnék az én szörnyű nagy bajommal?

Pesta a megrázó erejű önvallomás utolsó szavainál előhalásztta oldalzsebéből a lapos üvegét, és meghúzta. Vajon hogyan bírhatja

mindezt Fütőri atya egészen józanul? Így viszont, hogy rátöltött egy kicsit, mindjárt bátrabban mert kinyilatkoztatni.

– Folytonos imádsággal próbálkoztál–é? – kérdezte.

– Hóóogyne! – vágta rá Böske. – Minden nap itt vagyok reggel–este, és folyton csak magát nézem, meg a gyönyörű Jézuskát... – Tetű Pesta emiatt Fütőri atya helyett is elpirult – ... de mindig rosszabb!

– Az evangélium ír erre egy hathatós gyógyszert. Hideg vízben kell fürdőzni, aztán meg naponta kétszer szennalevél főzetet kell inni. Ettől elmennek a rossz gondolatai, és bekövetkezik a tisztulás!

Imádkoztak egy kicsit, majd Tombor Böske vidáman távozott. Pesta soha életében nem dicsekedhetett széles vállakkal, de az iménti gyónás lélekgörnyesztő hatására még az a kicsi is ellankadt, ami volt. Míg kifelé dülöngélt a templomból, az édesanyja jutott eszébe, aki gyakorta kortyolgatott szennateát, de nem ám vágyúzó gyakorlatokán, hanem rendszeres béldugulását gyógyítandó. Pestában egy pillanatra feltört a gyötrő lelkiismeret–furdalás, aztán megnyugtatta magát: ha Tombor Böskének szenvedély tüzei nem is múlnak el mindjárt, legalább emésztési gondok nem sanyargatják.

14.

A gyerekek – az erjedt borsófőzelék szagú Lucsok kutyától kísérve – a falu határában kóboroltak, Boszorkánysarok földjén, ami nem más, mint Hóhér házának bogáncsos környéke. Szuszi

rettenetesen félt, s folyton ott járt Rigó nyomában, miközben hátrafelé tekintgetett. Szuszinak annyiszor elmondták jobbító szándékkal szülei és nagyszülei: „Légy jó kislány! Te lány vagy, neked azt nem szabad!” – hogy elhatározta, inkább a könnyebb utat választja, és fiú lesz. Négy évesek lehettek talán, mikor Rigóval meztelenül lubickoltak Teszarek mama virágoskertjének közepén egy teknőben, mikor hazaérkezett munkájából Teszarek Lipót. Szuszika boldogan pattant ki a teknőből, és két karját kitérve szaladt felé, hogy átölelje „Papa! Papa!” – Teszarek Lipót rámosolygott szösze fürtös unokájára, majd kicsit feddő hangon azt mondta: „Egy ilyen szép kislány hogyan fürödhet együtt pucéron egy kisfiúval? Ez nem illik!” – Szuszi eme eszme-futtatáson elámult. Miért ne szabadna együtt fürödni pucéron egy kisfiúval? Értetlenül bámulta Rigó testét, s most új szemmel kezdte figyelni annak két lába közé szerelt hatásos kis szelepet, mellyel bármikor állva pisilhetett. Eddig is tudta, hogy az ott van, de valahogy nem figyelt rá: nagypapa feddő hangja kellett hozzá, hogy az a bizonyos valami – a nyilvánvaló különbség kettejük között – most titokzatos tárgyként tündököljön számára. Egyszer Rigó – persze hosszas könyörgés után –, hagyta is, hogy közelről megnézhesse. Szuszi tudományosan közelített a témához: egy szőlőforma homokozó edényt tett alája, miközben egy vékony bottal piszkálta, hogy megnézhesse alaposan, minden oldalról. Ez volt az a pillanat, mikor Szuszi eldöntötte, hogy neki is kell egy ilyen. Rigó azonban nem bírta már kicsinek sem az

izgalmakat: összevont szemöldökkel méregette barátja kis bottal kurkáló kezét, majd rövidesen megvonta a vizsgálathoz szükséges támogatást. Szuszi hiába bömbölt, rimánkodott, ígért tehénkés karamellcukrot vagy szentképet – hajthatatlan maradt. Ez volt Szuszi életében a másik fontos pillanat, mikor elhatározta: ő orvos lesz, mert akkor bármelyik kisfiúét megnézheti, és még fizetnek is érte az emberek. Rájött, hogy ez a függelék a személyes szabadság titka, aki ilyen visel, jóformán mindent megtehet, és szoknyát sem kell hordania, ezért úgy döntött, ő is növeszt egyet. Persze idő kell hozzá, hogy kinőjön, mint ahogy azt az ebihalaknál is látta – bár nekik is mintha lekopott volna inkább – de az ilyen apró kételyeket könnyű volt elhessegetnie. Mindenesetre azóta is sok fejtörést okozott a családnak azzal, hogy dacosan hajtogatta: „Én fiú vagyok! Nem lány!” – hiába bizonygatták az ellenkezőjét.

Most azonban remegő inakkal járták együtt a gazba tiport csapásokat:

– Arra kérlek, hogy imádkozzunk folytonosan, mert rontás van ezen a tercián! – rebegte Szuszi.

– Anyám mesélte, hogy eltűnt egyszer egy gazdag úr. A levágott fejét itt találták meg a rendőrök. Egy olyan nagy rabló ült rajta, mint az ólajtó és pipázott! – mesélte Rigó.

Szuszi keresztet vetett, és tovább imádkozott, ám Rigócska megérintette a karját, hogy hallgasson. Tőlük nem messze alacsony fa állt, rajta gubbasztó tyúkokkal.

– Odass, cimbora! Mint egy karácsonyfa trombitás angyalokkal!
– elnevette magát és lövésre emelte a csúzliját – Hiszek egy Istenben,
a mindenható Atyában! Tudom már, mi lesz a vacsorám! Szomszéd-
csirkepörkölt, gombával!

Lassú lopódzásának hamar vége szakadt: elbotlott egy gödörben,
és kifordult bokával elterült. Rigó bosszúsan rúgott a földbe, mert a
megriasztott tyúkok harsány kotkodácsolással rebbentek szét.

–Jé?! – mondta Szuszi. – Hát ez meg micsoda? – s felemelte a
gödörből előbukkanó furcsa tárgyat.

– Egy kézigránát! – ismerte fel Rigó – Tedd le gyorsan, mert
fölrobbanhat!

Szuszi a fejét csóválta:

– Szerintem ez már döglött. De azért... ki kellene próbálni! – és
meghimbálta a kezében.

– Óvatosan gyerek, óvatosan! – kiáltott rá Rigócska, s
igyekezett kitépni barátja kezéből a gránátot, hogy biztonságba
helyezhesse. De Szuszi karvaly volt és nem hagyta magát, így
rövidesen hempergő verekedésbe kezdtek.

– Értsd meg, hogy döglött! – hadonászott Szuszi, és egy rohadt
fatuskóhoz vagdosta a gránátot – Ez már nem robban fel! Mert nincs
nekünk ehhez se szerencsénk!

Még az ég is úgy kéklett, mintha jól pofonvágták volna, mikor
Rigó egy óvatlan pillanatban végre megszerezte a gránátot, s olyan
messzire hajította, amilyen messzire csak bírta. A gránát repült,

pörgött a levegőben lepkék és madarak között, aztán BANG! – iszonyatos robbanás rázta meg a környéket. Egész testüket összerántotta az ijedelem. A Hóhér fabudija felszállt. Mindenféle földgöröngyök szóródtak szét, s táltossá változott az ég felé harmonikázó klozettpapír. A gyerekek és a kutya kimeredt szemekkel álltak. Puff! Egy kapa zuhant le az égből, éppen Szuszi mellé. Ettől kicsit magukhoz tértek, s körülnéztek. A kutya szeme köré sűrű porkarikák ütődtek, két füle közé kiszakadt virág került. A Hóhér budijának helyén hatalmas lyuk.

– Mit gondolsz, benne volt? – kérdezte remegve Rigó.

A messzebb lévő házak felől hangokat cibált fülükbe a szél: „Jaj Istenem! Kitört a háború! Lebombázták a fél falut!”

– Biztos rajt volt! – zokogta Szuszi.

Rigó a lábát rázogatta, kurta klottnadrágján jól láthatóvá vált egy folt.

– De büdös vagy, Lucsok! Mindjárt kiokádok a belemet! – dűnnyögte a feltűnést elkerülendő.

Szuszi letérdelt, imára kulcsolta két kezét, és rázendített:

– Most segíts Mária, ó irgalmas Szűzanya! Miatyánk, ki vagy a mennyekben...

Rigó pánikba esett a vasvillával érkező falusiak láttán:

– Hagyd most Krisztust, Szuszi pajtás! Meneküljünk! Erre rohan egy hadosztály parasztgádszó! – azzal felcibálta a földről Szuszit, és eliszkoltak.

Teszarek Lipót kéményseprő mester lelkében egyre nehezebben öltötte magára teljes hadfelszerelését, vértjét és sisakját, vagyis minden olyan fedezéket jelentő holmit, mely kedves felesége hegyes nézése ellen megvédhette. Egyszerűen érthetetlen volt számára az a düh és gyilok, amellyel neje a kéményseprés tisztos hivatását illette... Mert Teszarek Lipótnak a kéményseprés, legalább úgy, mint az orvosoknak az orvosi szakma vagy a bölléreknek a böllérség: igazi hivatás volt. „Hová lenne a világ a sok korom miatt?! Ha nem lennének a kéményseprők jelen mindenütt, akár beleszorítva egy Negró cukorba is! Mindenki térdig gázolna a mocsokban!” – elmélkedett egyszerű kis életének koordináta tengelyén, annak is origóján ülve, s kalimpálva a lábával. Néha csak itt érezte szabadnak magát, ebben a meghitt zugban, míg szelleme madárszárnyakat magára viaszolva, apró Ikaroszként repkedhetett a deszkatákolmány felett. Teszarek Lipót úgy gondolta, rájött Julis zsémbelésének rejtett okára. Nem az aggodás, mint ahogyan állította, hanem a szekírozás gyönyöre, ha már az ura nadrágjában legalább egy éve nem fűjták meg harci kürtjeiket a heraldok. „Az asszonyok már csak ilyen kéjvágyók és buták!” – legyintett csendesesen, és bölcsen, majd nevelési célzattal kiüvöltött a budiból:

- Mosmá elegendem van, Juliskám! Hallgass végre el!

Teszarekné válasza sem maradt el:

- Így haragszol rám, amiért ellenkedek veled a kéménysöprés miatt?! Már pedig nem fogok elhallgatni semmit sem!

Teszarek papa rögtön visszatromfolt:

– Hát nem is! Még amit nem tudsz, azt se hallgatod el, pedig azt igazán elhallgathatnád!

Teszarek Lipót együgyűségében azon örvendezett, hogy most, íme, életében először neki is eszébe jutottak a legmegfelelőbb szavak. A férfiak olyanok ilyenkor, mint az apró kis gidák, akik önfeledt ficánkolással futkosódnak a tavaszi mezőn, holott tudhatnák nagyon jól, hogy már a mindenben oly kiváló Achilleusz nevezetű társuk sem védte illatos kénetekkel, heti ráspolyozással és rendes gyógycipővel a sarkait. A kéményseprő leplezetlen diadallal az arcán jelent meg az udvaron.

Teszarekné a nagyobb testű macskafélék evés előtti, jóindulatú mosolyát villantotta hites urára:

– Jól van, Lipót! – mondta nyugodtan, de csak azért, hogy az utolsó szó marhataglózó pörölyével sújthasson le rá. – Ezért egy hónapig nem főzök neked nokedlit! – azzal sarkon fordult, svungjától csak úgy röpködtek szerteszét a Szabad Föld hokedlin felhalmozódott számai.

A házastársi torpedójátékban ez a lövés biztos kézzel talált, és süllyedt. Egy éles szemű fotográfus most a kéményseprő arcára pillantva remek felvételeket készíthetett volna a történelemkönyvek azon fejezetei számára, melyek a Lusitánia füstölgő végóráit taglalták. Teszarek Lipót megtántorodott, majd elfúló hangon felkiáltott:

- Mikor hazajössz, sírhatsz, mert én felkötöm magamat!
- Te már ahhoz is gyöngé vagy, Lipót! – vágta rá Mama, s távoztában becsapta maga mögött a kertajtót.

Csuportra talán a nappali világosság mögött rejtező telihold hatott – mindenesetre az öngyilkossági kísérletek száma ezen a napon kísértetiesen megnövekedett. Mert a magyar emberek lelkében az olyan tárgyak, mint kötélvég, penge vagy gyógyszeres üvegse, valami olthatatlan vágyat ébresztenek, hogy feledve mindenféle fehérségű csodaszarvast – megtérjenek vissza, a teljességet jelentő őshazába. Mert száll az ének szájról szájra, Csuporton pedig száll a hajlam házról házra. Az alvégről indult a baljós delej, már kora hajnalban. Egy Túrószsák utcai vörös hajú, keléses arcú embertől, akinek három szép fiacskája volt, de legnagyobb bánatára, egyik sem hasonlított reája. Fel is lógatta magát a kút melletti, alacsony körtefára, valahogy olyan formán, mint aki büntetésből térdepelni kényszerül. A felesége lélekszakadva rohant ki az utcára, és ott sikította: „Jaj Istenem, megfujtotta magát a Jancsi!” Éppen arra járt a szomszédasszonya, ki a pillanat súlyától azonnal kiejtette a kezéből a vizesvödört, és ijedten, de azért egy detektív precizitásával kérdezte: „Megfujtotta magát?! Hogyan? A saját két kezével?” – Az özvegy mérgesen vágta rá: „Már hogy fujtotta volna meg magát a saját kezével?! Jó erős manila madzaggal csinálta!” – ezután együtt jajveszékáltak tovább.

Teszarek Lipótra tehát a Túrószsák utcából, a Fő utca emlékezetes érintésével, már megfáradva repült rá a búskomorság fekete madara, s csúszkálva próbált megkapaszkodni az öreg kopasz fején. A kéményseprő lassan, komótos mozdulatokkal alkalmas hurkot kötött a vastagabbik szárító kötélből, és fellódította a szobában a csillárkampóra. Aztán bezárta az ablakokat és lehúzta a redőnyöket, s így úrrá lett odabent a félhomály.

16.

Tetű Pesta az utcán bóklászott, de sehogy nem akaródzott visszatérnie a Tombor-portára, hogy elföldelje végre azt az átkozott szamarat. Biztosra vette, hogy Böskében szerelmi gerjedelem támad, ha csak ránéz. Majd még beléndeket etet vele, hogy elkábuljon, és aztán megrontja! Ilyen veszélyes körülmények között nem volt kedve a munkához. Mint ahogy a búbos kemence tövében üldögélve szokta csöppnyi édesapja mondogatni, ha a kapanyél csak az eszébe jutott: „A sas teherrel nem szépen száll!” Utoljára akkor érezte így magát, mikor egy kedélyes kocsmái zsugázás során szúrt lágyéksérülést szenvedett, és kórházba került. Sürgősen előkészítették a műtéthez, ezért egy ápoló nagy beretvával lepuceválta altestéről a bolyhos bundát. Mivel a beteg hánykolódott a szúrt seb okozta fájdalmak okán, ezért az ápoló úgy döntött, kicsit jobb kedvre deríti a nyomorultat. Elkapta a Tetű család e helyzetben csak szerénykedő

családfáját, két ujjával összecsapta, majd a lehetőségekhez képest teljes hosszában kihúzta, és vigyorogva úgy tett, mintha e nemes szervet akarná megfenni a borotváját. Pesta mindjárt abbahagyta a rángatózást, egész lényének állagára tekintve azt is mondhatnánk, hogy megkövült. Nem mert sikítani sem, csak kerekre tárgult szemekkel, megrekedt lélegzettel szemlélte a rajta ténykedő Vérgzetet. Szerencséjére nemsokára hatott az altatószer, és álomba szenderült. Mikor eszméletéhez tért, már hanyatt fekvé tolták egy kocsin a kórterem felé. Abban a teremben, amely akkor várt rá – hat ágy is állott. Többek között feküdt ott egy ember, akinek kórház szerte a csodájára jártak, mert 2 méter 20 centire nőtt. Hosszában lelógot a lába a kórházi ágyról, ezért székekkel támasztották alá, s még a legnagyobb méretű pizsama is kurta gyermekholminak látszott rajta. Ennek a hatalmas termetű embernek volt egy furcsa szokása – melyről persze a kerek hordkocsin közelítő Pestának fogalma sem lehetett, – nagyon szerette magát matatni odalent. Többi betegársát meglehetősen bosszantotta, hogy akár beszélgetés közben is benyúlt a takarója alá, megigazgatta tarsolyát, majd kiemelte a kezét, és ráérősen megszagolta az ujjait. Aznap délutánra a többiek remek haditervet eszeltek ki, természetesen csak a jó illemre nevelés okán. Egy járóképes sántikálva kiszökött a kórteremből, hogy az orvosi szobából erős hatású fertőtlenítő oldatot csenjen ki, majd kivárták, hogy az óriás vasmunkás elaludjon, s nyitott tenyerébe csorgatták az anyagot. Később, amikor a nagy ember fölébredt, persze mindjárt a

nadrágjába nyúlt. Mivel odalent érzékenyebb a bőr, a parázsló égetésre hatalmas üvöltéssel pattant ki az ágyból, és tajtékozva támadt a lapító betegtársaknak: „Ki volt az az állat?! Hadd tépem darabokra a ronda kis testét!” – Végszóra kicsapódott a kórterem ajtaja, s a fütyörésző beteghordó betolta a frissen műtött, ébredező Tetű Pestát. „Ő volt az!” – mutattak rá a bűnösök egyöntetűen. „Ééén?” – kérdezte Pesta a fejét felemelve, elhaló hangon, de mást nem volt ideje kinyögni, mivel a vasmunkás lekapta őt az ágyról, s csak az ismételt ájulás mentette meg attól, hogy végig kelljen élnie a ronda kis testére váró borzalmakat.

Ilyen elemi erejű félelem kúszott Pesta csontjaiba Tombor Böske személyének csupán a gondolatára is. Hogyan férközhetne veszélytelenül Rózsika, és mellékesen a munkája közelébe? Nehéz kérdés.

– Mondd neki azt, hogy nem állsz a helyzet magaslatán! – javasolta Tittili. – Tudja néném, azért ment el az Annuska, mert... együtt aludtunk nna... és folyton forgott–csörgött. Elintézgettem én iccakánként, de hát kevés volt neki.

Fitestvére nem volt elragadtatva az ötlettől.

– Nem, ezt úgy sem hinné el! – vélekedett.

– Akkor imádkozzál, mert csak az segít! – nevette el magát a ló.

Pesta behunyta a szemét, s képzeletben megpróbált az Úristen elé járulni. Összeszorított szeme mögött azonban nem látott mást, mint legutóbb a Kultúrházban vetített megindító szépségű, Jézusról szóló

táncfilm néhány epizódját. Kicsit nehéz volt így követnie a Megváltót.

– Na, ha szegény Jézuska ekkorákat tudott volna ugrani... – jegyezte meg magában a kengurunak is becsületére való szökkenéseket szemlélve – ... akkor Pilátus sem tudta volna olyan könnyen elkapni!

Hosszú percekre lekötötte a Golgotáról való kalandos, pisztolyos menekülés lehetséges terveinek a végiggondolása, keresztel vagy kereszt nélkül, majd inkább kinyitotta a szemét.

– Próbáltam kitalálni valamit, de nem ment. Pia köllene, attól mindig okosabb leszek!

– Éppen most fogadtad meg, hogy soha többé nem iszol, és már megszegnéd az ígéreted?! Micsoda ember az ilyen? – nézett rá megvetően Tittili.

Ebben a szorongatott helyzetben, a temetetlen számárdög és Tombor Böske fojtogató ollójában egyszerűen képtelen volt ital nélkül gondolkodni. De ahhoz se volt kedve, hogy visszamenjen a Pucok kocsmába.

– Ó, Mózes! – sóhajtotta száraz ajakkal. – Miért nem vagy jelen csodás vessződdel a Bárányjárás utcában?! Csak ráütnél egy akácfára, s máris bor fakadna belőle! Én meg ivót nyitnék rögvest „A víg csodaszarvashoz” címezve!

Pestának régi vágya valósulhatna meg ezzel a csapszékkal. A Pucok kocsmá kíméletlenül bezáruló ajtaja előtt szokták ezt – az

egész éjszakán át tartó tivornyázás után is szomjasan lézengő, üdült alkoholisták tervezgetni. A kocsíút közepén kiterülve hosszasan becézgették szájukban a szavakat, mellyel a raktárban felhalmozott italok mennyiségét taglalták, no meg az alacsony színvonalú árakat. Egyikük szellemi gyermeke volt a kocsma elnevezése is, mivel elemi szintű iskolai tanulmányaiból csak a csodaszarvas legendájára emlékezett. A csuporti szerint minden igaz magyar férfi csodaszarvas is egyben, akinek ismérvei: nagy has, nagy mellek és nagy farok. És igazi jó abrakot kell enni, hogy a szarvas aztán szökellni is tudjon. Tetű Pesta ilyenkor nagy hangon helyeselt, és falatnyi testére pillantva örült a sötét éjszakának, mely eltakarta őt. Igyekezett elhessegetni a gondolatot, miszerint soha, de soha nem tudna árja csoda–szarvas lenni. Mivel Mózes elkerülte a Bárányjárás utcát, így nem maradt más lehetősége, mint elballagni jó cimborájához, Szutyokhoz.

Nesztelen léptekkel cserkészte be a kulipintyót, de odabent senkit sem talált, ezért a dúdolászó hangfoszlányok nyomában felderítő útra indult. Szutyok a veteményeskert közepén guggolt, a gazban. Gaia, a földanya az idők kezdetekor megszülte gyönyörű gyermekeit, a titánokat, s Pesta megmért volna esküdni rá, hogy Szutyokról vette a mintát. Mert barátja ebben a délutáni fényben valóban különleges volt, mintha kisimultak volna világosbarna hajából a csimbókók. Szemmel láthatóan áldott anyaggal hintette meg az alája simuló kertet, miközben szeméhez egy távcsövet szorított. Pesta kétrét

görnyedt a visszaszorított nevetéstől, majd a földre kushadt, és mi jutott eszébe, mi nem, de megragadta a közelben évek óta használatlanul heverő lapátot, hogy óvatosan kimerje barátja alól magányos elmélkedésének tárgyát. Eztán a magyar honvéd számára létfontosságú „hátrafelé, csendben kúszás” tempós mozdulatsorával fejezte be a cselekményt, s egy félreeső bokor biztos takarásából szemlélte a következményeket. Éppen idejében, mert a megfigyelt személy némi lapulevél igénybevétele után felemelkedett, és a kíváncsiság ösztönének engedve megfordult. A földre tekintett, hogy megszemlélje a Művet, ám annak csak hült helyét találta. Az elképedés kuszálta amúgy is rendezetlen vonásait befelé figyelővé. „Csoda történt?” – Szutyok érthetetlen módon, először gyanakvó pillantást vetett az égre, de körötte semmiféle angyal nem lebegett. Ekkor beléhasított az ijedelem, és önmagába vetett hitében kételkedve, izgatott kezekkel kutatta ki nadrágját... Ám keresésének oka ott sem volt jelen.

Ebben a pillanatban Tetű már nem bírta tovább türtóztatni magát, ezért vinnogva, nyerítve, könnyeit törölgetve négykézláb mászott elő a bokorból, maga után vontatva a lapáton terpeszkedő bűnjelet. Szutyok felrántotta a nadrágját, majd Pestához futott és fojtogatni kezdte. Tetű számára ez már csak ilyen gyilkos nap volt. Van úgy, hogy az ember felébred reggel, a papucsába bújik, s miközben kicsoszog, nem is sejti, hogy aznap mindenki gyilkos hevülettel az életére tör majd. Szutyok volt az erősebb, igazi harcedzett férfiú –

vele ellentétben leszolgált a katonaidejét. Pedig ő is bevonult: kapott szép bakaruhát, tiszta ágyat, enni is adtak neki minden nap, egyszerűen nő híján mindene megvolt, ami a boldogsághoz kellett. Egészen addig, amíg egy tiszthelyettes fel nem olvasta az újoncok számára a Szolgálati Szabályzatot. Mint a Himnuszt, oly áhítattal adta közre a dicsőséges Magyar Néphadsereg legfőbb ismérveit, többek között a magyar katona viselkedésének a „Támadáás!” parancsra kiadott előírását. A magyar honvéd ugyanis a meglepetés erejével, hirtelen kiugorva gondosan megásott lövészárkából, harsány „Hurrá!” kiáltással támad, miközben ügyel arra, hogy a sor alakosságát megtartsa. Kimért, lassú lépésekkel közelít az ellenfél lövészárkához, miközben egyes lövéseket ad le az ellenfél lövészárka felé. Pesta a felolvasás közben elképzelte a jelenetet, majd a szája elé emelte a kezét, és alig hallhatóan ugyan, de kuncogott. Azt hitte, hogy a többiek is jót nevetnek majd, ám legnagyobb rémületére körülötte a katonák némák maradtak, sőt a levegő jeges hidegre váltott, mert a tiszthelyettes, – az illetékes KISZ–titkár – fenyegetően közeledett feléje. A megpróbáltatások sora kezdődött ezzel a kis epizóddal Pesta számára, melynek az lett a vége, hogy ideggyengeségre hivatkozva kiszuperálták, és megszűnt számára a jóllakottság nyugodt időszak.

Szutyok végül is elengedte Tetű barátja torkát, majd szépen leültek egymás mellé a gazba.

– Nagy bajba vagyok! – mondta a tehénpásztor – Magyarországot védem, mert érzem, hogy megtámadják! De elkapom a főkolompost! Aztán karjelzéssel kiadom a parancsot, hogy végezzék ki!

Pesta csak hümmögött. Szegény barátja nagyon odavolt, ha már a határőrizeten töprengett.

– Ide figyelj, Szutyok – kezdett mondandójába. – Magyarország te vagy. A főkolompos meg Editke. Nem kéne meggyilkolnod, egyáltalán! Miért nem költözöl össze vele inkább? Az a gyerek szakasztott a képmásod, hát le sem bírnád tagadni!

– Hjjj! – mondta erre Szutyok – Az az asszony olyan, mint a sánta kutya! Mindenki utoléri!

Pesta csak nyelt egy nagyot: erre nem tudott mit válaszolni, mert igaz volt.

– Az az asszony olyan, mint a katicabogár! – folytatta a tehénpásztor. – Kívülről piros is, meg pettyes is, a szemnek tetszetős, de ha az ember nyelvére ül, akkor bűzös és keserű levet ereszt.

– Hát ne nyalogasd – bökte rá Pesta.

– Ne? – kérdezte kétségbeesetten Szutyok. – Látod ezt a gukkert? Most is őt lesem. Mer’ megbontom a fejét, ha megcsal az a nő!

– Nnana! – fenyegette meg Pesta. – Én nem engedem bántani! – közben a kopott távcsőre mutatott – Régi ez a jószág?

– Igen, nagyon régi – válaszolt Szutyok lassan forgó nyelvvel. – És ritka. Ha megfordítom, szembe néz velem, pedig távcső! – Pesta helyeslően bólogatott –Gondútam, hogy megérted... Mer’ tudom ám, hogy csak két okos ember van ebben a faluban: az egyik te vagy, a másik meg a kocsmában a pincér Pityu gyerek. Az olyan okos, mint egy valóságos varázsló. Csak ráteszi valakire a kezit, elmond egy imát, és az illetőnek mindjárt vége, kimegy kezéből–lábából az élet, azt elterül... Én is csinálnék effélet, de nem tudom eszembe idézni azt, amit beszél!

Ilyen nagy mágus hírében állott Hangyás Mancsi néni Pityu gyereke, ki maga is vallotta: „Nomen est ómen” – s mindent megtett a családi név becsületéért. Szép, szőke fiú volt, állandó szerelmi bánattal megáldva, mely hullámvasút jellegűvé alakította belső világát. Ha éppen csúcson volt, azt mindenki tudhatta a küszöbön állva messze hangzó vidám durrogatásából, és abból, hogy kerékpárján végigszágulott a kerthelységen, a kint időző, vele sodródó iszákosok nem túl nagy öröme. Pityu igaziból kismotoron szeretett volna közlekedni az asztalok között, de arra sehogyan sem gyűlt össze a pénze. Az illúzió kedvéért tehát minden alkalommal, ha biciklire ült, egyúttal bukósisakot is szíjazott a fejére. Aztán az egekig érő boldogság után törvényszerűen következett a mélypont. Ezt a gyakorlott megfigyelő rögtön tudhatta, ugyanis Pityu fülsiketítő üvöltés közepette vére kiserkenéséig verte fejét a falba, vagy melankolikus hangon előadott, dán királyfikát idéző monológ után a

placc közepén próbálta felvagdosi az ereit. Egyébként elismertségét gazdagon felszerelt eszköztárának köszönhetette: mindig volt nála valamilyen fegyver – pisztoly, kés, vagy édesanyja étkészletéből ellopott, s kellőképpen kihegyezett fogú villa – nem véletlenül titulálta csodatevőnek Szutyok. Oh, vajon mit mondhatott Hangyás Manci néni Pityu gyereke kocsmai varázslás céljából?! Kezében ama fertelmes tárggyal? Bizony oly szókat lebegett ifjonti ajkával, amelyek leginkább Mózes dörge delmeihez voltak hasonlók, sűrűn emlegette a dögvészt, az altájékon jelentkező rühösséget, és az ujjai erejével vérfürdőzésre bírt tetveket. Ezekben az órákban Pityu vezénylő tábornokokat megszegyenítő eréllyel sorba állította a törzsközönséget, s a körzeti megbízott rendőr szigorú utasítását követve mindenki vel megpróbáltatta a mérlegállást. A Pucok kocsmá viharos gyorsasággal tornászegyletté alakult. A szomjúhozók elszánt akarattal ügyeskedtek azon, hogy előrehajlaskor testük kecses ívbe feszüljön, ám sokszor sajnálatosan kudarcba fulladt a produkció. Azok, akik kiskutyák lábemelgetését idézve még talpon álltak, valamint a tétován balett szökdélők bent maradhattak; ám azok, akik bűdös bogárként a hátukra hengeredtek – menthetetlenül kiűzettek mennyországba. Később az akadémikusok közül nem egynek támadt kergetőző csillagokból álló jelenése, s talán nem is tudták, hogy kicsinyke életük biblikus vonulatát egy nagy erővel, az alfelükben roszogva benyomódó villa okozta. Körülbelül ezeket mesélte el Pesta barátja számára.

– Tényleg verekszik? – nézett csodálkozva Szutyok.

– Egek ura! Kvak–kvak! – jött rá mérgében a nyelveken szólás Pestára – Hát nem emlékszel, mióta van Pityu gyerek a kocsmában? Amióta átjöttek búcsúkor a szomszéd faluból a legények. Jöttek vagy húszán: az árva kocsmáros még örült is, micsoda nagy bevétele lesz! Igen ám, de az a banda a Patay gyereket jött keresni, azért, hogy megöljék, és ha már olyan kedvükbe voltak, hát szétverték az egész kocsmát. Láttam a körzeti rendőrt, arra kerekedett, de olyan óvatosan pedálozott a Fő téren körbe–karikába, hogy felléphetett volna a cirkuszban, mint bicikliző csiga. A kocsmáros meg asziszzi, hogy a Pityu gyerek megvédi tőlük legközelebb. Na, rakd má’ le azt a gukkert!

A tehénpásztor engedelmeskedett, s elvonta ókuláréja elől a távcsövet. Pestára pillantott, miközben a vastag üveg mögött gyermektenyér nagyságúnak tűnt kék színű szeme.

– Szerinted szép az a nő? – kérdezte Szutyok lassú, vontatott hangon.

– Melyik? – értetlenkedett Pesta.

– Hát... az enyimé.

– Szép a cafat – bólított Pesta elismerően.

– Volt nekem egyszer egy csudaszép szeretóm, magas, vörös hajú, de az kiment Londonba. Olyan szép volt, hogy kurva lett belőle, sokat kaparták, mert mindig megesett, azt meghalt. Néha még álmodok vele...

– Miféle nő ez?! Hát múlt héten még azt mondtad, hogy Editkén kívül senkit sem ismertél!

– Hát mondtam, hogy csak álmodok vele! – magyarázkodott Szutyok, s megigazította a fülére tekert cukorspárgát, amivel a szemüvegét pányváztta ki – Az a baj, hogy van olyan nő, akinek csak annyit mondanak: „Ülj le!” azt már lefekszik – szólt vádlón.

– Ne beszélj! – mondta álmélkodást tettetve Pesta.

– De–de! Én tudom! Azt beszélik, hogy a Bicebóca Géza, meg a Zenész is járnak hozzá... – azzal felragadott a földről egy nagy husángot. Volt valami Szutyok nézésében, és fenyegető célzattal magasra emelt botjában, ami az ókori drámákra emlékeztetett, azokra a vérengzésre hajló jelenetekre, mikor a jó görögök rájöttek, hogy Vesta szüzük megszólítása mától csak Vesta.

Pesta ekkorra már erősen zaklatottá vált, mert sürgősen innia kellett volna valamit. De Szutyok semmit nem adott, csak szomorkodott, ezért Pesta felkelt, hogy az útjára induljon. Azért még visszaszólt:

– Ez hazugság! Tégedet szeret, nekem megmondta!

Szutyok arca egy kicsit felvidult, mintha cimborája átbillentette volna a belső mérleget.

– Engem szeret? – kérdezte gyönyörködő sóhajtással, s gondolatai, mint balzsamos szélfuvam hatására a tálból messze szökkenő prézli, Editke felé szálltak.

Pesta ekkor már ismét az utcán járt.

Tetű Pesta tovább indult. Kicsi futrinka kora óta ismerte barátját, s tudta, hogy életének vörösborra, még ha lassú tűzön és kis lábosban is, de forrpontra jutott. Édes mézzé vált benne a kisgyerek, és Edit Piaf szegfűszeg illata adta meg az aromáját. „Ha énnekem családom lehetne, mint ennek a bolond Szutyoknak! Tittili! Rózsikám!” – jutott minden keserősége az eszébe. A fájdalmat kívülről és belülről egyszerre érezte, mert az olyan volt, mint az oldalról betűző alkonyszín napsugár, átjárta, és tehetetlen volt ellene, mert bevilágította, mert éreztette azt, ami odabent mozgott.

Aki pedig odakint mozgott, az nem volt más, mint Teszarek Lipótné, ki mérgesen dünnögve érkezett haza. Kinyitotta a házuk ajtaját, de nem lépett be mindjárt, mert helyre kellett raknia néhány elől hanyódó papucsot. Mama nem tűrte az ilyen rendetlenséget, s ennek naponta számtalanszor hangot is adott. Rendteremtő kényszere olyan erős volt, hogyha annak idején ő lett volna Noé felesége, bizony egytől egyig kivágta volna az özönvízbe azt a sok csetreszt, randa állatot meg miegymást a bárkáról, mindazt, amit hebehurgya, látomásokkal küzdő férje összehordott, csakis a vegytiszta padló érdekében. Most azonban abbahagyta a rakodást, mert furcsa volt számára a némaság. Egyszerre baljós sejtelem cikázott végig dús mellkasán, majd gyors mozdulattal felhúzta a redőnyöket, és ahogy a késő délutáni fény beömlött az előtér ablakain át – elétáruult a szörnyű

látvány. Ott himbálózott a csillárkampóról lelógó kötélen Teszarek Lipót kéményseprő mester félrecsuklott fejjel, alatta pedig az eldöntött hokedli. Teszarek mama egy nagy sikollyal a szívéhez kapott, és összeesett.

Ezt a fájdalmas hangot hallotta meg az utcáról Pesta, s futni kezdett befelé. A küszöbön állva a lehető iszonyú kép fogadta: ott lógott a drága Lipót bácsi, mint egy óriás méretű szaloncukor, és tőle nem messze a drága Juliska néni, holtan. Hamarjában nem is tudta eldönteni, kihez szaladjon, vagy mit tegyen. Legokosabbnak azt találta, hogy nem tesz semmit addig, amíg meg nem iszik egy kupicával. Az alkoholhiány miatt egész testében remegett, és pontatlan, gyors mozdulatokkal kutatni kezdett. Mivel az asztal üres volt, ezért kinyitotta a kredencet, de semmit sem talált benne. Pedig az alkoholistáknak, a macskákhoz hasonlóan létezik egy különös, természetfeletti képességük. No, nem az, hogy bárhonnán dobják ki őket, talpra esnek, (bár ezt többen is kipróbálták, és sem macskák, sem alkoholisták esetén nem volt elég nagy a túlélési arány), hanem az, hogy tíz méteres körzeten belül megérik a közelben rejtező italt, még ha a föld alá ásták is el. Odüsszeuszt a tengeren kikötözték társai az árbocrúdhhoz, hogy ne tudjon bedőlni ennek a mágikus szirénhangnak, azonban a Teszarek család szörnyű véget ért tagjait kivéve Tetű Pesta teljesen egyedül volt. És Pesta hallotta az alkoholkiáltozását, sípolását, csukladozását, egyszerűen az italozó életmódot folytatók számára vérpezsdítő gerlice–turbékolást – szakasztott olyan

dalt, mint amit Editke szokott énekelni átlátszó fülű, aszott fejecskéjének billegtetése közben a Pucok kocsmái rajongótáborá előtt.

Pesta egyszerre elvigyorodott, és megállt a kászli előtt. A kászlin pedig a csuporti asszonyok vágyálma! Mama által hímzett piros paprikákkal, rózsákkal kivarrt térítőn ott magasodott dölyfös, ezüstszín testével a Teszarek Lipót által a moszkvai GUM áruházból hazamenekített csoda, a nagy méretű ezüst szamovár. Remegő kézzel emelte meg a tetejét. Nyert. Belsejében lapult a kéményseprő által évek óta rejtegetett, kiváló minőségű, vörösborral teli flaska. Mivel sehogy sem bírta kiszedni belőle, ezért leemelte a szekrényről a dögnehez teafőzöt, magához szorította és elindult kifelé, hogy az ajtón túl keressen valami szerszámot hozzá... Azonban... neki is, és Teszarek Lipótnénak is elkerülte a figyelmét egy rendkívül fontos körülmény. (Ez a figyelmetlenség nem egyedüli jelenség, az egész világon előfordul például egyes túlbuzgó katolikus hívek körében, kik ágyéktakarót emelgető, dévaj szellőcske hiányában hajlamosak elfeledkezni a tényről, hogy Jézus tulajdonképpen zsidó volt.) Teszarek Lipóton persze nem ezt a kicsinyke részletet kellett volna jobban szemügyre venni, hanem azt, hogy a kéményseprő mester valójában nem a nyakánál fogva, hanem a hónalja alatt átfutó kötélhurokban himbálózott. Halálát csak ügyes fogással színlelte, hogy így fél szemével folyton leskelődve alaposan kileskelhesse a házában eltávozása körül játszódó eseményeket. De jaj! Nem tudta,

milyen bajt zúdít ezzel önnön fejére, mint ahogy madame Lót is jobban tette volna, ha inkább moziba megy, s nem arra kíváncsi, hogy tőpor az Úristen Szodomából töpörtyút. Tetű tehát éppen megmarkolta a család féltve őrzött moszkvai szentségét, a nagy méretű ezüst szamovárt, hogy ki tudja, talán saját otthonába mentse, mikor a kéményseprő úgy döntött: ezt nem tűrheti tovább. Némi lábmunkával behimbálta magát, majd bős ordítással hátulról, dupla talppal megrúgta a részeges szarka hátát. Tetű Pesta kettőt rángott a felismeréstől, hogy a hulla megelevenedett, majd az ijedségtől – hanyatt estében azért szorosan szorítva magához a szamovárt – azonnal jobblétre szenderült.

A kéményseprő összeszedte magát, nagy nehezen kievickélt a már meglehetősen szorongató hurokból, és felesége mellé térdepelt. Gyengéden pofozgatni kezdte:

– Juliskám, drága szentem, ébredj! No, hát én vagyok, a te Lipótkád!

Juliska mama lassan feleszmélt:

– Lipót! – rebegte – Hát élsz?! – és lehunyta a szemét, majd egy szusszantásnyi idő után újra kinyissa

– A bűdös Úristenit! – kiáltotta. – Csak kerüljél a kezem közé, én most biztosan kinyiffantalak!

– Ne verekedjél velem, aranyos angyalom... – csitítgatta a megszeppent Lipót – Inkább kelj fel, mert a Tetű is ide került!

Mama elfogadta a felé nyújtott kezet, és nagy nehezen feltápászkodott. Aztán mind a ketten aggódva hajoltak Pesta fölé.

– Jaj, Lipót, de süket vagy, ilyen bajba sodortál minket! – jajveszékelt Mama.

– Ez meghótt! – mondta a kéményseprő, miközben Pesta mellkasára hajolt, már amennyi szabadon maradt belőle a szamovár miatt.

Mama sírva fakadt:

– Megyek, azt szólok az orvosnak és Füttyöri atyának!

Lipót ráförmedt:

– Ne menj te sehová! Gondoljuk át alaposan! Mit szólnak az emberek! Talán még börtönbe is kerülhetek, emberölésért!

Mama még jobban zokogott, felhajtott kötényébe törölgette a szemét. Hirtelen abbahagyta a zokogást, és száraz hangon közölte:

– Jó, akkor ássuk el a kert végében, míg nem jönnek haza a gyerekek.

Azonnal munkához láttak. Teszarek Lipót megpróbálta Pesta kezéből kitépni a szamovárt, de halálában is olyannyira szorította a hasához, hogy képtelenség volt róla lefeszégetni az ujjait. Teszarek mama megfogta Pesta retkes lábát, a kéményseprő nyögve átölelte a hóna alatt, majd együttes erővel vonszolni kezdték a megboldogultat az ajtó felé, mikor lihegve megjelent az ajtóban Rigó.

–Jó napot, Teszarek bátyám! – köszönt illendően, miközben eltátotta a száját, a furcsa hármast látván – Hát maguk?

Teszarek Lipót nagyokat szuszogva, mosolyt erőltetett elkínzott arcára, játékosan meghimbálta a kezében a halottat.

– Látod, kisfiam! Zsipp–zsuppot játszunk!

Teszarek Lipótné hirtelen elengedte a koszos lábakat, és terelni kezdte kifelé a kisfiút.

– Gyere kisfiam, Pesta nem érzi jól magát! Átmegyünk édesanyádhoz!

Teszarek Lipót ülő helyzetben a falnak támasztotta Pestát, de az oldalra dőlt.

Rigó Pestához rohant:

– Gyere már! – kiáltott a fülébe, de az meg sem mozdult. – Mi baja lehet? – kérdezte a felnőttekre nézve.

– Ha mi azt tudnánk! – mondta Juliska mama széttárt kezekkel.

Rigó összeráncolta a szemöldökét, s Csumi Náni mellett megszerzett életmentő gyakorlatok rajzoltak szemei elé. Igaz, hogy főként az újszülött malacokat érintő gyógyeljárások voltak ezek, s kicsit körülményes lett volna Pestának előre húzni a nyelvét, hogy nyálkát töröljön ki a szájából, vagy hátsó két lábánál fogva megemelni, és tömjénfüstölőként lengetni addig, míg fel nem sikít. Jól látszott, hogy a köldöke is rendben van, s a jobb illatú hús érdekében herécskéitől sem kellett íziben megszabadítani. A gyermek Csumi Náni mellett szerzett tudása pedig körülbelül ennyi volt. Rigócska azonban nemhiába származott olyan különleges vérből, hiszen javasasszonyok, gyógyító emberek és jövőbe látók

szerepeltek felmenői között, kiknek minden színe, ügyessége átszivárgóit eme utódba. Élénk, sötétbarna szemébe nézve mindenki elidőzött egy kicsit, mert nem tudták meghatározni, mi ebben a gyermekben a nyugtalanító. Talán a sűrű szemöldök határozott ívétől lesz olyan érdekes? Vagy a mélyszín szembogáron megjelenő kicsi fénypöttytől, mely úgy világít, hogy ezt látva mindenki egy lépést hátrálni kénytelen? Látszott rajta, hogy valami lappang ebben a gyermekben, furcsa tudás, amely talán az ősi bölcsességhez hasonló, de még csíraállapotban. Ezt ismerte fel Füttyöri atya is, s önnön könyvtárát megnyitva előtte gondoskodott arról, hogy a fiú körülményeihez képest a legolvasottabb legyen.

Rigócska azon elmélkedett, hogyan ébreszthetné fel Tetű Pestát. Vigyorogva fordult a rémült kéményseprőhöz:

– Lipót bácsi, nem volna egy kis bor számomra valahol?

Teszarek mama rögtön dühbe gurult ezek hallatán:

– Nem ölég a bajunk, te meg bort akarsz inni?! Majd megmondom anyádnak, azt kapsz tőle, ne félj!

Rigócska úgy nézett Teszarek Lipótra, mintha azt kérdezte volna: „Juliska néni mindig ennyit prézsmitál?” – A kéményseprő pedig azonnal felkelt, aztán a kiskamrából előhozott egy üveggel, majd Rigó elé tartotta.

– Lipót bácsi, most öntsön belőle abba a pohárba, de csorgassa, hogy jól hallatsszon!

Igaz, hogy az aranyborjút másképpen képzeltek el eleink, de mintha pogány bálványnak áldoznának, úgy térdepeltek mindannyian Tetú lankadt teste körül. A kéményseprő a lehető leghangzatosabban csorgatta a bort, de Pesta arca mozdulatlan maradt. Rigó felhúzta a szemöldökét, Lipót papa pedig lemondóan jegyezte meg:

– Látod arany fiam, minden hasztalan...

Rigó jó hangosan válaszolt:

– Hát akkor... rakja csak el ezt az üveget gyorsan, mert szegény Pestának úgy sem kell már!

Vannak az életben váratlan fordulatok. Az Evangéliumban is lejegyezték egy-két hasonló esetet, például emlékezetes, mindenki mennyire megrökönyödött, mikor a főszereplő csak úgy, előzetes bejelentés nélkül védelmébe vett egy házasságtörő asszonyt – lerontva ezzel a helyi rabbi célba dobó pavilonjának kiváló üzletmenetét. Ilyen megdöbbenésre alkalmat adó tény volt az is, miszerint Rigócska elbocsátó jellegű szavaira Tetú Pesta hirtelen megrázkódott, kinyitotta reszkető pilláit, és elvigyorodott. Hosszú percig csak mosolygott, aztán megszólalt:

– Ne vigyétek el!... Mer’ mintha már jobban érezném magamat!

Teszarekné sírva fakadt, összecsókdosta Rigócskát, és megölelte megkönnyebbülten mosolygó férjét is:

– Jó az Isten! Tudtam, hogy megsegít! – zokogta.

Rigó nagyon szeretett volna Pestával beszélgetni, elmondani neki, mi történt Boszorkánysarok földjén. De nem kerülhetett rá sor, mert a kicsiny férfi orrát szívva, némán ült mellette a putri kertjének végében, a patak partján. Gondolataikba merülve figyelték, amint Tittili a lábuk mellett legelt.

Tetű Pesta törte meg a csendet:

– Szerinted van Isten? – kérdezte.

Rigócska bólintott.

– Én nem nagyon hittem benne – dünnyögte Pesta – De az imént találkoztam vele!

– Az Istennel? – nézett rá döbbenten a kisfiú.

– Ja. Mer’ az előbb, Lipót bátyáméknál én meghaltam.

Rigó nem tudta eldönteni, mire vélje a hallottakat. Pesta megint beivott? De hiszen csak egy kis pohár bort kapott! Vagy esztét veszttette a postás verése nyomán?

– Nagyon furcsa dolog a halál – mondta csendesen Pesta. – Egyszerre megindultam fölfelé, innen középről – mutatott mellkasára – Fogtam vóna vissza magamat, de akkor valaki azt mondta a fülemben:

„Hagyd, hadd vigyem!” – és én engedtem neki! Felemelkedtünk a szoba közepéig, de akkor má’ nem a szobában vótunk: érted te ezt, Rigócskám? Átmentem vele a falon, repültem utána egyre

magosabbra, de nem itt, hanem egy másik világba, aminek olyan sötétvörös színe vót, mint a lángnak. Száguldottunk, és nem egyedül, többen is voltunk, de őket nem láttam! Mikor kinyitottam a szemem, ott álltam a nagy fényességben, és egy hang azt mondta: „Szeretlek!”–megfordultam, azt hátra néztem, mer’ nem tudtam, nekem szólt ez? Hát a hátam mögött ott állt az Anyám! De nem ő beszélt, hanem az Isten!

Rigó elkerekedett szemmel figyelte Pestát, aki teljesen mondandója hatása alá került, mert minden tagjában reszketett:

– És az Isten úgy szólt hozzám! Különbül, mint az emberek! Úgy szólt hozzám, hogy közben nem nézett le éngem! Egyenlőnek tartott a többi teremtményével! Hallod?! Nem nézett le éngem! – zokogta.

– Csöndesebben, nincs semmi baj! – próbálta megnyugtatni a kisfiú.

– Aztán elbocsátott, pedig én még maradtam vóna! Kiabáltam is: „Nem akarok visszamenni!” De akkor má’ Anyám fogta a kezemet, és aszondta: „Figyelj ide, kisfiam! Emlékezz, mert nagyon fontos! Kinek a neve az, hogy Tittili?”– már nem válaszolhattam, mert az az erő, ami ide röpített, már vissza is vitt, és tolt bele a testembe. Olyan zúgást hallottam, mint a fák lombja, ha fúj a szél, éreztem, amint süppedek le, de én nem akartam, mer’ repülni szerettem volna megint, ezért kitörtem, és felemelkedtem úgy fél métert. Körülnéztem, láttam a szobát, meg láttalak titeket is, de nem

rendesen, hanem abból a másik világból...Kicsit szürkébbnek, mint rendesen. Már egyedül voltam, ezért hagytam magam, azt' annak a nagy zúgásnak közepette visszahanyatlottam a gúnyámba. És nevetnem kellett, mert legutoljára a bal nagylábujjam került a helyére. Olyan peckesen állt! Ránéztem, és szívből nevettem. Erre ébredtem aztán fel.

– És kit hívtak Tittilinek? – kíváncsiskodott Rigó.

– Kit? – nézett nagy szemekkel Pesta – Hát... engem. Kicsi koromban ezt szoktam kiabálni, ahogy csak a torkomon kifért! De miért kérdezhetette éppen ezt az Anyám? Hisz ű is tudja!

Csumi Náni a putri udvarában éppen egy nagybeteg csikót gyógyított, mikor elmesélték neki a történeteket.

– Még nem jöttél rá, miért kérdezte? – nézett Pestára a javasasszony.

– Nem! – ingatta a fejét a csöpp férfi.

– Száradjanak le a kezeim, ha az a lú beszél – jelentette ki Náni.

– De én hallom! – bizonygatta erőtlenül Tetű.

– Hogy mitől hiszed azt, hogy a lú beszél, én nem tudom. Talán eszed vette az ital. Akkor is hallod, ha józan vagy?

– Azt nem tudom – lehelte Pesta, mert a teljes józanság állapotát már rég nem próbálta.

Csumi Náni körömvirág levével mosogatta a csikó sebét. Próbált szegény lábra állni, de a magas láz miatt nagyon legyengült. Náni is biztatta, mert még lókupec öregapjától megtanulta, hogy a lovaknak

nem szabad feküdniük. Az asszony bevetette a gyógyulás érdekében az összes, lókereskedők között elterjedt fogást. No, azért nem nyomott sót a fenekébe, mint néhány dörzsöltebb kupec szokta cselekedni a vásárok reggelén. Közismert a só érzékeny végbelű emlősökre gyakorolt hatása. Felhelyezés után egy perccel már mindegyik csodálatos ívben tartja a farkát, hegyezi a füleit, és toporzékol, mint egy igazi táltos paripa, noha a beavatkozás előtt egy perccel még csak egy fülét kornyasztó, beesett horpaszú gebe volt. Csürni Náni inkább gyógyfüveket, borogatásokat és ráolvasást használt. Azonban meg kellett állapítania, hogy a drámai hangon, kézkinyújtással előadott keresztény varázsige „Kelj fel, és járj” – csak bizonyos ember által elmondva, vagy a templomban erről felolvasást tartva aratott zajos sikert. Visszatért hát saját népe mély értelmű versikéihez, különösen a „Görényszőr és békapete...” – kezdetűhöz, melyet egy világmegváltó tervek nélküli, egyszerű kis lélek is bátran használhatott. Úgy tűnt, ez talán meghozza a kívánt eredményt. A csikó felemelte a fejét, a javas-asszonyra nézett, nagyot fújt, majd ismét visszahanyatlott.

„Szegényke, legalább nem unatkozik haldoklás közben” – gondolta Rigó, miközben édesanyját figyelte, elmélyült varázstevékenység közben.

Csumi Náni hitt a varázslásban, a föld, a fák, és a mágikus tárgyak erejében. Ötvöződött benne a természeti népek hiedelemvilága a katolikus anyaszent-egyház tiszteletével, azonban nem terjedt ki

néhány valóságos, történelmi eseményre. Általában a Kultúrház adott otthont az ismeretterjesztő, valamint szórakoztató célzatú filmvetítéseknek, de ez nem mindig járt sikerrel. A Kultúrházban ugyanis a Magyar–Kínai Barátság elnevezésű termelőszövetkezettől kapott aggregátorral fejlesztették az áramot. És ez nem mellékes körülmény, főleg azért, mert ez az idejétmúlt jószág a levetített filmek legjobb részeinél egyszerűen leállt. Hogy a Magyar–Kínai Barátság mennyire volt gyümölcsöző, nem tudni, mindenesetre a termelőszövetkezettől kölcsönzött gépésznak jó ideig sikerült az átok alatt lévő szerkezetbe életet lehelnie. Míg ő bent tusakodott a géppel, addig friss levegőre vágyva kitódult a teremből a nép. A szerelés után ismét megszólalt a zene, az emberek visszatolakodtak, de még le sem ereszkedhettek a székekbe, mikor a gép megint bedöglött. Sokan dühösen kiáltották: „No, mosmá’ kimoziztuk magunkat, gyere anyjuk, hazamegyünk!” – így ezeknek a hatalmas szüneteknek volt köszönhető az, hogy a csuporti emberekhez még hírből sem juthatott el az a sok huszadik századi vívmány.

Egy napon éppen ilyen szaggatott vetítés zajlott az űrutazás tárgykörében, mikor Rigócska és az édesanyja is megjelent. A falu népe megtekintette a Szputnyikot, megtapsolták a mosolygó Lajka kutyát, és Gagarint, majd az amerikai holdutazásnak csupán az előkészületeit, azonban itt, ezen a ponton beállt a hatásszünet, mert az aggregátor úgy döntött, hogy ezután csak az elíziumi mezők számára fejleszti az áramot. Ekkor Csumi Náni felpattant székéről, és

azt állította, ez mind csak szemfényvesztés: „Valamelyik krisztustalan pesti kurafi találta ki, hogy rakétákat lúdözzön az Úristen elejibe” – kiáltotta, majd fiát is maga után rángatva elviharzott a helyszínről. Ennek a kivonulásnak nagy visszhangja támadt, és sokan adtak igazat az asszonynak. (Már csak azért is, mert a film végét soha többé nem láthatták). Tudományos kérdésekben Csumi Náni elismert szaktekintélynek örvendett, mióta az erdőben egyszer összetalálkozott a helyi tanítóval, valamint a tanácselnökkel. Mindhárman ugyanazon a kis tisztáson görnyedtek, és gyűjtötték kosarukba gombát, mígnem a tanító különös példányra lelt egy korhadt tuskó tövében. Miután neki is, és a tanácselnöknek is államilag elismert gombaszakértői oklevele volt, ezért rögtönzött kupaktanácson meghatározták, vajon miféle fajtához tartozhat e példány. Úgy döntöttek: határeset ugyan, de azért fogyasztható. Csumi Náni vitába szállt velük, s kötötte magát ahhoz, hogy ne egyenek belőle, mert mérgező, a nagyanyjától tudja, és így a polémiát eldöntendő, a tanácselnök szavazásra bocsátotta a kérdést. Ők ketten aztán teljesen demokratikusan, kézfeltartásos módszerrel leszavazták a javasasszonyt, majd ott a helyszínen, tábortűz keretében megsütötték, és jóízűen megették a határesetet. Később Csumi Náni értesítette a mentőket, akik az okleveles szakértőket azonnal kórházba szállították. Azóta Csumi Náni – ki a Tanácsházán életmentő kitüntetést is kapott – természettudományos kérdésekben nagy tekintélynek örvendett. „Nem hiszi el, mint Csumi Náni a

Holdra szállást” – őrizte meg e szólással a Művelődési Házban tett látogatását a csuporti emlékezet.

Tetű Pesta is tisztelte a cigányasszony tudását, ezért mélyen elgondolkodott a szavain. Kicsoda valójában Tittili? Lehet, hogy ő maga? És az ital okozza az érzékcsalódást: lova fülében visszhangzó szavait?

Rigó sietve kopogtatta meg a vállát:

– Itt az idő! Rohanjál vissza a Tombor nyanyához, mert oda a napszámod, azt’ még ennivalóra se lesz!

Tetű Pesta felemelkedett, és nagy–nagy szeretettel nézett végig rajtuk:

– Hogy köszönjem meg, hogy meghallgattatok?! –szólt – Majd kiviszlek benneteket meccsre, jó? – kérdezte, és hálából mindenkit magához ölelt. Igaz, mintha Csumi Náni puha borítású mellkasához hosszabban bújt volna a kelleténél, de az asszony nem csapta érte kupán, hanem egy kicsit hagyta, hadd ringatózzon a keblei felett. Felajánlott különdíja azonban nem aratott zajos sikert. Pedig még Csumi Náni is kilátogatott néha a Kastélykertbe, a nagy pályán megrendezett mérkőzésekre, mert fiával egyetemben lelkes csuporti drukker volt. De Tetűvel együtt?! Nem, nem szégyellték a társaságát, azonban tudomásuk volt Pesta fejlett igazságérzetéről, mely minden helyben játszódó rangadón azt diktálta neki, hogy lelkesítő bekiabálásokat hallasson az ellenfél javára. „Azokat is pártolni kell

valakinek” – mondogatta. Ennek ellenére párszor alaposan elkalapálták a csuporti legények.

– Megyek már! – kiabálta Pesta – Ujjan meseszép gödröt ások, hogy belefér majd az egész ház! – egészen ellágyult a gondolattól. – Az én Rózsikámnak lesz! – mondta sóhajtva. – Jajj, az a nőő! – lerajzolta a levegőbe a Rózsi hepehupás formáját, majd bokázott egyet, és vissza–visszafordulva, integetve, megbotolva elszaladt.

Rigó otthagya Csumi Nánit a csikó mellett, és átszökött Szusziékhoz.

– Én úgy félek! – nyüszögte a kislány. – Jaj, mit csinálunk, ha jön hozzánk kísérteni éjjel a Hóhér lelke?

– Ccc! – intett felnöttesen Rigó. – Mondok én neked egy történetet. Nagy marha legény volt a szomszédunk Huber nevű testvére, foglalkozására nézve mészáros. Fogadott a kocsmában harminc korsó sörbe, hogy elhozza az öreg Fazék Márton sírkeresztjét a temetőből, meg vissza is viszi. El is ment, véle az ijedelem, mer bizony nagyon félt! Tényleg elvitte a kocsmába a keresztet, bemutatta, azt egy cimborájával visszairamlott, hogy a helyére rakják. Hát amint toltá vissza, valami elkapta őt, és nagy erővel húzta lefelé. Kapaszkodott a fába, de az a fene csak nem eresztette. Huber üvöltött, hogy húzza le őt az öreg Fazék Márton, nyújtogatta a kezét a cimborájának, de annak inába szállt a bátorsága és elszelelt. Később mesélte, hogy futás közben sokáig hallotta: „Segítség! Segítség!” – aztán minden elcsöndesedett. Csak reggel

mertek kimenni utána a pernahajderek, meg is találták szegényt, de addigra kemény volt. Tiszta víz volt elől az inge a könnyeitől.

– Megölte idős Fazék Márton? – kérdezte rémülten Szuszi.

– Kisdéd vagy még! – legyintett Rigó. – Akik nyugosznak, nem bolygatnak már minket! A mészárosoknak mindig lógott a nyakába erős, hosszú bőrkötény, ezt sohasem vették le magukról. Huber toltá vissza a keresztet, alászorította a kötényt is, igyekezett felállni, jó, hogy nem tudott! Meg is ütötte félelmében egy-kettő a lapos guta.

– Te, okos tojás! – mondta gúnyosan Szuszi. – Aztán milyen szívvel állsz holnap az oltár elé?

Rigó arca rögtön elborult:

– Ministrálok a reggeli misén. Meg se gyónhatom, hogy gyilkoltam! Attól tartok, hogy az Isten ellők majd az oltártól!

– Én fölodom magam a rendőrségen! – fakadt sírva Szuszi.

– Csitt! Várjunk vele még egy kicsit...

19.

Szuszi nem bírt megnyugodni. Bűne miatt imádkozni sem mert, holott neki három saját csodatevője is volt, akikhez fohászkodhatott. Arnold egér, egy kockás posztóból varrt, erősen elnyúzott jószág, Álom Manó, kit még Márinka hozott az NDK-ból, és nagymama plüssmacskája, kit Teszarekné lőtt unokájának a búcsúban. „Jézus Krisztus, Szent Kereszt, Arnold egér, Álom Manó és nagymami

macskája most segíts!”– szokta elmondani minden este a varázsigét. És eddig mindenben segítettek, minden rosszaságot elsimítottak, de a kislány úgy érezte, hogy a robbantás túlnőtt a hatáskörükön.

Azon az éjszakán Teszarek papa még a szokottnál is borzasztóbban hortyogott, a falióra ingája pedig szinte fülsiketítő zajjal kattogott dobozában jobbra–balra, s úgy tűnt, hogy szorosra kötött láncként egymásba kapaszkodnak a zengve ütött felek jelzései. A házban nemcsak Szuszi töltötte álmatlanul az éjszakát, hanem Márinka is, ki fél füllel folyton a kinti zajokra figyelt. Hajnalban halk koppanásokkal érkezett meg a langymeleg, nyári eső. A lány mezítláb lo–pózott ki a verandára, hogy beszívhassa a zápor illatát – legalábbis próbálta meggyőzni magát erről. Leginkább torkában dobogó szívvel várta az idegent, akivel mostaniban éjjel is találkozott. Nem beszélgettek, csak percekig nézték egymást: ennek rendszerint Márinka vetett véget azzal, hogy visszahúzódott a házba. Kövér cseppek szurkálták a verandára felfuttatott szőlőleveleket. Egy különösen nagy levél benyúlt egészen a lányig, s úgy ingott az eső apró ütéseitől, mintha meglebbent volna valaki csuklója. Mint a Hóhér csuklója, mikor integetett. S ő nem intett vissza, hanem lehajtott fejjel menekült. Hogy bánta már! Az eső lassan elcsendesült. A vágyódással megidézett alak pedig ezen az éjjelen nem jött el hozzá.

A zaklatott éjszaka után trombitás reggel rivallt a világra.

– Mit csinálsz má’ megen, Lipót?! – harsonázta az ágyból kikelve, még hálóingben Mama – Zsuruló–kefével vakarod a lábadat?!

Teszarek Lipót a góré mellett üldögélt egy széken. Térdig feltúrte nadrágszárát, s a jóérezéstől dörmögve egy nagy súrolókefével vakaródzott.

– Legalább ebbe ne szóljál bele, édes Juliskám! – próbálta belefojtani a szót asszonyába, ki az ablakon át éppen úgy nézett hitese urára, mintha most bugázta volna elő a kutya a szemétből. Ez is mutatja, reggelenként milyen messze került az esti templomi áhítattól. Pedig miséről kijövet az asszonyok mindig váltottak pár szót, hogy elpanaszolják férjeik iszákosságát, durvaságát vagy léhaságát: ki–ki, amit talált... Ezeket a történeteket hallva az imádkozás miatt Istennel és a világgal megbékélt Teszarek Mama minden áldott nap hálát adott Lipótért, akire egy rossz szót sem tudott a többi asszonynak mondani. Mama úgy képzelte, hogyha a csuporti férfilekosságot polcokra kiállítva, érdem szerint osztályoznák, akkor az ő kéményseprője a legmagasabb polcon ragyoghatna. Bár reggelre kelvén, az ima lélekemelő hatásától megfosztva a kéményseprő mindig lependerült valahogy a nagy magasságból.

– Minél öregebb, annál csacskább, hát azt akarja, hogy végig kisebesedjen a lába szára?! – dünnyögte Mama, miközben szorosra font haját gondosan kontyba tekerte, majd villámgyorsan

megtűzdelte hajtűivel. Ez a haj, asszony létének több mint negyven esztendőös dísze szinte magától csavarodott a tarkó felett billegő búbba. Milyen régen volt, hogy két fonat verdeste a vállát! Aztán jött Lipót... Egy bálban látta meg Mamát – akkor még kis Juliskát – s rögtön beleszeretett. Juliska csak „Lipót bátyám”-nak szólította őt, hiszen édesapjának volt, ha nem is vér szerinti, de távoli rokona. Az öreg nagyon szerette az igyekvő, jó szakmával rendelkező férfit, s hamar meg is itták az eljövendő házasságra az áldomást. Juliskának pedig akár tetszett, akár nem, Teszarek Lipót-hoz kellett feleségül mennie. Nagy lakodalmuk volt. Az utcabeliek annyira szerették a lányt, hogy virágszirmokat hintettek a lába elé, amikor menyasszonyi ruhájában, a vígadó násznéppel együtt a templom felé vonult. És aztán a hasztalan nászéjszaka: Teszarek Lipót napokon át tartó, hiábavaló próbálkozása. A fiatalasszony nem volt felkészítve semmire sem, s riadozott a még meg sem ismert „Lipót bátyjától”. Aztán később, talán az első gyermekük születése után megszerette őt, mert látta, hogy bánik a kicsivel. Milyen gyengéd és gondoskodó. Az évek hosszú sora alatt szépen összecsiszolódtak, s Mama akármennyit dörmögött is, senkivel sem cserélte volna el a párját. Igaz, hogy a szerelem hevesült érzését sohasem ismerte meg.

Szuszi kissé beesett, az elmúlt naptól és éjtől véreres, hunyorgó szemmel közeledett a hófehér lavór felé, mely mellett már ott mosolygott rá egy frissen kibontott szappan s az illatos törölköző. A kislány keserűen állapította meg, hogy megint lekészt a budiról.

Ilyen civakodós ébresztő után ugyanis Papát legalább egy órán át, szenteltvízzel sem lehetett kiűzni onnét. Ezért aztán körülnézett, és a családi zománc bili azonnali használata mellett döntött.

(Eme kis alkotmány minden, magára valamit is adó háztartásban megtalálható volt, mégpedig a királyokkal való párhuzam miatt. Hajdanán a királyok kardjukkal a négy égtáj felé suhintottak, ezzel jelezve hódítási szándékukat, s ez az indulat munkált a csuporti szegény emberekben is, kiknek kard híján csak az alfelükkel való, de a négy égtáj felé végrehajtott locsolkodás maradt. S a csuportiak megindultak a szekerekre, tragacsokra szerelt, zörgős ibrikekkel a világ leigázására, a távoli települések, a városok és gyárak felé.)

– Jaj, Szuszikám! – ereszkedett a kislány mellé Márinka. – El ne áruld senkinek, de azt hiszem, szerelmes vagyok!

Szuszi ijedten bámult testvére: „A Hóhérba!”–hasított belé a felismerés És nem igaz, hogy Márinka éppen most nyílik meg neki! Éppen most, amikor szörnyű körülmények közt katapultálta a szerelmét! Mi lesz, ha kiderül?

Ó, pedig évekig küzdött nővére bizalmáért! Somfordált körülötte, hízelgett vagy lopakodott azért, hogy ott lehessen a szeretett nagylány körül, és részesülhessen a titkaiból. Minden igyekezete hiábavalónak bizonyult, mivel Márinka kis pisisnek tartotta őt. Hogy gyűlölte testvére barátnőjét! Egyszer a két lány után szökött, eléjük került, és észrevétlenül elbújt a templom oldalában. Eltervezte, ha odaérnek, váratlanul, rémséges hangon ordítva előugrik, s nagyot

nevet majd ijedelmükön. Macska lesi úgy az egeret, mint ahogy Szuszi hallgatta a falhoz simulva az egyre hangosabb lépteket. Éppen a kellő pillanatban ugrott a közelítő személy elé, és vérfagyasztó hangot hallatott. Rögtön torkára is forrt a kiáltás, mert nővére helyett a templomba siető Füttyöri atyának ütközött. Aki éppen a Sátánról, és a pokol démonairól elmélkedett, mikor elébe toppant az a megdöbbenő hang, és egy pillanattal később hiába ismerte fel benne a kis Teszarek Szuszikát, zaklatottságán nem bírta úrrá lenni egyhamar. Olyannyira nem, hogy később Füttyöri atyának anginás panaszok miatt fel kellett keresnie az orvosát.

– Minden éjjel eljön hangtalanul, fekete ruhában

– susogta Márinka. – Sokszor nem is látom, csak érzem, hogy figyel... De tegnap este, tegnap este nem jött... hát nem különös?

De, nagyon különös. Szuszi menthetetlenül elsírta magát.

20.

A világegyetem a kicsinyhitűek szerint tartogat néha meglepetéseket. Viszont akik rendelkeznek elegendő vallásos érzülettel, azok tudják, hogy véletlenek nincsenek, és a legapróbb rezzenésben is az Úristen mindent átható ereje munkál. Ha így nézzük az eseményeket, akkor értelme volt annak is, hogy szegény, sánta Annuska annak idején megvadult, és bicskával támadt a hullarészeg Editére.

Vajon ki volt tettének mozgatórugója? Nem más, mint Szutyok, aki nem is sejtette, hogy ő Pesta nyomorúságának fő okozója. Az események idején tél volt, és ez azért fontos, mert ilyenkor nem lehet a gulyát a legelőre hajtani. Igaz, a munka dandárja megvárta a tehénpásztort egy ganéhordó villa formájában a helyi tsz ököristállójának falához támasztva, de Szutyok már nagyon hiányolta a szabad életet. „Nyomják a mejjemet a falak” – mondogatta, és amilyen gyakran tehetette, elkóborolt a sűrűn leköpködött istálló környékéről, be a faluba. Aznap is a centrumban járt, és Annuskával egyetemben ott tátotta a száját a húsbolt fényes üvegű portálja előtt.

Annuska és Szutyok lelkes nézője volt Bivaly Bandi bácsi előadásának. Bivaly Bandi bácsi művésznevét kedvenc mondásáról, miszerint „A bivaly nyalja meg a fejedet, ecsém” – nyerte, ám korántsem ettől volt ő csuporti főlátványosság. Népszerűségének titka a szakmájában, a tisztos hentes és mészáros hivatásban rejlett. Mert sonkák, és tábla szalonnák tövében élt és alkotott a Mester: látására pedig csak úgy rajzottak a környékbeliek. Az emberek tömegesen álltak a húsbolt tisztára mosott kirakata előtt, és visszafojtott lélegzettel figyelték, ahogy a Mester jobb, majd bal kezébe egy–egy hatalmas csontozó kést ragadott, s egymásnak csattogtatta a pengéket. A gyengébb idegzetűek képtelenek voltak hosszabb ideig nézni eme köszörülős mutatványt, melyet Bandi bácsi lánckesztyűk igénybevétele nélkül hajtott végre! Ami nem lebecsülendő teljesítmény, a kémágus szemeinek fertelmes,

hétköznapi mércével nem is mérhető kancsalsága, valamint állának és nyakának oldalirányú, folyamatos rángatózása miatt.

Míg Bandi bácsi produkciójára vártak, addig Szutyok nótázásnak nevezett dödögéssel szórakoztatta magát. És akaratlanul a mellette álló sánta Annuskát is. Mivel a tehénpásztor mindig az áradóan erotikus Editkére gondolt, így róla dalolt keresetlen szavakkal. „Rámás csizmát visel a babám / Szeret is az engem igazán!” – a dalnak ezen a drámai csúcspontján Szutyok könnyezni kezdett: „Miért csaltál meg, gyönyörűm?! És éppen a régi cimborámmal??”

Annuskára úgy hatott ez a kifakadás, mintha pofon csapták volna. Mert ki más lehet Szutyok régi barátja, mint Tetű Pesta? Soha nem gondolt rá azelőtt: Pesta és az a bitang művésznő – együtt? Szívének indulata máris vérbosszúért kiáltott, mert Kolompár Annát senki sem csalhatta meg büntetlenül! Az a rohadt kurva! Miért pont az ő emberére kellett rámásznia?! Elképzelte, amint Pesta meztelenül hanyatt gördül, édesen gurgulázva ránevet arra a dögre, miközben önnön hasát simogatja... Hogy fájtn neki ez a látomás! Mélyen a szeme közé húzta hát usánkáját, és bicskával a zsebében meg sem állt a Pucok kocsmáig. Mivel ott nem tudta bosszúját bevégezni, haza tántorgott, szatyorba dobálta kevéske holmiját, és Pesta megkérdezése nélkül, búcsú nélkül odébb állt.

Nem kételkedhetünk benne, hogy szegény sánta Annuska, ki nem tudott Zenész és Szutyok régi barátságáról, tulajdonképpen csillaglány volt, és messzi univerzumok küldötte. Mert az ő hathatós

közbenjárása kellett ahhoz, hogy az évtizedek óta nagy közsikernek örvendő Editke művésznő visszavonuljon a Pucok kocsmá világot jelentő deszkáiról, és átadja magát az anyaság s az absztinencia szokatlan szerepének. Érző emberként a misztikus összefüggéseket azonban csak biztos távolságból lehet megfigyelni és jól értelmezni, mert a történésben éppen benne küszködő fájdalma és kétségbeesett kiáltásai: „Mivégre ez már megint, Uram?!” – elhomályosíthatják a kutató értelem tiszta végkövetkeztetését.

Kifürkészhetetlen például, hogy égi értelemben mi szüksége lehetett például Szutyoknak dinamitra?! Földi értelemben tudható volt: azért csente el a közeli bányában néha kisegítő csillésként működő tehénpásztor ama rudat, mert majdcsak jó lesz valamire. Igaza lett. Alig egy nappal később, midőn kabátja rejtekéből előkapva mutogatta nagy nyilvánosság előtt, egy cimborája melléje somfordált, és kéréssel állt elő. Ennek a gazdának volt egy szeretett kutyája, szegény már jócskán kiöregedett a vérmedve szerepkörből, ezért óhajtott megszabadulni tőle, de felakasztani mégis sajnálta. „Mi lenne, ha felrobbantanánk?” – kérdezte, mert véleménye szerint a dinamit az mégis fájdalom mentesebb megoldás, mint a kötél, vagy a bunkózás. Szutyok egy üveg bor után ráállt, a haver pedig spárgát hurkolt kutyája nyakába, és elindultak így, hármásban a közeli, használaton kívüli homokbányába. Egy alkalmas mélyedésben aztán kikötötték az állatot, miközben gondosan az oldalára erősítették a dinamitot, és meggyújtották a zsinórját. „Pucolás” – adta ki az ukázt

Szutyok, s nagy sietve távoztak a helyszínről. Futás közben, biztos távolságra a tetthelytől azonban észrevette, hogy kibomlott a bakancsfűzője, ezért lehajolt, hogy megkösse. És itt jön a véletlen. Ahogy a fűzővel bajlódott, furcsa lihegést hallott a háta mögött. Rosszat sejtve megfordult, és látnia kellett, hogy ott állt mögötte farkát csóválva a hűséges áldozat, a nagy szikrákkal égő gyújtózsínórból pedig már csak egy körömnyi maradt. Szutyok soha életében nem látott tűzijátékot, így azt sem remélhette soha, hogy egy szép napon ő maga válik röppentyűvé. A detonáció öt méter magasságba hajította a tehénpásztort, ki imigyen szárnyakat bontva őrült csapkodásba kezdett a bokrok felett, de még ebből a szédítő madártávlatból is jól látta, hiba csúszott a számításba, mert egyik lába külön utakra indult a kutyával, és éppen az ellenkező irányba szállt.

Azóta viseli Szutyok ama kattogó pótvégtagot, s ki tudja, ha a pástör lába ép marad, talán életútja is másfelé kacsokaringózott volna. Így viszont itt maradt Csuperton, hogy Edit Piaffal egyetemben gyermeket nemzzen, aki talán majd királyok hosszú sorának lehet az ősapja. Mindenesetre, ahogy ott sétáltak egymás mellett a Bárányjárás utcai verőfényben – Szutyok és az énekesnő, karján a kiseddel –, úgy tűnt, végzetük beteljesedett, s bármennyi fájdalom után érkeztek el erre a pontra, egyikük sem bánta túlságosan.

Pesta mögöttük haladt Tittilivel, és meg sem állt a Cukrászdáig. Ott ült a pádon Csumi Náni és Rigócska, éppen fagyaltot nyalogattak.

– Gazdag vagyok! – kiáltotta nekik már messziről.

– Miért óbégatsz ilyen hangosan?! – szólt rá a cigányasszony. – Hát azt ígérted, hogy nem iszol többet!

– Mosmég muszáj vót benyelnem egy-két kortyot testvérkéim – ököldött Pesta – Remeg a belső részem Rózsika miatt. Meg a rohadt kutyám is megette a biciklimet! Még csak ma gyüttek ki belőle a gumik!

Rigó elcsodálkozott:

– Tényleg?

Pesta csúnyán röhögött:

– Elhitte! – kiabálta térdét csapkodva. – Ma jó napom van! Nem ittam! Szutyok komám összegyűtt Editkével! Ebben nekem igen nagy részem van ám!

Tetű Pesta Cupidóként valósággal brillírozott, s ez legalább olyan komoly, elfogulatlan állítás volt, mint édesanyjának ama hajdani, barátnéi előtt tett kijelentése, miszerint „Az én kisfiam a faluban a legszebb férfi”.

– Gazdag vagyok! – állapította meg újra, és büszkén mutogatta a zoknijába dugott bankót. – Tombor Böskétől kaptam, mert elhantoltam a szamarát. Hallod, Tittili?

A ló csapott egyet a farkával, de nem válaszolt, Tetű pedig elszomorodott.

– Nincs énnekem már senkim, aki sugdosson a fülembé! Tittili megnémult: olyan egyedül vagyok, mint az ujjam!

Csumi Náni ránevetett:

– Kiürült belőled az ital java, azt’ szavát vesztette a ló, ugye?

– Mi lesz velem, nélküle? Ki mondja meg, mit tegyek? – kérdezte Pesta.

A cigányasszony csak legyintett:

– Ki mondaná meg? Eddig is te voltál, eztán is te leszel!

Tetű elgondolkodott:

– Vagyis belőlem gyütt? Én voltam az... – lehalkította a hangját, mert alig merte kimondani –... az az okos?

– Ki más? – szólt rá Rigó. – A te fejedben a te hangod szól!

Pesta kihúzta magát:

– Gazdag vagyok! – rikkantotta megint, – És imádom a gyönyörű Rózsikát! Nem is Tombor annak a családneve, hanem Dombor, nekem elhíhetitek! –hirtelen elkomorult. – De bármit teszek, nem viszonzozza az érzelmeimet.

– És szerelmi varázslással próbálkoztál már? –kérdezte Csumi Náni, a javasasszonyok sokat sejtető modorában.

–Ja! – mondta Tetű bizonytalanul. – Má’ akartam csinálni! Eccer beugrottam a Rózsi ablakán, de úgy képen talált, hogy menten elment a kedvem a varázslástól!

Csumi Náni titokzatos arccal a szoknyája korcába nyúlt, és elővett belőle egy kicsiny sípot.

– Csak akkor működik, ha végleg leteszel a piáról. Ha a templom tövében harangszókor te is és ő is megfúvod, úgy megy utánad hóttod napjáig, mint a láncos majom! De ahogy újra inni kezdesz, a hatása szétfoszlik! Ugye, nem felejtetted el?

Tetű Pesta igencsak megörült.

– Mosmá’ beztos hogy nem iszok többé egy kortyot se! – kiabálta. – De holnap utoljára, bemegyek a kocsmába, és mindenkinek fizetek egy rundot! Megyek is a templomhoz a furuglával – mondta a sípot hívogatva – lesben állani!

21.

Tetű Pesta apja, Fifikás Foxi – Isten nyugosztalja – hallotta valahol, hogy István királyunk az uralkodásra felkészítendő, bölcs tanácsokkal látta el egyszülött fiát, Imre herceget. Egy szép napon úgy döntött, ő is a nagy szent nyomába lép. Belegondolni is nehéz, hogy a tudásnak mily halmaza raktározódhatott el abban a nagyszerű, ám eléggé apró méretű férfiúi koponyában! A Tetű család évszázados titkai, mik apáról fiúra, sutyorgás által szálltak. Egyfajta viselkedési mintázat, amely tartást adott a Tetű név viselőjének, vagyis a túlélés mitikus stratégiája, ami egyetlen mondatban összefoglalva körülbelül így hangzott: „Ha étellel kínálnak fiam,

nehogy visszautasítsd, mert nem ujjan bizonyos, hogy még egyszer megteszik, és ha kaptál, akkor egyél annyit, hogy arra a napra ölég legyen!” Pesta ragyogó szemmel hallgatta az öreget, s szavait soha többé nem felejtette el. Ebbéli indíttatásánál fogva, a csoda furuglával a kezében végzett szökellését megszakította egy kedves, idős nénike kedvéért, ki egy papírtölcsérnyi szotyolamagot tartott felé. A Tetű családnak e jeles sarja nagy hálálkodások közepette süllyesztette zsebébe a tölcsért, majd szerény hangon rebegte el kérését:

- Kaphatnék még?
- Csak rázza meg azt a virágot, aranyos! – mutatott az öregasszony a terméssel vastagon tömött napraforgófej felé.

Egyes családfakutatók szerint már a 15. században is fellelhetők voltak a Tetű család nyomai ezen a tájon, s néhány krónika meg is emlékezett viselt dolgaikról. Többek között hosszan taglalták a família különös erejét, melyről nem tudták eldönteni, hogy Istentől avagy a Sátántól eredeztethető. A Tetűknek ugyanis hatalmuk volt az emberek felett, mert kitudakolták a szív minden rejtett titkát. Eme képességgel Pesta is rendelkezett. A megállapítást bizonyítandó itt volt mindjárt e jószívű teremtés, ez az idős tündérekre emlékeztető, ősz hajú asszony, kinek már az első napraforgófej váratlan letörésekor jelentős változásokon esett át az ábrázata. Először is lehámlott róla a kedves, kínáló jellegű mosoly, majd a második, sőt harmadik tányér munkáskabát alá való gyömöszölése után egyre

inkább nyilvánvalóvá lett lelkének igazi hajlandósága, ugyanis rövid időn belül szúrós tekintetű, lefedt szájú banyává változott.

Ilyen apró, hétköznapi csodák megtétele után Pesta vastagabban, megerősödött lélekkel szökellt tovább a templom felé, feje felett magasan tartva a mennyei sípot. A papiakhoz érve nyitva találta annak ablakát; először csak kémlelve behajolt rajta, majd felugrott az ablakpárkányra, s lábával kalimpálva szotyizni kezdett.

Bent a szobában Füttyöri atya reverendában, maga elé terített fehér kendővel borotválkozott. Rigó ministráns ruhában, kialvatlan–karikás szemmel pislogott mellette, s a szemben lévő kis polcon elhelyezett Szűz Mária–szobrot figyelte, de csak homályosan és dülöngélve látta.

– Jajj, a Szűz Mária engem figyel! – suttogta magában kétségbeesetten. – Bűnös vagyok, hát hogyan merészkedjem így az oltár elébe?!

– Nézed a mi drága anyácskáinkat? – kérdezte szotyit köpködve Pesta, állán körben üres héjjakkal – Drága szentem, úgy szeretem! Kicsi koromban sokáig azt hittem, hogy rokonom nékem a Szűz Mária, mert anyám szobájában ott lógott a falon a családi fotók közt a képe!

Az atya mosolyogva elfordult, és a szabadtéri istentiszteletre gyülekező embereken tűnődött:

– Szeretem nézni, mikor a parasztasszonyok előre jönnek a padok elé, és végigtérdelik az egész misét. Olyanok a különböző

színű ruhájukban, mint a kelyhükkel lefelé fordított virágok – mondta, miközben igyekezett elfeledni a tegnapi délutáni, gyermekeknek tartott hittanórán történeteket. Füttyöri atyának erős küldetéstudata volt, s mint ilyen érzülettel megáldott pap, minden lehetőséget megragadott arra, hogy a helyesség elvét hirdesse a csuporti emberek számára. Milyen a helyes magatartás, vallásos áhítat, erkölcsiség, szigorúan a Szépség, Jóság, Igazság hármasságának szellemében. Már a bibliai időkben kifundálták nagy gondolkodók, hogy legszemléletesebben példabeszédekkel lehet tanítani. Ezért Füttyöri atya kisgyermek számára tartott hittan óráin rendszeresen olvasott fel egy nagy méretű, sárgult lapú könyvből, melynek bevált kis történeteinek már két csuporti generáció is felnövekedett. Utolsó alkalommal az atya egy kedves epizódhoz érkezett, melyet ahányszor elolvasott, mindig meg is könnyezett kicsit. A meghatott hangon előadott életkép egy szegény, de udvarias és szófogadó kisdiajkról szólt, kit reggel, iskolába menet egy kocsi oly mértékben elgázolt, hogy majdnem azonnal kiszenvedett. Mesterkéletlen utolsó szavait feljegyezték: „Kicsiny pajtásaim! Mondjátok meg áldozatos munkát végző tanító néninknek, hogy kezeit csókolom, és azt üzenem, hogy fáj a szívem, de ma nem mehetek iskolába!” – azzal oldalra csuklott a feje, és röviddel ezután visszaadta lelkét az Úristennek. Füttyöri atyának nem maradt ideje a megszokott elandalodásra, hanem összerándult ijedtében a történet

után felharsanó röhögésre, és megállapította, hogy a modern idők rosszba vivő kajánsággal fertőzték meg az ártatlan gyermekeket.

Odakünn egyre gyűltek az emberek. Megjelent az Oltárdíszítő Egylet, valamint a Zsolozsma Társulat két oszlopos egyénisége is, Tombor Böske és öles termetű kisleánya személyében. A felállított padosorok már zsúfolásig teltek, csupán egynek a szélén akadt két szabad hely. Tombor Böske megállt a kiszemelt pad mellett, s igyekezett volna befurakodni, de a pad legvégénél egy kicsi öregasszony üldögélt imába merülve: mellette balról volt a kétembernyi hely. Böske odahajolt, megkérte szépen, állna csak fel, míg ők belépnek a szabad helyekhez, a csöppnyi, rozoga öregasszony pedig botorul felemelkedett, és a pad mellé kilépve szépen utat engedett nekik. Böske és Rózsi eztán betuszkolták nagy fertályukat, s leültek. Igen ám, de ketten nem kettő, hanem három–embernyi területet foglaltak el, így az öreg néninek nem jutott, legfeljebb fél lábának elegendő rész. Próbálta is a megmaradt kis résbe beilleszteni a cipőjét.

De mit törődtek ezzel! Böske ájtatosságot színlelve, hunyt szemű imába bukott, míg Rózsaszála, ideg–rendszerének mostoha körülményei miatt – mert belső, gondolati élete leginkább egy cella falára, tövig beszakadt körömmel felkapart versre emlékeztetett – inkább csak befelé figyelt. Amúgy nagy valószínűséggel osztotta édesanyjának erőpolitikáról alkotott véleményét, ugyanis társas összejöveteleken többször is felemlgette (néha minden átmenet

nélkül, csak a társalgásban időnként beálló csendet kihasználva) a méltán oly népszerű megfigyelést az erősebb kutyák párosodási jogáról. A területek újrafelosztásakor kevéssé élelmes öregasszony egy darabig remegős szájjal, hitetlenkedve nézett, majd mikor meggyőződött róla, hogy senkinek sem esik meg a szíve rajta – magában motyogva elvonult.

Az atya ez alatt a misére való lelki ráhangolódását folytatta a papiakban. Frissen borotvált arcát paskolgatta, és a tükörben szemlélte önmagát, miközben fiatalkori poéta időszakára emlékezett:

– Én olyan költő vagyok, aki minden versét megsemmisítette. A jókat azért, mert úgy éreztem folyton, hogy nem vagyok méltó rájuk, a vacakok pedig úgylis tűzre valóak voltak.

Tetű Pesta azonban sajnálta a hamuvá tett írásokat, mert szerinte ilyen kiváló ember, mint Füttyöri atya, csakis nagyszerű poémákat teremthetett. Fejét csóválva jegyezte meg:

– Nohát, ez nagy tévedés volt, drága plébános atya, ma biztosan másképp tenné!

Füttyöri atya az utolsó simításokat végezte a haján kifestésével, milliméterről milliméterre beállítva a szálakat:

– Én nem bántam meg semmit sem, mert... nem vetted még észre, hogy minden írásunk milyen gyermetegnek tűnik, ha az évek távolából visszaolvassuk?

Tetű Pesta révetegen rágcsálta a szotyolát, majd kisvártatva megszólalt:

– És ezzel azok is így lehetnek? Tudja, akik a Bibliát írták...

Nem fejezhette be a mondatát, mert a plébános villámló szemekkel nézett rá:

– Szádra ne vedd! – mondta fenyegetően, majd fáradt–fátyolos hangon szólt Rigóhoz. – Édes fiam, nyomj ide, kérlek, egy kis hajkencét! – nyújtotta a tenyerét.

Rigó támoilyogva kereste elő a dió hajolajat, de a nagy szédelgésben mellényúlt, s habfürdő öntetet lötytyintett mit sem sejtő mentora markába, aki könnyű kézzel kente be vele a hajzatát. Rigó a dobozra meredve rögtön felfedezte a tévedést, azonban szólni a bénultságtól nem tudott. „Ugyan, miért lenne ebből baj?” – vigasztalta magát, szakasztott úgy, mint Csumi Náni városba szakadt nővére, aki egy artistának adott ki albérletet. A férfi minden este, pontban nyolc órakor titokzatos dolgok művelésébe kezdett. „Dumm! Dumm!” – mintha ököllel ütötte volna kis szobája ajtaját. És Csumi Lizi minden baljós előérzete ellenére elhatározta, hogy kikutatja a dörömbölés okát. „Ugyan, miért lenne ebből baj?” – kérdezte ő is. Sokáig csak sertepertélt az ajtó előtt, aztán nem bírta tovább: kopogás nélkül, hirtelen mozdulattal benyitott. Nem kellett volna, mert így a következő „dumm!” a homloka közepén landolt. Különös albérlője ugyanis cirkuszi késdobáló volt, ki megunta a vándoréletet, és kivált a truppból. Tudományát azonban nem óhajtotta elfeledni, ezért minden este szorgosan gyakorolt. Rigócska ismerte ezt a történetet, és eszébe is jutott, de figyelmen kívül hagyta

a belső hang buffogását ugyanúgy, mint Szűz Mária vészesen villogó szemeit.

Az atya elégedetten mustrálta hajzatát: aznap valahogy fényesebben csillogott. Úgy érezte, hogy testben, lélekben felkészült a nagymisére. Az előszobából azonban éles sivalkodás és a földön gurigázó lábasfedők csörömpölése hallatszott.

– De én igenis, be akarok hozzá menni! – bömbölte egy kisfiú.

– Nem mész sehová! – torkollta le Rézike. – Majd adok én neked, бүдös kölke, ilyenkor nem zavarhatod! Majd később, most már mennie kell!

A kinti, tompa csattanások alapján a házvezetőnő némi tettlegességet is alkalmazott az akadémikuskodóval szemben. A kisfiú azonban nem hagyta abba:

– Brühühú! Én akkor is be akarok menni! Most!

A misének el kellett volna már kezdődnie, de Füt्यöri atya az „engedjétek hozzám a kisdedeket” szellemében kiszólt a szobából:

– Hadd jöjjön a gyermek!

Be sem fejezhette a mondatát, mikor az ajtó nagy csattanással feltárult, és bezúdult rajta Bivaly Bandi bácsi gombóc formájú unokája, a kis Gyula gyerek. Szemre hasonlatos a nagypjára. Ugyanolyan szögben bandzsított.

– Mi van Gyuluskám?! Miért sírsz ennyire? – kérdezte jószágosán az atya.

A kisfiú alig látott a könnyektől:

– Már megint megvert engem a Rudi! – és ökölbe szorított kézzel dörgölte könnyeit.

Fütyöri atya megsimogatta a gyerek fejét:

– Menj, kis Gyula – szólott. – Mondd meg rakoncátlan pajtásodnak, hogy a pap bácsi azt üzeni: ejnye–bejnye! Ne tegyen többé ilyet, különben megfeddem!

A kövérkés, ikszlábú Gyuluskának felragyogtak különös szemei, és köszönés nélkül kirentott a szobából. A nyitott ablakon át aztán jól hallhatták diadalittas ordítását:

– Rudiii! Azt üzente a plébános atya, hogy egy nagy köcsög vagy, és ha megint megversz engem, úgy seggbe rúg, hogy két hétig egy irányba futsz!

Fütyöri atya felrebbentett madárként rohant az ablakhoz, és alig hallható hangon kiáltotta az ámuló arccal feléje fordult híveknek:

– Nem! Nem igaz! Én nem ezt mondtam! – elkeseredetten sarkon fordult, és a keresztén szenvedőre nézett.

Fütyöri atya fiatal korában mindig félénk volt, és ideje nagy részét csendes magányában, a könyveiből tanulva töltötte. Aztán szolgálata az emberek közé szólította, bár kezdetben előfordult, hogyha női személlyel kellett beszélnie, szemérmesen inkább saját cipője hegyét bámulta. Évek alatt lassan felbátorodott, és kinyílt: már nem félt senkitől sem, csak a kivédhetetlen helyzetektől, mint amilyen ez az előbbi is... Miként bánthatná például ezt a kisfiút? Tudta nagyon jól, hogy sok paptársa fülön csípte volna a szemtelent, de Fütyöri atyát

nem vitte rá a lélek. Továbbra is bízott a szelídek támaszában, az ima erejében.

Aznap különlegesekek voltak a felhők, mintha zivatar akaródzott volna. „Valami készül!” billegtetta meg a fülét Pesta az ablakpárkányon ülve, az eget kémelve. A fény hol élesen világított, hol eltűnt s szürke lett minden, aszerint, ahogy a párnátok zarándokoltak a Nap előtt. És a levegőnek olyan illata támadt, melynek édességétől és lombszagától tótágast állott bármely kiegyensúlyozott idegzetű ember. De az atya mit sem törődött a levegő furcsa édességével, nyugalmat erőltetett magára, leszöszölte a miseruháját, megcsókolta a stólát, majd kisietett.

Rézike egy fej vöröshagymával, és kisbicskával felfegyverkezve jelent meg a szobában:

– Ugye, milyen gyönyörű ember az atya? – kérdezte Tetű Pestától helyeslést váróan, míg kötényével a könnyeit törölgette. – És Rigócska! Ujjan ebben a ruhában, mint azok a szoborba faragott kis mennybéli angyalok! – szipogta, s a nyitott ablakból ellágyulva figyelte, hogy az atya és ministránsa már a szabadtéri istentisztelet dobogóján állnak.

A fülledt nyomás egyre jobban feszítette a jó csuportiakat.

– Valami történni fog! – susogták egymás között nagy csendesen, mert tudták, hogy az ilyen napok kiválóan alkalmasak a csodalátásra, Mária–könyvezésre, szent vér folyására. Sokan közülük oly régóta várták, és mindent meg is tettek érte: a Zsolozsma Társulat tagjai

rendszeresen, imában kérték a jelet az Úrtól. Virrasztottak, gémberegett tagokkal térdepeltek órákon át, mert tudták, hogy egy napon az Úr majd meghallgatja a sok fohászt, és megnyilatkozik. Az emberek úgy érezték, másként nem lehet kibírni azt a sok szenvedést, (az elmúlt háború még mindig bennük élő félelmét, az ínséges éveket), mint hitben való bizonyossággal. Mert ez azt jelentené, hogyha máshol nem is, de a síron túl létezik a bűnre bűnhődés, a jószágért jutalom, és velük, becsületes emberekkel nem értelmetlenül történt az a sok gyalázat. És Csuporton egyszer már megtörtént a csoda.

Szinte tapintható volt ez a várakozás, a lelkek átalakulni kész sóvárgása. Fütüöri atya áhítatot érzett, s ha lehet, még nagyobb ünnepélyességgel végezte a szertartást. Azonban észrevette, hogy ministránsa aznap nem igazán tökéletes. A kisfiú nagyon szomorúnak, összetörtnek látszott, s emiatt képtelen volt követni a körülötte zajló eseményeket. Az atya feltűnés nélkül, finoman oldalba lökte, figyelmeztetve arra, hogy ne feledkezzen meg a teendőiről. Rigó belső fájdalomtól összegörnyedt testével olyan volt, mint akibe csak hálni jár a lélek, de azért előhozott két kannácskát, az egyikben bor volt, a másikban víz. Cselekvése közben ködös szemével kitekintett a sorok közé, és szíve hirtelen nagyobb fordulatra váltott, mert az egyik padban ismerős alakot fedezett fel.

– Atyám, látom a Hóhért! – súgta elképedt hangon a plébánosnak, miközben megragadta annak éppen áldásra emelt

karját. – Atyám, látom a Hóhért! – mondta örömkönnyeektől ragyogó szemekkel.

– Hát él!

Fütyöri atya olyan zavarba jött, hogy vízből ivott, és borban végezte el a kézmosást. Gyanakodva lesett a gyülekezet felé: vajon észrevették, hogy megtébolyodott a ministráns? De láthatóan ez a rövid kis közjáték elkerülte a figyelmüket, mert áhítatosan térdepeltek és imádkoztak tovább. Ám a hangulat szélforgója az oltár előtt bizony sebes mozgásba lendült. Az eddig fáradtan ténfergő Rigó most minden fogát kimutatva, tele szájjal, hangtalanul nevetett, és időnként a kezét emelgette, mintha azt mondaná:

– Csoda! Csoda! Hallelúja, testvérek!

Szelek surrogtak a fák között, és az ágak felfelé nyúltak, hogy megkarmolják a felhőket, mígnem az ég telten feszülő buborékja egy mély dörrenéssel szétpattant, majd megkönnyebbült sóhajként eleredt az eső. Rigó tánclépésben lejtett az asztalhoz, hogy elvigye a kannácskákat, miközben észrevette: az atya fején önálló életet él a hajkence, s a reá huppanó cseppek lassan centis habot vertek belőle. Az imént a vélt gyilkosság okozta mélységekből a viszontlátás magasságába lendült, de most újra a pokol kínjai közé hullt. Áldott szívű mesterére meredt, és úgy érezte, hogy ennek a pillanatnak a terhét nem bírja tovább: eltorzult arccal elbőgte magát, s hogy ne essen össze, kicsit félrehúzódott, és megkapaszzkodott a dobogó háttéréül szolgáló drapériában. Ezzel a hajkencével tönkretette az

atyát! A tekintélyét! S ha a hivatásától is eltiltják?! Abba bizonyosan belehal majd... Minden rejtett félelmét beigazolódni látta. Mert a kisfiú titokban attól rettegett, hogy akaratán kívül elkövet valami szörnyűséges büntettet, mint Kálmán nagybátyja, ki messze földön híres nagybögös volt. Olyan nagyszerűen játszott, hogy bejárta a világot: még Pestre is feljutott. Egy napon muzsikálni hívták, ezért hatalmas tokjába zárt hangszerével együtt betért a szomszéd falu vasútállomására, ahol kinézett az ablakon, miközben késével szalonnázgatni kezdett. Háta mögé ténfergett egy hat éves kislány, megszemlélte a kapitális tokot, majd szintén kinézett az ablakon, de az ő jelenlétéről a bögösnek tudomása sem volt. Kettejük közt lábatlankodott a gyermek kutyája, aki szalonnabőr reményében a férfi lábához dörgölődött, csakhogy Kálmán bátyja gyűlölte a kutyákat, mivel tüszögött a szőrüktől, és azzal a kezével, melyben a kést tartotta, ijesztésül az eb felé sújtott. Nem nézett hátra, tehát nem láthatta a lánykát, akit azonban visszalendülő kezében lévő pengéjével éppen nyakon szúrt, s aztán ott szenvedett ki a karjai között. Rigócska lelkét most égette igazán nagybátyja fájdalma, mert tökéletesen át tudta érezni, mit jelent kárt okozni egy szeretett, kedves lénynek... Nézte a drága atyát, fején a habbal, és sűrűn hullottak a könnyei.

Ekkor azonban a hívek mozgolódni kezdtek. Ők is észrevették a síró ministránst, illetve Füttyöri atya fejének csudálatos változását. „Mi az?” – kérdezték a hátrébb ülők, kik nem látták pontosan, s

aztán szájról szájra járt a hír: „Szentfény! Glória!” A plébános látta az emberek felfokozott állapotát, s nem tudta mire vélni, mindenesetre az a sok könnyes szem, és igaz áhítattal imára kulcsolt kéz gyönyörű szentbeszédre sarkallta. Az bizonyos, hogy ezt a misét az egész vidéken még éveken át legendaként emlegették.

22.

Fütyöri atya, ki szerencsére a szakadó eső miatt nem állhatott le beszélgetni a hívekkel, Rigócskával együtt visszaszaladt a papiakba.

„Hozsánna a magasságnak!” – méltán szól így az ének. Mert ezen az esős, és mégis emelkedett hangulatú szentmisén Fütyöri atya különös lelki élményhez jutott. Bizony, nem mindig sikerül annyira befelé fülelni, hogy meghalljuk Isten szavát, vagy még inkább felszínre törjenek azok az érzések, melyekről úgy véljük, érezzük őket, de mi csak befogadói vagyunk. A plébános nem szólt Rézikéhez (aki az atya láttán ámulva csapta össze a kezét), hanem rögtön szobájába tért, és csak úgy vizesen kedvenc gondolkodó székébe ült. Azt a rengeteg, újíto erőt próbálta elrendezni önmagában, melyet a szertartás alatt átélt, s mitől annyira felduzzadt benne a szívöröm. Hálás szívvel gondolt a hívekre, akik láthatóan ugyanazt átélték, amit ő. Legalábbis remélte, mert nagyon szerette volna, ha ezt a csodát megoszthatta volna. Nem tudta megnevezni azt a pillanatot, mikor a csoda megindult. Arra azért emlékezett, hogy a

mise kezdetekor szíve még egy töredezett rezgőkörhöz hasonlított. Annyi jó szándékú igyekezete ütött ki mostaniban balul, olyan sokat szomorkodott szerencsétlen sorsú embertársai miatt, hogy ez a terület nem villódzott már messze látszó sugarakkal, csak betegen lüktetett. De ma... az az ima, amit szentségfelmutatáskor együtt mondtak el, mintha összepasszította volna a megszakított szálakat, s a szívkör ismét működni kezdett. Először csak megremegett, aztán robbant egyet, így mellkasát betöltő Nappá változott, s az atya úgy érezte, hogy olyan magas hőfokú szeretet áramlott a testén végig, mit azelőtt még sohasem tapasztalhatott meg. Arra gondolt, hogy talán az édesanyja őiránta érzett szenvedélyes szeretete volt ehhez hasonló, de nem, mert ez még annál is több volt: szomjúhozás az ő egyszerű lényének minden porcikájára. Füttyöri atya átérezte, hogy ez az Ósvalami, az Isten így szereti őt, s ott, a ceremónia közben, csak úgy magában motyogva kérdezte Tőle: „Ha így szeretsz minket, akkor miért tűröd? Miért hagyod?” – aztán nem is tudta miért, de nem foglalkozott többé a miértekkel, inkább csak bízott, ráhagyta magát, és érzékelt. Ekkor látomása támadt. Apró emberkék kezdtek leözönlenni a belsejében támadt nagy, sárga, néha kígyószerűen megrázkódó úton, s építeni, gyógyítani kezdték a világot. Még mosolygott is rajta, mert egy kis denevérszárnyú lepke, röppentyűkkel a hátán irányította őket, s az emberkékből így születtek a mezőkön letaposott, letördelt szárazra fiatal, új szirmok, új és új virágok.

Mosolyogva nézett fel, mikor Rézike bekopogott, s becsoszogott egy száraz törölközővel a kezében.

–Jaj, drága plébános atya – mondta sírva – Ez a szentmise gyönyörű volt! Csak törülje meg gyorsan a fejét.

Rigócska sem öltözött még át, hanem ott csöpögött, és zokogott Rézike háta mögött:

– Ne haragudjon! Én vagyok a hibás! Mellényúltam az üvegnek!
– de nem bírta tovább folytatni, s talán el is esik, ha a házvezetőnő nem öleli gyorsan magához.

– Ne sírj, angyalkám! – csitította. – Jó a szíve, majd megbocsát...

– Mit kellene megbocsátanom már megint? Amit ministrálás közben műveltél? Talán berúgtál, te gyerek? Hát milyen üvegnek nyúltál... – a mondatot már be nem fejezhette, ugyanis éppen a tükör elé állt, és meglátta benne önmagát. Egy pillanatra felbődült benne az eddig békésen alvó kardfogú tigris, kinek kardfogán egy csepp vér csillogott. Az atya nagyon nehezen uralkodott magán, de a bömbölését mégsem tátotta rá a világra. Végül is fáradt, meggörnyedt háttal hanyatlott vissza a székébe, és két kezébe temette a fejét. Azonban nem hiába töltekezett fel az imént, mert sosem látott férfias erő költözött belé. Rézikehez fordult:

– Hogyan fogadták az emberek? – kérdezte komoran. – Nevettek rajtam?

Az agg nő ibolyakék szemét könnyek borították. Nem szólt, csak nemlegesen megrázta a fejét.

– Látták, ugye? – kérdezte ismét.

– Látták, drága Fütyöri atya, és nem nevetett, hanem sírt az a nagy sokadalom. Mert azt hitték... –nem merte kimondani, mert félt a plébános haragjától. – Szóval azt hitték: glória. Vagy ujjan szentfény, na.

Az atya két tenyerébe hajtotta a fejét. Mitévő legyen? A következő alkalomkor tegye közhírré, hogy az, ami a fején látható vált, nem angyali üdvözlés volt... hanem...

– Tényleg, mi volt ez a vacak? – nézett egyenesen Rigócskára.

– Habfürdő – lehelte a kisfiú, majd a tükör melletti polcra mutatott – Egymás mellett vannak a dobozok, és ma én... én...

A plébános kezébe vette a törölközőt, és megtörölte a fejét.

– Gyere velem – szólt a gyerekekre. – Beszédem van veled – határozott léptekkel kiment a szobából, s nyitva hagyta maga után az ajtót.

– No, menj! – biztatta Rézike Rigót, aki végül is lehajtott fővel a pap után kullogott.

A templomba mentek. Az atya olyan eréllyel nyitotta ki a gyóntatószék ajtaját, s ült be, hogy az egész gyóntatószék megrázkódott. Rigó nagy szégyenkezéssel, lassan vonult be a másik oldalra.

– Gyónom a mindenható Istennek, és neked lelki atyám... hogy sokszor és sokat vétkeztem... – mondta iskolás hangon.

– Az Úrjézus áldjon meg drága öcsém, mi történt veled?! – vágott közbe az atya. – Fiatal korod ellenére részegeskedésre adta a fejedet? Vagy a senyvedés kórsága támadt rád?!

– Mi az a senyvedés? – kérdezte Rigó érdeklődve.

Fütyöri atya kissé megakadt:

– Hány éves is vagy te, Rigó fiam? – kérdezte.

– Kilenc.

Az atya mély hangon köhögni kezdett.

– Szóval... hm... a senyvedés az... egyféle nyavalya, mint a nehézség, ami főként a férfiakat foglalkoztatja, úgy tizenkét éves kor után.

Rigó egy utolsó, elkeseredett manőverrel próbálta elterelni az atyát a gyónástól, ezért belekapaszkodott a hallottakba:

– És a férfiak a nehézséget kézzel veszik le magukról, vagy segít benne nekik valaki?

A plébános azonban meg sem hallotta a kérdést, hanem dorgáló hangon folytatta:

– Mi volt ez, amit az előbb ministrálás címén műveltél?

– Égi csoda, atyám! – válaszolta Rigó.

– Ki az a Hóhér?

A gyerek elbizonytalanodott, mert hirtelen nem tudta eldönteni, meggyónjon-e, megszegve a barátjának tett hallgatási fogadalmát.

– Hát a Hóhér az egy olyan személy, aki akasztotta az embereket, szíve szerint most is csinálná, de már nem lehet.

– Élő személy, avagy szellemi lény? – szűkítette a kört az atya.

– Él! Él! – tört ki Rigóból a lelkesedés, minden meggyötörtsége ellenére. – Ma is ott volt a misén, láttam! Mindig fekete ruhában jár.

– Hmm... Tudom már, ki az! Hisz én őt jól ismerem – hümmögött az atya. – De mondd csak, ki állította neked, hogy az a férfi hóhér?

– A Tombor Böske néni!

– Köszönöm, mennyei atyám, hogy fiatal koromban is támogattál, és sugallatodra inkább téged választottalak – morogta az atya, s egy tizedmásodpercig felrémlt előtte a tizenhat éves Tombor Bözsike délceg termete, valamint öregségére rajta testben és lélekben végbement szörnyű pusztítás. – És mi dolgod volt ezzel a Hóhérral? – kérdezte tovább türelmetlenül.

– Az úgy volt... – hosszú hallgatás – ... hogy egyszer mentünk a mezőn... – A gyerek nyújtotta a szavakat, ahogy csak lehetett. – Teszarek Szuszi, Lucsok kutya, és én. Aztán a Szuszi mutatott nekem valamit!

– Mit mutatott? – kérdezte sürgető hangon az atya, de a gyerek nem válaszolt. – Gondolj a lelki üdvödre, fiam!

Rigó kétségbeesett:

–Jaj, atyám, nem tudom, el bírom-e mondani, hiszen úgy szégyellem!

–Jézus ereje! – kiáltott fel a plébános... – Mit mutatott az a lány?!

Valamiféle irományt?

- Nem! – szipogta Rigó.
- Fényképeket? – kérdezte az atya.
- Nem! – hangzott az elfúló válasz.
- Egy tárgyat? – csapott le hangjával Füttyöri atya.
- Igen!
- Valamiféle eszköz?
- Igen! Igen, de ne kérdezzen többet!

A plébános megvakarta a fejét, és megigazította magán a nedves papi ruha nyakát. Több se hiányzott már ezen a napon!

- Szégyenletes eszköz?
- Igen! – lehelte a kisfiú.
- Legalább a kezeddal mutasd a formáját! – kémlelt a szemét erőltetve a gyóntatószék rácsán át. Elhűlve vette tudomásul, hogy a gyerek a levegőben egy rudat formált.

- Ilyen atyám... Jól kézre állt a nyele.
- Hiii! – rebegte a pap – Használtátok is? – a gyerek bólintására végképp elszörnyedt, és elfeledkezett minden másról. – És ki használta?!

Rigó kínlódva válaszolt:

- Szuszi... de én is segítettem neki...
- Szuszikaaa?! – rémült meg az atya, majd egy nyomozó hangján kérdezte – És itt jutott szerephez az a bizonyos Hóhér is?!

– Igen!

Fütyöri atya a hír hallatán kirúgta a gyóntatószék ajtaját, körbe rohant az oltár előtt, aztán visszaült.

– Tudják ezt a jó szüleitek?!... Ki tudja még?

– Csak Szuszi, a Hóhér meg én. Ja, és még a kutya is.

Fütyöri atya döngve ütötte meg a mellkasát, úgy hitetlenkedett:

– Még a kutya is??! Szodoma!

A kisfiú végképp megtört:

– Beismerek mindent, mi robbantottuk fel a Hóhér budiját! Azt hittük, meghalt és gyilkosok vagyunk, de nem, hát él! Él! Hiába mondtam, hogy vigyázzunk a gránáttal, Szuszi nem hitte el, összeverekedtünk, elvette tőlem, és eldobta! Egész éjjel nem aludtam, mert nagyon bántott! És a kialvatlanság volt az oka, hogy aztán... mellényúltam az üvegnek...

Az atya megkönnyebbült sóhajjal, kicserélt hangon folytatta:

– Szuszi tehát csak egy kézigránatot mutatott? Akkor kirovom rád a penitenciát: száz Miatyánk, azonkívül elmész ahhoz az emberhez, bevallód neki a bűnödöt, és helyrehoztok minden kárt! Én pedig akkor bocsátok meg neked, ha mindezt véghezvitted. Megértetted?! – azzal keresztet vetett, majd kijött a gyóntatószékből, hegyesen nézett a kászálódó Rigóra, és úgy becsapta a gyóntatószék ajtaját, hogy Szent Antal megtántorodott mellettük a falon.

„Hujj! Egek ura! Kvak–kvak!”– mondta Pesta a dzsumbujban bujdokolva, ezzel is nyomatékosítva a nem mindennapi jelenséget. Csuporton már szállóigévé vált e mondás, melyet Pesta először akkor hallatott, midőn meglátta a baktert az autóbusz megállóban, ki egy átmulatott éjszaka után óhajtotta igénybe venni a reggeli munkásjáratot. Hiába való igyekezettel, mert a sofőr nem engedte felszállni. Ekkor állt meg mellette kinyújtott mutatóujjal, ajakán a már említett szavakkal a Tetű család utolsó ivadmánya. Szegény, harcias kedvvel megáldott bakter akkor nézett jobban magára, és egy elkeseredett sikoltással ocsúdott föl az ittasság okozta révült tudatállapotból. Mert hát még önmagának sem volt mindennapi látvány, hogy pucéron állt a falu központjában, és ruházata nem állt másból, mint a derekán gondosan megkötött vasutas övből, illetve a nyakába madzagon lelógatott fényes felületű jeladó sípból.

Pesta nem hiába fűzte mondandójába már akkor is azt, hogy „kvak–kvak”. Sok–sok napot töltött a békák között. Nem csak nyelvi leleményességük tanulmányozása okán, hanem csak úgy, szépségükben való gyönyörködés miatt is. Annuska távozása utáni időszakában ugyanis Pesta gyakran érezte, hogy minél jobban megtapasztalja az emberi közösségben való életet, annál jobban vágyódik az állatok közé. Szerinte az egyik legtökéletesebb élő forma, testi megjelenés a levelibékáé volt. A szépség mellé páratlan

intelligencia is társult, ugyanis tudvalevő, hogyha e jószág fent ül a fán és brekeg, akkor másnap esni fog az eső. Pesta gyakorta mondogatta a kocsmában, kedvtelve csettintgetve a szájával: „Ez igen! Picikék, zöldek, és fenn retyegnek a fán! Így kell! A békák tudnak élni!” Tavasszal be is költöztetett párat a házába, s ennyi együtt töltött szép idő után nem csoda, hogy magyar tudásán is érződött némi idegen hanglejtés.

Ez a mostani, vartyogó kijelentés pedig Márinkának szólt, ki aznap olyan szép volt, hogy láttára a madarak is visszafordultak repülés közben, s egy nagyot füttyentettek. Fonott kosárral a karján igyekezett a papiak felé, mikor meglátta a templomkertben egy nagy állvány mellett festegető fekete ruhás idegent, a Hóhért. A lánynak akkorát dobbant a szíve, hogy úgy érezte, ettől a fájdalmas bondulástól a szeme is szikrát vetett, de fegyelmezte magát: arca egyetlen rezdülésével sem árulta el a belső történést. Egymásra mosolyogtak, s Márinka egy pillanatra tétovázott, úgy tegyen–e, mintha éppen arrafelé vezetne az útja, mikor észrevette, hogy a környező bokrok között Tetű Pesta lopózik utána, miközben szájában egy jókora sípot szopogat.

Pestának olyan volt a lány látványa, mint a savanyú káposzta: valósággal úszott a nyála utána. Ez már csak az állandóan készenlétben szopogatott síp miatt is nagyon valószínű volt.

– Varázslat először! – motyogta, és hirtelen felderült az arca: egyedül támadt ilyen remek ötlete! Utoljára legénykeként volt ilyen

önálló időszaka. Tizenhat éves lehetett, mikor pincészerre hívták, és ő eldöntötte, hogy elkápráztatja a már odalent borozgatókat. Elcsent valahonnét egy kerékpárt, tálcára rakott néhány poharat, színükig öntötte őket, majd így – fél kézzel a kormányt fogva, másikkal a tálcát egyensúlyozva – „Meglepetés!” kiáltással az ajkán lebiciklizett a lépcsőgrádicsokon. A hatás elképesztő volt. Hiába mondogatta aztán az esésből, és ütésekben eredően foltos testű kisfiának az édesanyja: „Ne legyél olyan hirtelenke, kincsem!” – nem tanult belőle a gyermek. Most is tervének azonnali megvalósításába fogott.

– Megfűvintom a sípomat ennek a kis angyalnak! Hátha ez a csuda Márinkát is belém babonázza! –gondolta reménykedve – Mennék karonfogva! Irigykednének is rám a darás szájúak kocsmában!

Kilépett a bokrok rejtekéből a kis útra.

– Márinka! – integetett, és a városi zsványoktól tanult fortéllal próbálta elszongítani a széplányt. Lehajolt a földre egy gilisztáért, és gyorsan a kezébe rejtette. A lány döbbenten állt vele szemben. – Varázslat másodszor! – rikkantotta neki, azzal széles, látványos mozdulatokkal megvakarta hátsóját, majd úgy tett, mintha a gilisztát onnét rántotta volna elő. Diadalmas arccal lógatta két ujja között a tekergő jószágot.

–Jó napot! – lehelte Márinka remegő hangon.

Pesta ránevetett, majd kis spanyolos tánclépésekkel közelebb lépdelt.

– Varázslat harmadszor! – mondta Pesta ragyogva. Nekifutás után dobbantott, és Márinka nyakába vetette magát.

– Jaaj, maga idétlen, mit csinál?! – jajdult fel a lány a hirtelen rászakadt súly alatt. Próbálta magáról lelökni, de nem sikerült, ezért hevesen ütlegelni kezdte a bozontos üstököt fonott kosarával, hogy annak tetejéről még a micisapka is leperdült.

– Azannya, micsoda kis bögyös vihar! Kvak–kvak!

– csettintgetett a nyelvével Pesta, miközben szédülten forgott a lánnyal. – Szakasztott, mintha a búcsúi lánchintán ülnék! Akkor is mindig lerepül a mici a fejemről! De ne vergődjél már ennyire, hisz örökre az enyém vagy!

– Segítség! Segítség! – kiabálta ennek ellenére a lány.

A Hóhér a templomkert messzeségéből végig szemmel követte az eseményeket, s a tragédiát megelőzendő, rohanni kezdett feléjük. Mikor odaért, egy hirtelen mozdulattal megragadta Pesta vállát, de hiába emelte fel a csöpp testet a levegőbe, a lányról leválasztani semmiképpen sem tudta, ezért oly tarkóútéssel illette, mivel a baknyulakat szokták nyúzás előtt. Ettől a nem túl nagy erejű fogástól Pestánk azon nyomban elájult. A férfi pedig szépen, óvatosan kinyújtóztatta a fűvön.

Így van ez, ha az ember – áldozatnak született. Nem tudni, milyen delej lökődik ki a lélekből, honnan tudják a többiek, hogy az ilyesfajta személyekkel akármit meg lehet tenni: a sok szenvedéstől megtört tartás, a szemek szomorúságra hajló pislogása lehet a döntő?

Ezen Pesta a későbbiekben sokat töprengett, mivel rövid önkívületéből magához térve látnia kellett, hogy munkálkodásának gyümölcsét éppen más szakítja le.

– Köszönöm, hogy megmentett! – villantotta Márinka ragyogó mosolyát Hóhérra.

Tetű Pesta összefordult szemekkel felült, maga elé tartva a sípot:

– A ragyogóját! Hát hol van ebbe a varázserő?! – kérdezte, s bánatosan legyintett.

Milyen gyönyörű fantáziáitól kellett most búcsút vennie! Csumi Náni hatalma nélkül kissé nehezebb megvalósítani álmát, mit még a Dunán eltervezett. Egy hónapig tartó világvándor periódusában ugyanis Pesta egyszer lehorgonyzott dunai uszályra keveredett. Szépen kérte a hajósokat, engedjék fel, mert ő még sohasem utazott ilyen hatalmas és valóságos önjáró uszályon. A kapitány aznap ünnepelte a születésnapját, ezért már jószívű hangulatba keveredett, így megengedte neki, hogy maradjon. Felhúzták a horgonyt, és elindultak. A matrózok ünnepi gulyást főztek a hajó belsejében, és valami nagy meglepetésre készültek. Főnöküket Tetűvel egyetemben kizárták a fedélzetre, majd mikor befejezték a munkát, kitárták az ajtót. A lefelé igyekvő kapitány után Pesta is leóvakodott. Az a látvány! Még most is elszorult a szíve, ha rágondolt. A matrózok köszöntőt énekeltek, pezsgősdugók durrantak. A terített asztalon a finom leves gőzölgött, és kis kosarakban fehér bélű kenyérszeletek illatoztak. A legfőbb attrakció, az ajándék pedig ott állt az asztal

mellett egy valóságos, ruhátlan női személy képében. Aki a kapitány későbbi állításai szerint fiatalsága ellenére iszonyatos kunszto–kat tudott. Hogy ezek mik lehettek, arról Pesta gyermeki lényének halvány elképzelése sem lehetett, mivel számára a Csuporton látott ilyenén praktikák kimerültek a gyors kézzel való csipetkeszaggatásban, illetve a két fazék segítségével történő zúg jellegű pálinkafőzésben. Mindenesetre a zsúr későbbi alakulásának, a lány gulyáslevesrel való locsolásának lelkes nézője volt. Igen, azóta így képzelte el a férfiak számára kijelölt, mennyországbéli életet. Egy széplánnyal, akit még szebbé tesz a paprikás szaft, az itt–ott rászóródott galuska, és főtt húsdarabok. Hát ez a pompázatos idea – Márinka főszereplésével – most füstbe ment a Hóhér közbelépése miatt.

– Az öreganyád kufferjét, Csumi Náni! Te csak szédítettél engem – gondolta elkeseredetten, de aztán mindjárt meg is másította szavait.
– Jaj, hogy lehetek ilyen kolontos! Hát hibáztott a harangszó! Meg ittam is pár kortyot – csapott a homlokára, és mérgében meredeken hanyatt vágódott a sárga pitypangok és húsos csalánlevelek közé.

24.

A Hóhér és a lány leültek a templom tövében egy kis padra. Tőlük nem messze, egy kőkereszt alatti árnyas padocskákon éppen a

KANŐSZ – Katolikus Nő Szövetség – tartotta kaláka–imádságos óráját Tombor Böske vezényletével.

– Végre szólhatok, és nem fut el – mosolygott a Hóhér. Széleskörű tapasztalatai ellenére némiképpen megilletődve ült e lány mellett. Meg kellett állapítania, hogy hosszú idő óta senki sem készítette csupán a megjelenésével gyorsabb ütemre a szívverését. De ez a teremtés elbűvölő volt. A nyaka, finom metszésű arca, ahogy hosszú haja a keblei fölé hullt. Nem csoda, hogy hetek óta csak rá gondolt. Elbűvölték, megbabonázták... Milyen kifejező a magyar nyelv. Tehát egyfajta hipnotikus állapotba kerül vágyai tárgyától a szerelmes?

– Nagyon köszönöm, amit tett! – mondta a lány halkán. – Tudja, egyszer már... – itt elakadt, mert ezt a titkot még soha, senkinek nem mondta el. Hóhér bátorítón kicsit közelebb hajolt. – Kislány koromban már megtámadtak egyszer. Azóta rettenetesen féltem. Át tudja érezni, milyen fontos nekem az, hogy most segített? – ragyogó szemmel nézett fel, s mikor pillantása a férfiével találkozott, zavarba jött –És... mi dolga mifelénk? – kérdezte sután.

– Festő vagyok – válaszolta a fiatalember. – A plébános úr kérésére jöttem Csuportra, de hogy miért, az egyelőre titok. Még be sem mutatkoztam: Zengő Emil.

A lány kinyújtotta a kezét, hogy elfogadja a bemutatkozást, a fiatalember pedig kapva kapott rajta. Márinka megborzongott attól a szeretetteljes, meleg érintéstől, amivel magához húzta a kézfejét,

hogy a szájához emelje aztán. Játékos parolára számított inkább, nem erre a régies kézcsókra. És ami a legnehezebb volt ebben a pillanatban: szembe kellett néznie azzal, milyen hatást gyakorolt rá mindez. Emil elmerülve, mosolyogva szemlélte őt, s így észre sem vették, hogy a tőlük nem messze tanyázó fekete ruhás–kendős varjúcspat sandán feléjük lesegetett.

Tombor Böske nem bírta sokáig a néma imamormolást, s a siketekre oly jellemző üvöltéssel mesélés–be kezdett:

– Mikor begyűttek az oroszok a faluba... – harsogta –... nagyon keresték a sárgadinnyét meg az uborkát. Az egyik meg is kérdezte egy paraszttól, hogyan mondják magyarul. Megmondta neki. Hát az orosz ismételteti magában: „Sárkádine, ukorke. Sárkátine, ukorke”. – Fogta a géppuskáját, aztán lement az első légópincébe, oszt berúgta az ajtaját. Ott imádkoztak az asszonyok körbe, a falak mentén...

A nagy zajra Márinka, és a Hóhér is abba az irányba fordította a fejét.

– Ki az a lány? – kérdezte Emil, szántsándékkal könnyítve azon a hangulaton, mely kettejük közt uralkodott, s állával az anyja mellett tétlenkedő Tombor Rózsira mutatott.

– Rózsának hívják – mondta Márinka. – Nagyon csöndes teremtés. Nehéz élete lehet az édesanyja mellett.

– Nekem való Madonna arc! – szólta a festő tünődve, és nem vette észre, hogy Márinka fájdalmasan elmosolyodott ennek hallatán.

– ... imádkoztak az asszonyok rettenetesen! Mindnek a kendő a szemibe húzva! – harsogott Tombor Böske. – A nagy orosz állt a fegyvert rájuk tartva a pince közepin, azt aszongya: „Sárkátine, ukorke!” –Senki se szólt, mindenki a rózsafüzért morzsúta, azt sunyított. Az orosz még erősebb hangon mondta: „Sárkátine, ukorke!” – és körbevitte a puska csövit rajtuk. Hát ekkor megszólal egy asszony a sarokba: „Sarkadiné, nem hallja, hogy magának szólnak?! Hát ugorjon!” – Szegény kis rozoga öregasszony, a Sarkadiné felállt – szembe az orrosszal –, és ugrott egyet. Az nagy szemeket meresztett, s most már kajabálta: „Sárkátine, ukorke! Sárkátine, ukorke!” – szegény Sarkadiné, nem győzött szökdelni! Megijedt az orosz, hogy ez valami babona, oszt kiszaladt a pincéből. Na, ennek a Sarkadinének volt egy tisztességtelen leánya, a Vilma, aki mindenféle idegen férfival szóba állt! Nem úgy, mint az én Rózsikám! – azzal megsimogatta Rózsa lánya kezét, mire az pironkodva szorosabbra kötötte álla alatt a kendőt. – Tudom én, hogy a férfiak a tiszta életű nőket szeretik, nem az ujjan csudasarkokat! Nézzék csak meg, ez hogy mutogatja magát! – s hegyesen nézett Márinka felé.

– Elnézést kérek, de mennem kell – mondta a csuporti viselethez képest jóval könnyedebb városi ruhát viselő lány szégyenkezve.

A Hóhér sokatmondóan nézett az öregasszonyok felé:

– Zavarja, hogy látnak minket?

– Ez egy régimódi kisfalu – válaszolta Márinka –Nem akarom, hogy a nyelvükre vegyenek.

– Mi bűn van abban, hogy nyilvános helyen, egy pádon beszélget velem?

Lucsok csörtetése szakította meg a beszélgetésüket. A kutya kidugta loncsos fejét a bokrok közül és ugatott, majd előreszaladt és visszafordult: nyilvánvalóan hívta, csalogatta maga után Márinkát. A csalogatásban egyébként nagy mesterségbeli tudása volt a kutyának: tanítási időben naponta meglátogatta a helyi iskolát, s a szünetekben csaholva hívta maga után játszani a gyerekeket. Mikor a hiszékeny tanulók már tisztes távolba kerültek az iskolától, akkor Lucsok füleit hátracsapva visszaroht, és az osztályteremben mind befalta az elől felejtett tízórait.

Márinka a kutya kérlelő ugatását használta fel a búcsúhoz, és felemelkedett:

– Most már tényleg mennem kell! – kezét nyújtotta a Hóhérnak.
– Isten áldja, és köszönöm, hogy kiszabadított!

– Láthatom még? – kérdezte a festő.

– Talán – mondta bizonytalan mosollyal Márinka, és elsietett.

A Hóhér addig nézett a lány után, míg az el nem tűnt a kis ligetben, majd a pletykás asszonycsoport felé sétált. Elhaladt a buzgón imádkozó társaság mellett, és kutató pillantást vetett Tombor Rózsira. Megnézte arcát, természet, szemrevételezett rajta mindent. Rózszi szemes volt, rögtön észrevette az érdeklődő pillantást, ezért

kidüllesztette hatalmas mellét, elmosolyodott, és kéjesen vakargatta ingerlően vörös szőrű lábát. Hóhér eltűnt, és Rózsi – megfedkezve erős szemérmességéről – feltápaszkodott, hogy utána lopózzon.

Rózsi, édesanyja parittyás szemsugarából kikerülve, egyre mohóbban kutatott a szép legény után. Csalódnia kellett. A бүdös lábként illatozó gazban csak a hortyogó Tetű Pestát találta. A lány óvatosan Pesta mellé lépett, s lehajolt. Először csak egy ujjal bökte meg a heverő testet, mint holmi macskadögöt, aztán már bátrabb lett, és megboldogult édesapján begyakorolt ügyességgel végigtapogatta, kikutatta a zsebeit. Már éppen feladta tervét, mikor az éltes zokniszárhoz jutott, és ujjával megérezte: roppant benne valami. Egy nagyobb címletű bankó volt az. Rózsi megpökölte, majd két melle közé rejtette. Ebben a pillanatban nagyot horkantva megbéredt Pesta, s vigyorogva felkönyökölt.

–Jaj, Istenem! – kiáltotta Rózsika ijedtében.

Pesta azonban két kezére támaszkodva felemelkedett és a lány ölébe ejtette a fejét:

– Máskor gondoljál előbb az Istenkére! – mondta leckéztető hangon, miközben karjával megpróbálta átkulcsolni Rózsi térdeplő helyzetben lévő lábait. A túlságos méretek miatt ez sehogyan sem sikerült, így e cselekmény leginkább a hátulsó domborulatok tapogatasának minősült. Azon kívül, hogy Rózsika erkölcsös neveltetésénél fogva ezt nem tartotta helyesnek, megbénította a gondolat: rájött-e Pesta a turpisságra?

A csöpp férfi azonban mással volt elfoglalva.

– Megőrülök a seggedért, Rózsám! – zihálta, s mivel átnyalábolni sehogyan sem bírta, jobb ötlete támadt: fogát vicsorgatva közelítette meg vágyai tárgyát. – Volt nekem egy kutyám, a Muci, az így játszott a kiskacsákkal az udvaron! – be is mutatta, és jó nagyokat harapott a lányba, aztán meg a szájában érzett kemény hús íze miatt egyre jobban nekivadult. –Nem bántotta ám egyiket se a Muci, csak dobálózott velük, aztán meg szépen kifektette őket egymás mellé, azt melljük hemperedett. Ne mocoorgj már annyira, feküdj el te is! – próbálta oldalra nyomni vaskos Rózsaszálát, de sehogy sem bírta ledönteni. Ezért inkább szájával és nyelvével rászívódott a lány combjára ott, ahol feltűródött a szoknya, és elővillant a rózsaszínű, vörös szeplős bőr. Ebből a kiváló helyzetből üvöltött be a két láb közé, de oly erős hangon, hogy még visszhangot is vetett. – Akkor én jó hangosan rákiabáltam a Mucira: „Csibész!”, de úgy ám, hogy az ijedtiben rögvest elájult. Én is ilyen szívbajos kutya lettem temiattad, Rózsám!

Az imádott nő csak pislogott e vallomás hallatán, és hajánál húzva próbálta előrángatni Tetút a lába közül:

– Már megen teleszívta azt a randa pofáját, ugye? – lehelte férfi által érintetlen ajkával. – Nem javul meg maga sose!

Pesta csak vigyorgott, mert hatalmas erők bizserítették egész testében. Kezét feljebb, a lány hurkás derekához igazította, és most arrafelé kezdett babrálni:

– Angyalkám! Hát tudom én, hogy titokban simogattál! Amér’ ilyen cukros vagy, elveszlek feleségül! Eszem a húsozat! – és hüvelyk természetnek minden igyekezetével azon volt, hogy megfossa blúzától istennőjét, és megharapdálja annak három körbefutó bugyorra osztódó oldalát.

Mivel nem emlegették a pénzt, az éteri szépségű nő megnyugodott, s rögtön támadásba lendült.

– Mit képzél énrullam?! – ütött egy nagyot méltatlankodva, hogy a törékeny férfi elterült. – Csipás szemű!

Pesta igen huncutul, gurgulázva röhögött, mert szerette az efféle szellemi csatározásokat:

– No, csak halkabban csillagvirágom! Lehet, hogy csipás a szemem, de még így is látom, mekkora nagy bolha legelészik a kezed fején!

Rózsi ettől az oldalvágástól zavarba jött, és gyorsan lesöpörte magáról a pattantyús lakmározót. Tetűt ezt a pillanatnyi megingást kihasználva felugrott, és a térdeplő Rózsira vetette magát. Két lába közé szorította a lány bivalynak is elégséges bal vállát, míg egyik kezével a fonott varkocsba kapaszkodott, így igyekezett Szemefényét négykézláb beállítani:

– Ujjan formás vagy, mint azok a pici kacsák! Pihés kis madarak! – lihegte az erőlködéstől – Úgy, dugd már le a fejedet, mint ők dugták le a fejüket a vízbe, hogy csak aztán a pici farbúbjuk kandikáljon az ég felé! – karját hátra csavarva sikerült a kívánt

helyzetbe gyömöszölnie a lányt, és ettől teljesen begőzölt. Villámgyorsan a háta mögé penderült.

– Mit akar tülem?! – nyöszörögte fejfel a fűbe fúródva Rózsi – Én tisztességes lány vagyok!

– Csitt! Nem akarok rosszat! – hörögte minden erejét megfeszítve a kisember, miközben szabad kezével a nadrágjában kutatott – Csak meg akarom mutatni neked a...

Mintha Rózsinak kíváncsiság villant volna a szemében:

– Nem! Nem akarom! – mondta álságos hangon, azzal inkább hanyatt dőlt, és már nem ellenkezett olyan hevesen. Egyébként a nagy tusakodásban és hentergésben tiszta széna lett a haja, és farkocsa is kibomlott.

– Csak meg akarom mutatni a... fütyümet! – vibrált izgatottan Pesta, de még mindig nem bírta napvilágra hozni – Nem is fütyü ez, hanem valóságos furugla! Na végre... itt van. No, fújd! Fújd meg az én csoda furuglámat!

Rózsi amint a sípot meglátta, úgy üvöltött, mint szegény Pötyi disznó a múlt télen, mikor megmutatta neki a böllér a kést.

– Édesanyám!! Gyűjjék gyorsan! Meg akarnak erőszakulni!

De Pesta nem és nem eresztette el. Könyökhajlatába szorította az alabástrom nyakat, míg a másik kezével a cséphadaró karok mázsás csapásai ellenére a sípot egyre közelebb, és közelebb nyomta Rózsi szájához.

– Fújjad, tubarózsám, fújjad! – biztatta, majd egy gyors manőverrel elébe került a feltápáskodó hajadonnak, és derekát lábával átkulcsolva rácsimpaszkodott annak has dombjára. Soha ilyen jó világa nem volt! Oly erősen passzírozódott a nőhöz, ahogy csak tudott, de mielőtt e helyzetet némi mozgolódás árán a maga javára fordíthatta volna, megjelent a bokrok között a fekete szoknyás különítmény, a felbőszült imacsapat bibliákkal felfegyverkezve. Csak úgy durrogtak a zsoltároskönyvek Pesta csatakos hajzatú koponyáján, s majdnem feladta a küzdelmet, mikor valaki hátulról rózsafüzért vetett a nyakába, s erőteljes kézzel, a zsinegelés módszerével fojtogatni kezdte. Ekkor csoda történt: Rózszi végre, végre lihegés közben megszólaltatta azt a fránya sípot, s Pesta üstökösként robbant ki a fekete öregasszonyok közül. Repkedő karokkal, szökdécselve megfújta ő is, és ordítós boldogsággal zengte: „Hallelúja, és glória”, mikor csengve–bongva megszólalt a templom öregharangja.

25.

Rigó fiatal kora ellenére rengeteg könyvet olvasott már, mégis nagyon nehezére esett számára a hitről való nyugodt gondolkozás. Képtelen volt balsejtelmétől szabadulni, hogy őt és egész családját megátkozták. Tudta, léteznek boszorkányok, mivel felmenői is ezt a jól kereső szakmát művelték. Sőt, Rigó dédnagymamája becsületes

cigányasszonyhoz nem illő módon megtanult írni, olvasni, csak azért, hogy ezt a rengeteg tudományt, mely évszázadok óta kiváló megélhetési forrást biztosított a családnak, tovább adhassa. Ez a vaskos kötet lett Csumi Náni és Rigó öröksége. A Magna Mater, Giza nyanya azonban már nem tudott unokájának magyarázatokkal szolgálni, mert öregségére napjait nem a mágia felől való elméleti töprengés, hanem kedvelt, sós ízű kacsacsontjának rágicsálása töltötte ki. Rigócska hát egyedül forgatta a dédanyja által írt és rajzolt lapokat. Megtanulta belőle a gyógynövények nevét, hatóerejét, no meg az ősök nyelvén lejegyzett, cirkalmas verseket. Hogyan kell kérni a kártya szellemének segítségét a kirakásokhoz, hogy felfedje a jövőt. Kitért a pénteki nap fontosságára a jóslások szempontjából, és hátrányos mivoltára az üzletkötésekben. Mit kell tenni, hogy a pénz megmaradjon: tilos ajtó, ablak alá rejteni, mert ahogy jött, úgy távozik is, s melyek a szerencsétlen időszakok. De szó volt a rontásokról és azoknak levételéről például ólomöntés fortélyával. Giza nyanyát főként az orvoslás foglalkoztatta annak idején. De nem mehetett el szó nélkül a mágia fekete oldala mellett sem. Lerajzolta a Sátán kézjelét, s azt a szót, mellyel rá lehet ígézni a rontást valakire, de lábjegyzetként mellé firkált egy könyörgést is szeretteinek, miszerint ennek a jelnek a használata tilalmas, mert nemcsak a kiszemelt áldozatnak pokoli, hanem magának a boszorkánynak, vagy annak családjának is. „Mert gondolat és tett nem marad nyom nélkül.” Azért tartotta fontosnak a fekete oldal

vázlatos leírását, hogy az unokák tudjanak róla. Felismerjék, ha esetleg szenvedő alanyai az igézésnek, és kivédhessék azt. „Babonaság” – mondta

Csumi Náni a témáról gyermekének, hiszen belőle már mindenféle igazi képesség, jóslás vagy halottlátás kiveszett. Rigó azonban szentül meg volt győződve arról, hogy valahol a családban élt egy boszorkány, talán az ük-ük öregapja, vagy annak tisztelt neje, aki nem törődött a tiltással, és használta a Sátán jelét. Mással nem tudta magyarázni szerencsétlen sorsát, csak azzal, hogy Isten a bűnt hetedízigen bünteti, és pechjére éppen ő az utolsó a sorban. A hetedíz.

És saját szenvedéstörténetének következő állomásaként most ott állt Szuszival, valamint Mariska kecskével a Hóhér háza előtt.

– Gondoljunk arra, hogy velünk vannak az angyalok és a szentek egyezsége! – rebegte Szuszi.

– Mít tud tenni egy angyal egy hóhérral szemben? – kérdezte Rigó.

– Mamám szerint az én nagypapám sokáig angyal akart lenni – folytatta a kislány. – Mindenáron repülni óhajtott, mint ők. Egyszer berúgott, fölállt a patak fölött a híd korlátjára és onnét harsonázta: „Angyal vagyok! Repülni akarok!” – zsupsz, beleesett a vízbe. Lefelé zuhantában meg azt ordította: „Jaj, jaj, kételtű vagyok, úszni akarok!” – de azt sem tudott, és majdnem belefulladt a vízbe, pedig

az csak térdig ért. Aztán rájött, hogy sose lehet angyal, és beállt inkább kéményseprőnek.

– Hát... angyalokkal vagy nélkülük, de meg kell próbálni... ha már megígértem az oltár előtt! – Rigó remegő hangon bekiabált a hatalmas méretű, rozoga deszkakapu egyik részén.

– Hahóó!!

Kiáltására nem érkezett válasz. Már éppen megfordultak, hogy gyorsan eloldalogjanak, mikor lépések zaja hallatszott az udvarról, s valaki bentről megmarkolta a kilincset. Torkukban dobogott a szívük.

Rigó józan pillanatában sohasem tett volna ilyet, de most megfogta Szuszi kezét. A zár beragadhatott, mert a kilincs sehogy sem engedett a nyomásnak. Mígnem egy erőteljes lökés, és a kapu szép lassan, tokostól kidőlt, egyenesen az ott álló kislányra, akit maga alá temetett. A fiú megdermedt ijedtében, mert úgy látta, megelevenedtek Giza nyanya varázskönyvének lapjai, – különös tekintettel a Sátán követőinek érzékletes leírására, akik haláluk után sírdombokon ugatnak, – mikor megjelent előtte a Hóhér. Inge felett fehér színű, rövid kabátkát viselt, nagy, vörös foltokkal, kezében balta.

Rigó számára hosszú másodperceknek tűnt, mire észhez tért:

– A kapu! A kapu! – mutogatott a rémülettől teljesen berekedve.

A Hóhér rálépett a kidőlt ajtóra, és még hintázott is rajta egy kicsit.

- Igen, tudom, elkorhadt – válaszolta mosolyogva
- Mi járatban vagy?

A fiú teljesen elképedt, úgy bámult erre a szörnyű, elvetemült emberre. Most tapasztalta a kegyetlenséget először teljes valójában. Gondolkodás nélkül cselekedett: teljes erőből sípcsonton rúgta a gazfickót. Elérte a kívánt eredményt. Hóhér összeesett a meglepetéstől és a fájdalomtól.

– Mi a fenét..?! – sziszegte a leszegett fejű Rigó felé, de befejezni már nem tudta, mert a gyerek egy tigrisugrással nekivetette magát, és nagy ütéssel letaszította őt az ajtóról. A Hóhér csak hápogott, s mi tagadás, még a könnye is kicsordult. El akarta kapni azt az átkozott kölyköt, de az fürgébb volt, már felpattant:

– Jaj, alászorult! Alászorult! – jajgatta, s egy, a deszkák alól kilógó gyermekkezet rángatott minden erejével.

A Hóhér gyorsan észbekapott, s csak úgy fél kézzel lelökte a kislányról az ajtót. Ijedten hajolt Szuszika fölé, paskolgatta az arcát, mígnem a kislány lassan kinyitotta a szemét:

- Édesanyám! Te hogy kerültél ide? – kérdezte a Hóhértól.

Rigó szörnyen megijedt. Ellenségüket fél szemmel megfigyelve letérdelt barátja mellé, és a kezét rázta:

- Szuszi! Szuszikám, ébredj! – könyörögte neki.
- Hozok egy kis vizet! – szólt izgatottan Hóhér, és elsietett.

A fiú utána bámult, mert egyáltalán nem bízott benne. Mi várhat még rájuk? Mit hoz ki bentről? Barátját elhagyni semmiképpen sem

merte, ezért kicsit felemelkedett, és belesett a házba a nyitott ablakon át. Rendetlen műterem képe tárult elé. Mindenütt ecsetek, kinyomott tubusú olajfestékek, a falakon vagy ide-oda támasztva képek. A festőállványon pedig egy frissen befejezett vászon száradt: egy meztelen nő volt rajta, hosszú, kibontott hajjal lefestve. Most már végképp beigazoltnak látta gyanúját:

– Dikhá! – rázta Szuszit – Ez egy igazi bűntanya! Dzsálózzunk innen, de iziben! Mielőtt minket is megöl... Hát a kabátja tiszta vér!

Hóhér újra felbukkant, kezében egy pohár vízzel. Próbálta a kislány szájába csurgatni, de az továbbra sem tért magához, csak nyöszörgött.

– Ezt a kicsit haza kellene vinni! – mondta a férfi idegesen. – Orvosra volna szüksége!

– Nem engedem, hogy elvigye! – vágta oda Rigó.

– Ne nyúljon hozzá!

A Hóhérnak nem volt ideje a fiú kiabálásával törődni. Átnyalábolta a könnyű testet, és viharvert motorja felé indult. Ez kissé nehézkes volt, mivel a kislány karjára volt hurkolva Mariska, a kecske kötele, s olyan erővel szorította, hogy sehogyan sem lehetett elvenni tőle.

– Segíts már! – fakadt ki a férfi, és Rigó annak kétségbeesett tekintetét elkapva megértett belőle valamit. Ez az ember tényleg félt, hogy Szuszinak baja lett. Félt, és segíteni akart.

Nekiveselkedve utánuk tolt a dacoló, mérgeskedő Mariskát, míg a Hóhér óvatosan beemelte a kislányt az oldalkocsiba, ő maga felült a motorra, és gyorsan berúgta azt. Pöfögve indult a gép, a férfi intett a fiúnak, hogy futva kövesse. Már egészen felgyorsult, mire a nagy zajtól meghallotta, hogy a gyerek üvölt, és mutogat valamit a háta mögött. Megfordult, s észrevette, hogy Mariska kecske már jó ideje feladta az iramot: a hátán feküdt kiguvadt szemekkel, ég felé meredező patákkal és lógó nyelvvel – így csúszott a motor nyomában végig. Megálltak, Rigó a portól köhögve utolérte őket, majd segítette Mariskát felnyomni a Hóhér elé ültetve, jobb híján a benzintankra. Mellső lábát kifeszítették a kormánynál. Hóhér ismét gázt adott, süvítettek a legelőn, csak úgy lobogott a kecske szakállá. Mariska úgy meg volt rémülve a nagy sebességtől, hogy tátva maradt a szája, zörgött a szájüregében a szél. Hóhér, maga előtt a rémült kecskével – elhajtott egy égő szalmakazal mellett, melyet a Tűzoltó Egylet tagjai csatárláncban oltottak.

A hím lepkék rendelkeznek egy nem mindennapi tulajdonsággal: kilométerekről is megérik a nőstény csábító illatát, aztán ezer veszélyen át repülnek hozzá. Valószínűleg a csuporti férfiak is rendelkeztek ezzel a ritka adománnyal, de mivel idegrendszerük bonyolultabb volt, mint holmi kis pilléknak, ezért felül is múlták őket. Mint például ebben az esetben, ahol elegendő volt a pompázatos nőnek csupán tartozékát észrevenniük, hogy egy egész felajzott brigád kövesse.

– Haujjnye! – kiáltotta az egyik tűzoltó. – Ott viszi egy tolvaj a Márinka kecskáját!

Erre a hírrre mindenki eldobálta a vödröket, s faképnél hagyták a lajtkocsit. Volt, aki vasvillát ragadott, úgy inait a motor után.

– Hozza vissza! Hová viszi azt a drága kecskét?! –üvöltötték. – Én adom vissza a Márinkának! Nem te!

– kiabáltak összevissza, s némelyek ezen már előre összeverekedtek.

A szalmakazal tulajdonosa – ki tudja miért – de hosszú idő óta nem foglalkozott a kóbor áramokkal, s leginkább a kárba vesző anyag zaklatta.

– Hé! Mit teszek a télen a jószág alá?! Minden elég! Szűz Márgya, most segíts! – hajtogatta hasztalan. Toporzékolt, rimánkodott, a micisapkáját harapdálta, hogy jöjjenek vissza, segíteni: de senki sem figyelt rá. Ekkor lépett színre Teszarek Lipót kéményseprő mester, ki eddig a lajtkocsi csapját kezelte, s mint egy hős, egyes–egyedül oltani kezdte a tüzet.

26.

Márinka és Szuszi városi gyerekek voltak, azonban jóformán minden nyarukat falun, a nagyszülőknél töltötték, hogy edződjenek egy kicsit. Teszarekék lánya – a gyerekek édesanyja –, Mári életelve ugyanis az volt, hogy csakis a falusi levegő, a réteken, erdőben való

szabad kóborlás, az állatok közelsége és a velük való munka acélosítja meg annyira az izmokat s az idegrendszert, hogy aztán a városi életet ki lehessen bírni. Teszarek Mári pedig ugyancsak meg volt alapozva: már kora gyermekkorában valóságos háborús hősként tartották számon. Amikor Csuportot megszállták az oroszok, nagyon sok házba betörték, vittek, amit értek, és számos erőszak is történt. Teszarekéék háza sem maradt kivétel. Talán annyiban a szerencse is pártolta őket, hogy portájukra a Csuporton állomásozó csapatok vezérkara vetett szemet. A tisztek este szakították rá az ajtót Teszarek Mamára és két gyermekére: éppen az asztalnál ültek, miközben meglehetősen szerény vacsorájukat fogyasztották. A katonák félresöpörték őket, a tisztek pedig elfoglalták a helyüket, de nagy kegyesen megengedték, hogy a szobában maradhassanak. Kolbászokat, sonkát, vekni kenyereket vettek elő, Mamának kellett kiszolgálni őket. Nem lehet tudni, hogy ez után a vacsora után mi várt volna az akkor még fiatal és szemrevaló asszonyra, ha nincs ott a még csak nyolc éves Mária. A kislány megállt a nagy hévvel falatozó, és beszélgető férfiak előtt, az asztal mellett, s kicsit el-tátotta a száját, mintha mondani akarna valamit. Ám mosolyra húzódó ajkai közül nem kedves, élelmet kunyeráló szavak bukkantak elő, hanem maga a förgeteg: a gyermek vastag sugárban okádni kezdett. Érthetetlen volt, honnan került belé ez a rengeteg, zöld színű anyag, hiszen olyan sokat éheztek az utóbbi időben, mindenestre beborított mindent. Mivel erős bűzt árasztott magából, az oroszok szó nélkül

felkeltek és kifordultak az ajtón: soha többet nem jöttek vissza. Azon az éjjelen még egy kóbor csapat zörgetett náluk, Mama haragos arccal nyitott ajtót: „Major kapitány! Szpatty!” – mutogatott a bezárt szobaajtó felé, és a vad bakák megcsöndesedve húzódtak ki az udvarból. Pedig ez volt Csuporton a legviharosabb éjszaka. Elmúltával sok anya siratta a lányát, és sok férfi az asszonyát. Aztán már nyugodtabb idők jöttek.

A Teszarek családban szerették az erős gyerekeket. Szuszi sok mindenben hasonlított anyjához, sőt le is körözte bátorságban, cserfességben. De attól a látványtól, amikor egy fiatalember hatalmas púppal a homlokán, ájultan emelte ki a motorból, még a sokat tapasztalt Teszarek Mama is megrémült. Gyorsan lerántotta a dunnás ágy tetejéről az ágytakarót, és lefektették a kislányt. Vizes ruhával mosogatta az éledező gyereket, és mire az orvos megérkezett, már egészen jól volt.

A Hóhér, addig aggodalmas, bűnbánó arcot vágva az asztalnál ült, Márinka és egy nagy tálnyi, friss sütésű fánk társaságában.

– Nem tudom, mit akartak nálam a gyerekek – mondta. – Rossz az az ajtó, de nemigen volt még időm megjavítani – magyarázkodott, s láthatóan csak akkor engedett ki belőle a feszültség, mikor az orvos távoztában közölte velük, hogy kutyabaja Szuszikának, de a biztonság kedvéért még egy-két napot töltsön ágyban.

Rigó a sarokban gubbasztott, és rettenetesen szégyellte magát. A vállalásokat azonban teljesíteni kell, ezért odaoldalgott az asztalhoz:

– Izée – kezdte nagy választékossággal. – Azért mentünk oda, mert Fütüöri atya mondta.

– Üzent valamit? – kérdezte a Hóhér felvont szemöldökkel. Kissé távolságtartóan kezelte a fiút, mert túlságosan jól emlékezett még a fejelésre és fájdalmasan lüktető sípcsontjára. Márinka felé fordult, magyarázva tette hozzá.

– Talán említettem már: engem a plébános úr hívott a faluba, megbízatásomat tőle kaptam.

– Bocsásson meg! Mi voltunk azok! – bökte ki végre Rigó. – Aztán ne haragudjon ránk, hogy a tojalett így odalett! – dörmögte. – Szögelünk másikat! – ígéretett nagy hévvel. – Meg pöcegödröt is ásunk újat... ámbátor öléggé kimélyítettük a régit!

Teszarek Mama is hallgatta a gyerek szavait, és úgy érezte, közbe kell lépnie:

– Hát baracklekvárt? Curgasson egy kicsit a fánk teteire! – biztatta a fiatalembert. Kanalat adott a kezébe, és elébe tartotta a spájból kihozott, illatos barackízt tartalmazó dunsztosüveget. – Ha ízlik, ezt az ibriket haza is viheti – tette hozzá jószívűen. – És a kislány miatt ne eméssze magát!

– Fátylat rá! – intett Rigónak mosolyogva a megkönnyebült Hóhér, s a szobán a megelégedettség békés hullámai söpörtek végig, mígnem Teszarek Lipót nagy dérral–dúrral kicsapta a szobaajtót.

– A kiskésit! De nagy tűz volt! – harsogta, majd ahogy körbenézett, észrevette a falatozó Hóhért. Rögtön nekiugrott. – Épp

emiatt az ember miatt e! –majd gyanakodva folytatta: – Miért jó magának motorozni az én kecskémmel? Az összes tűzoltó ükét üldözte!

– Ne járjon annyit a szád, Lipót! – förmedt rá Mama. – Hazahozta Szuszikát, amikor rádólt az ajtó, és rosszul lett!

Hóhér gyorsan felemelkedett, s az immár megenyhült kéményseprőhöz lépett:

– Zengő Emil, tisztelettel – és katonásan összeütötte a bokáit.

– No, ne haragudjon, hogy morogtam... olyan boldog vagyok! Egyedül oltottam el azt az irgalmatlan nagy tüzet! Az emberek azt mondták: – Teszarek bátyám, a mai naptól kezdve nem hívjuk magát másnak, csak Tüzes Lipótnak! Tüzes Lipót! – ízlelgette az új nevet. – Mennyivel jobb hangzású, mint... bár a Teszarek is veretes, szép név... de tudj Isten, miért, sosem szerettem! Juliskám! – rikkantotta. – Fene bánja a kéménysöprést! A szívem a mai naptól a Tűzoltó Egylet oltárán ég!

Míg Tüzes Teszarek Lipót ilyen nagy boldogságban leledzett, addig Márinka és Zengő Emil kint beszélgettek a tornácon.

– Márinka, szeretném, ha eljönne a műtermembe. Megmutatnám magának a munkáimat. Mit szólna a ma délutánhoz? – kérdezte elfogódott hangon.

Márinka mosolygott:

– És akkor megtudhatom, mi az a nagy titok, amiért Füt्यöri atya Csuportra hívatta?

A festő bólított és üdvözült arccal ült fel a motorra, majd indított. Távolodóban hátra–hátrafordulva integetett Márinkának, s közben majdnem elgázolta a daloló Tetű Pestát.

27.

„Valaki csak fedné fel előttem pontosan, hogy mi az a gravitáció!”– szokta mondogatni a vérekes szemekkel kornyadozó alkoholistákra nézve a kocsmáros, kit a helybéli asszonyok leginkább az Antikrisztus néven emlegettek, s aki a jókívánságok ellenére 58 esztendő s korára is piros orcás, kitűnő egészségnek örvendett. Mert mi az az erő, mely az anyaföldhöz vonzza azt a sok bumburnyákot, és mely hatalom kényszeríti testük atomjait vagy a csillagokat az égen, hogy a helyükön maradjanak? Mi az, ami tömörít és tágít, vagyis elrendez? Napokig studérozott ezen a fogas kérdésen, de a megoldásban egy tapodtat sem jutott előrébb. Nem tudott betelni például az ivás csodájával. Valami földöntúli alkímiának kell történnie akkor, amikor egy pohár bor Bivaly Bandi bácsivá alakul. Sőt! Akár színültig is tölthetjük oportóval a késmágust, legfeljebb lefordul a székről, a gravitáció még erőteljesebb hatása okán, de mégis Bivaly Bandi bácsi marad, és nem változik veresborrá.

Az Antikrisztusról egyébként azt tartották, hogy a leggazdagabb ember a faluban. Ezen senki sem csodálkozott, mert úgy tudta csürni–csavarni a szavakat, hogy azok neki hozzanak hasznot. Itt volt

mindjárt a Kaszinó kifestésének az esete. (Kaszinó, ahogy a kocsmáros fellengzősen a Pucok kocsmát nevezte, a múlt homályába veszejtve a tényt, hogy e dölyfös épület egy kecskeól volt, kibővítve.) Mindig is szerette volna emelni a fényét, a pompát, ezért megkérte a helyi festő–mázolót, hogy képeivel borítsa az üres falakat. Ez a mesterember igen büszke volt, ha másra nem is, a feleségére. Ez a nő egy személyben képviselte a teljességet, nem véletlenül öltötte fel a gömbformát. Gyönyörű, hullámos haja volt, és férje szerint olyan arca, mint a babáknak. Úrilánynak nevelték, ezért asszony korában sem szeretett soha takarítani. A háztartás vezetésének szenvedélye helyett maga mögött hagyta a mocskot, és inkább a lecsoszogott sarkú papucsban lófrálás, és az egész nap tartó rokonlátogatás örömeinek hódolt. Ezt sejtette meg kapcsolatukban az Antikrisztus, és tudta, hogy e mesterember kitörni vágyik a pemzlik és meszesvödörök fogságából, csakhogy bizonyítson az asszonynak. Mert ez a férj már megtapasztalta, hogy nem elegendő a felesége lenyűgözéséhez a csodálatos henger–párna–sorozata, a csácsogó madárka és bazsarózsa mintákkal, ennek több kell.

A kocsmáros elébe rakott egy nagyméretű könyvet, és megmutatott benne valami Rembrandt nevezetű ember által összepiszmogott képet Éjjeli őrjárat címmel, és megkérte, hogy ugyan ilyen elrendezésben fesse fel a főfalra az ivóba látogató törzsgárdát, mert azok éppen úgy megérdemlik a kiemelést, mint az amszterdami polgárörökből álló ultikör. Aztán csak úgy mellékesen

megemlítette, hogy tudja-e, milyen nagymértékű a hasonlóság közte és a szívdöglesztő Erről Flynn között. Persze rajta kívül teremtett lélek sem tudta a faluban, hogy ki a csuda ez az Erről Flynn, még a tanácselnök sem, pedig ő még Novoszibirszkben is járt. „Egy amerikai filmszínész, aki után sikoltozva bomlottak a nők” – hangzott a felvilágosítás, mire a mester kissé röstelkedve utasította vissza a megtiszteltetést. A kocsmáros később sem mozdult mellőle. Napokon át, míg tele nem lettek a falak, csak erről a személyről és kalandos életéről mesélt. Sőt arról sem szégyellt beszélni, hogy ez az amerikai álom magyar módra megvalósítható akkor is, ha valaki Csuporton él. Szavai nem maradtak hatás nélkül. Mikor a munka végeztével fizetésre került sor, a derék mester egy fillért sem fogadott el. Könnyes szemmel búcsúzott, s elmondta, neki ilyen jó barátja, aki ennyit törődött vele, még sohasem volt. Ettől kezdve jelentős átalakuláson esett át. Eleinte csak annyit lehetett észrevenni, hogy sokat nézi magát zsebtükrében, később abbahagyta feleségével a veszekedést, és ő is eljárt inkább otthonról. Betért a vigyorgó arcokkal telepingáit kocsmába, ahol leült egy székre, majd elővett egy újságot, és lassan silabizálva, erőteljes csuporti tájszólásában felolvasta a híreket. Mert józan, gyakorlatias észjárása azt sugallta, hogy filmszínész sosem válhat belőle, ámátor minden adottsága megvan ahhoz, hogy tévébemondó legyen. Így szerzett nagy ügyességgel s ármánnyal egy csapásra festményt és új vendéget az Antikrisztus. Hogy aztán a látogatók nem taszították le székéről

Errolt – mert a név ráragadt –, az annak volt köszönhető, hogy mindenkinek nagyon tetszettek a képek. Végre az alkoholisták úgy érezhették, nem éltek hiába, mert belőlük is marad valami az utókor számára.

E hatalmas méretű kép mellett, az ablakmélyedésben húzta meg magát a műintézet cégére: egy rövid farkú, piszkosszürke bundás, kitömött pocok, kinek molyos mancsai közé apró makkból söröskriglit fabrikált a népi lelemény. Szokássá vált, hogy mindennap hoztak ennek a kis állatnak egy pár szem kukoricát, vagy a pohár alján maradt pár csepp bort csorgatták a makkjára. A férjükért idelátogató családanyak szerint nem ám a csodaszarvas legendája, hanem ez a kis alak – piszkosszürke szín, italtól csatakos szőrzet és rövid farkok – jellemezte legjobban a Pucok kocsmai férfiideált.

A csuporti intelligencia egyik fele éppen kuglizott, a másik fele pedig az ultiasztal körül csoportosult, mikor Tetú Pesta berúgta az ajtót.

– Tetú! Fordulj is mindjárt vissza, azt ugorj má el mihozzánk, nézd meg, mit főzött Anyám, jó?! Mer’ ha finomat, akkor hazamegyek! – kiáltott a sörösüveggel a kezében lézengő Zenész.

Pesta azonban – tőle szokatlanul – oda sem figyelt rá, s úgy lépkedett el mellette ormótlan bakancsában, mint egy befáslizott lábú páva. A kocsmá közepére érve elhessegette a mélán gőzölgő cigarettafüstöt, és elordította magát:

– Úrnak születni kell, a paraszt női, mint a laboda! Ünnepem van kocsmáros, mindenkinek fizetek egy rundot!

A potyalesők felkapták fejüket a hírre, és általános éljenzés tört ki a törzsvendégek között. Néhány hízelgő rögtön odasündörgött, és piszkos markukat nyújtották:

– Szervusz, haverom! – mondták neki mézesmázos hangon, s lekezelték vele, az újabb fröccsök reményében.

– De én nem iszok ám többet egy kortyot sem! – nevetett rájuk Pesta.

Kiült egy székre, lábát pedig feltette az asztalra, hogy mindenki lássa, miként pöffeszkedik egy igazi úr. Az emberek az ín্যüket nyalva, isten áldását kívánva hajtották le az ajándék italt.

– Aztán állód is a cechet ugye, fiam? – kérdezte a pult fölött kihajolva a kocsmáros.

Pesta lenéző fintorral az arcán feltápáskodott, és magasra tartott orral körbecsattogott. Mennyi ideje várta már ezt a pillanatot! Darás szájúak, most aztán irigykedhettek!

– Idenézzen mindenki, akinek pislákul még a szeme az üregibe! – kiáltotta, majd széles mozdulatokkal lehajolt a zokniszárhoz. Nyúlt a szokott helyre, de most: üres volt. Kiszökött a vér az arcából. Nyúlt gyorsan a másikba: az is üres volt. Megijedt, és körbelesett az őt figyelő, kaján arcokon. Utoljára akkor érezte magát így, mikor elment traktorosnak. Nem is lett volna a vezetéssel baj, hacsak nem hívogatta volna őt néhány snapsz miatt egy kis, félreeső barázda,

ahol megállhatott, s a kormánykerékre dőlve álomra hajtotta a fejét. Később felébredt, és kétségbeesetten vette észre, hogy koponyája a traktor nagy méretű kormánykerékének küllői közé szorult. Segélykérő sikoltására sereglett köré egy brigádnyi ember. O, Egek ura! Miként röhögtek rajta a parasztok! Életének legszégyenletesebb pillanatai voltak, mikor ki kellett őt fűrészelniük... Tudta, hogy újra ez fog rá várni, legfeljebb fűrész nem kerül elő.

– Azonnal! – nyögte remegve, és ledobálta a bukta formájú bakancsokat, teljes erővel ütögetve őket a földhöz. Semmi. Letépte magáról a lyukas zoknit, hogy előtűnt peckesen meredező nagylábujja, az eredmény azonban így is: semmi.

–Jaj, de szép lábad van, Pesta! Ezt bizony megérte megmutogatni!
– mondta az Antikrisztus, s a törzs-közönség egymás hátát csapkodva, a kocsmáros kedvét keresve röhögött.

Tetű pedig ott állt mezítláb a kocsmá közepén a nevetés körülötte kavargó porában és fújtatott, mint egy felbőszített, szívéen megvérzett bika, mígnem a gomolygás lassan leülepedett, nemcsak künn, de szédülő homlokában is. A porkupac mögöl pedig felrémlt neki egy véres pengéjű, égre tartott böllérkés:

– Rózsai! – hörögte a felismeréstől bosszúsomjjasan. – Kerüljél a kezem közé, bizisten kicsinállak! – azzal elviharzott, lúdtalpa alatt csak úgy dongott a föld.

Ez idő alatt a Tombor–porta előtt parkolt a Hóhér Emil motorja. Tombor Böske és leánya, Rózsika a verandán ültek, s nagy igyekezettel hántották a krumplit.

– Drága asszonyom, szeretném megkérni szép lányát, jöjjön el velem a műtermembe – susogta a festő izgatottan.

– Maga biztos ujjan vacakos gyújtó, ügyi? – kérdezte Tombor Böske, mestere a burgonya puceváló késnek, ki a vendéget elkápráztatandó gyönyörű karikamintát hasgatott krumplihéjból, olyan szépet, hogy mindjárt a fülébe is akaszthatta volna. – A pallásra nem engedem ám föl! Arra ne is számíjjon!

Zengő Emil annyira szeretett volna Márinkának örömet szerezni aznap délutánra, hogy a nehézségek ellenére sem adta fel. Tiltakozva emelte a kezét, és megemelte a hangját:

– Nem akarok a padlásra menni, édes néni! Én festőművész vagyok! Rózsikáért jöttem!

–Ja! – szipogta Tombor Böske. – A szemem fénye volt, mindig is nagyon tudott dógozni, esze, ereje, mint a marhának!

– Igen! – nyelt nagyot bizonytalankodva Emil. –Nagyon érdekes arca van, és szeretném lefesteni! A téma, amin dolgozom ugyanis...

– Hogyne tunnám! – vágott közbe Böske, aki nagyon szeretetett szerepelni. Még a falu „Röpülj páva” körének néptánc csoportjában is szívesen fellépett volna, ha túlságosan görbe lábai miatt – koholt

indokkal – ki nem válogatja a koreográfus, az elnyúzott lelkű tanító. így ő lett a kórusban a nótafa. Rátermettségét bizonyítandó éktelen hangon dalolni kezdett:

– Csend az ééén világoom, lelkem üdvre szoomjas, minden földi vááágyam: keresni az Isteeent! Azóta csak ezt az egy dalt dudorászom, még a Kodály Zoltánnak is elénekütem!

– Drága asszonyom, hagyja abba! Rózsikát szeretném magammal vinni! – harsogta toroka szakadtából Emil.

– Nem szép dolog, de ha ennyire győzköd, hát elmesélem! Igen nagy ember, egy valóságos városi konflis kocsis volt a megboldogult, de csúful végezte. Részségiben feltérdepelt a bakra, hogy majd onnadjd a macskaköre vizel, mikor elment mellettük egy katonazenekar, és a nagy cintányéros csinnadrattára megugrottak a lovak. U meg a micsodáját szorongatta ahelyett, hogy kapaszkodott vóna, ezért lezuhant, és mindjárt szörnyet is halt. Leírhatja a könyvibe, mer' ölég érdekesség!

– Ez nem igaz! – esett kétségbe a festő. – A lányát jöttem kérni! Hogy jöjjön velem! – elővette a pénztárcáját. – Még fizetnék is a modellkedésért, tisztességes összeget!

A süket asszony rögtön letette a kisbicskát, mert a nyitott tárcát látva pedig úgy felvillantak a szemei, mint megboldogult Tapi Papié, ha új fiú érkezett a kocsmába:

– Miért nem ezzel kezdte?! Értem én, arany fiam, értem! Tudom én, hogy tisztességesek a szándékai!!

– mondta, azzal a lánya felé fordult, és rákiáltott olyan hangon, hogy az túlságosan nyugodt idegei ellenére is megrezzent. – Rózsi! Ides leányom! Szép kérőd gyütt! Mit felelsz néki: széna-é, vagy szalma?

Tombor Rózsi igencsak elpirosodott, s szemérmes zavarában jó szorosra kötötte kendőjét az álla alatt, mely így előrecsúszott a homlokára. Rózsi szinte besüppedt alája, csak a zsömlegombóc formájú orra látszott ki, de máskülönben meg sem mukkant.

– Rózsi, Rózsikám! Nézzél rá! Szóljál! – biztatgatta az édesanyja, mire megvonta a vállát, és felemelkedett.

Hóhér Emil kicsit megrettent a többszörös méretektől, de aztán összeszedte magát, s a lányt a ház előtt veszteglő gépéhez vezette. Rózsaszál, mint egy dáma feszített az oldalkocsiban, kendőjére húzott motoros szemüvegben. A festő motorja köhögött a súly alatt, krákogott és zihált, mint egy régi dohányos a budin ücsörögve, reggel.

Rigó és a nagynyai tiltás ellenére kötéssel a fején csavargó Szuszi összenéztek, amint eldöcögött mellettük a kerekcsatazaj. Még szólniuk sem kellett, mégis értették egymást, s kerülő utakon, futva–lopózkodva utánuk eredtek.

A motor a Hóhér háza előtt állt meg. Rózsi nagy nehezen kievickélt az oldalkocsiból, és a festővel együtt eltűnt a bezáruló ajtó mögött. A gyerekek egymást lökdösve furakodtak az ablaknál.

Tombor Rózsi belépett a műterembe, és mindjárt megakadt az anyaszült meztelen női személyt ábrázoló képen. A felismeréstől kifliformára hasadt a szája, játékosan megfenyegette ujjával Emilt, közben olyan arcot vágott, mint aki átlát a szitán, és tudja, mitől döglük a légy.

– Kisasszony, foglaljon helyet – mutatott a fiatalember egy székre.

Rózsi kígyózó mozgással, hangsúlyozva testének csáberejét, vagyis feneke két partjának rezgős játékát

– odariszált a székhez, és leült.

– Maradjon, ez a mozdulat jó lesz! – igyekezett beállítani Emil a lány arcát, valamint egy palástszerű köpenyt terített a fejére, s aláhulló redőkbe rendezte. Rózsi izgett–mozgott ültében, mert az érintésétől az arcába szökött a vér. A csuporti legényekkel ellentétben ennek a férfinak sima bőrű volt a tenyere, és ez nagyon tetszett neki. Mivel a csábítás gyakorlatában járatlan volt, tette azt, amit ösztöne diktált. Mintha csak véletlenül történne, kínáló jellegű mozdulattal lökögette alulról a mellét, amíg a folyton lecsúszó palástot igazgatták rajta, ám láthatóan a festő nem vett tudomást a blúz alatt hullámzó keblek látványáról. Rózsika egyre jobban szédült: már távol volt tőle Bárányjárás utca, és elfelejtődött a templom. A lomha felszín alatt egyre fortyogott a magma, és életében először kitörni vágyott. Ha Zengő Emil mindezt időben megsejti, szemére szorított kézzel rohant volna a szomszéd faluig, de nem is feltételezte

Rózsika vulkán-asszonyi mivoltát. Eközben Virágszál fejében az ismétlődő rengésektől szétrázódott az erényesség szikkadt talaja, így meglazította a szoknyája derekát. Amíg a festő a színeket keverte, ő felállt, gombolni kezdte a blúzát, majd kibontotta a haját, és megrázta, hogy szakasztott olyan legyen, mint az aktképen táncoló nőé. Csábítóan pislogott, és lassan cammogva, kezét lebegtetve, mint egy borzasztó bajadér, mozogni kezdett.

– Mit csinál, kisasszony? – szörnyedt el a festő, mikor megfordult. – Nem kell! Üljön vissza, kérem! Gombolja szépen be! – hozzá szaladt, s fogta volna le a vetkőző kezeket. Nem tudta, hogy a hatalmas mellkasban már füttyülve potyogó tűzszikrák hullottak, és csak az ószövetségi katasztrófákhoz mérhető elemi csapás közelített.

– Csudát mutatok néked! – mondta Rózsi ingerlő mosollyal, miközben a blúzán babrált. – Ha ezt kigombulom, olyan vihar támad, hogy felforgatja a poklot meg a mennyet és a templomi keresztekét! Én vagyok a kereszthányó orkánszél!

– Jaj Istenem, a Rózsi mingyá levetkezik meztelenyre! – sipította odakint Szuszi, aki egy szempillantás alatt elfelejtette a fejfájását.

Rigó teljes erővel próbálta arrébb lökni:

– Hadd nézzem! Hadd nézzem! Még sosem láttam élőben mezteleny nőt!

Kutyaugatás hallatszott, s a lábuknál megjelent Lucsok. Szuszi kétségbeesett:

– Hjujj, nagy a baj! Ha itt van Lucsok, akkor mindjárt jön Márinka is!

– Na és? – kérdezte Rigó.

– Nem szabad ezt látnia! – nagyot nyelt, mert titkot kellett elárulnia. – Hisz szerelmesek egymásba a Hóhérral!

– Ha ez így van, biztos nem örül neki, ha látja a Rózsit! – mutatott befelé a kisfiú.

A szobában egyre hevesebbé vált a küzdelem. Hóhérral sikerült Rózsát nagy nehezen visszanyomni, és erőnek erejével leültetni a modellszékre. A mozdulat hevesességétől azonban a lány elvesztette az egyensúlyát, s székestől hanyatt borult, csak úgy röpködtek az égnek a lábai. Feltúródott a szoknyája is, meg kibuggyant a fél melle. Mivel estében a festőbe kapaszkodott, nagyot ordítva zuhant vele együtt.

Rózsácska szerelmesen mosolygott a magára rántott, elgyötört arccal vonagló Emilre:

– Templomban voltam, ott térdepűtem egész délelőtt! – csábosán behajlította az egyik lábát, miközben szorosan fogta a menekülni vágyó grabancát –Azért imádkoztam, hogy eljöjjön értem, akit a Csumi Náni megjósút! Térdeplés közben aztán úgy belejött a lábomba a görcs, hogyha nem a templomba lettem volna, hát akkorát sikítok! – itt kicsit sikkantott. –Nem kőne ezt a bibis lábat kicsit megcsókulgatni?

A gyerekek elképedve bámultak befelé. Lucsok ezt a pillanatot használta ki, és éles csaholással berontott az ajtón.

– Ez a Márinka kutyája! – vergődött Zengő Emil.

– Mindjárt itt lesz! Kisasszony, az égre kérem, hagyjon nekem békét, azonnal megérkezik a szerelmem! Es én ezt a titkot akartam megmutatni neki! – ütött nagyot saját fején, majd rimánkodóra fogta.

– Kérem! Nem maradhatok Önnel ilyen kellemetlen helyzetben!

Lucsok mérgesen támadta a heverő Rózsi: szoknyáját húzta, a lány pedig hatalmas lábával kalimpálva próbálta oldalba taszítani. Egy rúgása telibe is találta a háromnegyedrészt elkészült Szűz Mária képet, mely döngve, szétmázolódva a földhöz csapódott. Emil kitépve magát az ölelésből, vetődni próbált, hogy még elkapja, de hasztalanul.

– Drága hölgyem, ez a kép most készült volna el, az ünnepi körmenetre! Nagyon sokat dolgoztam rajta! – kiabálta hisztérikus hangon. Hason feküdt, homlokát a földnek támasztva mintha sírna, öklével pedig elkeseredetten verte a padlót. Ekkor a deszkázat megremegett a teste alatt, s a fiatalember rosszat sejtve tekintett fel: a valóság szörnyűségesebb volt minden rémálmánál. Rózsi mosolyogva, lassú léptekkel közelített feléje, majd teljes súlyával, lovagló ülésben ráereszkedett a kiáltásra kerekedett szájú, rémült ember hátára.

– A tüzem bevilágítja majd a drága szobádat, meglátod! – búgta fészkelődés közben. – Akkor hőség lesz, hogy az összes házi féreg hanyatt-homlok menekül!

Ebben a pillanatban lépett a házhoz Márinka. A gyerekekben meghűlt a vér. Annyira megijedtek, hogy mozdulni sem tudtak, pedig érezték: most tenni, tenni kellene valamit.

A lány kopogott, majd belépett az ajtón, s a műteremben a pornografikus irodalomba illő „híntaló” pozitúra várta. A festő éppen hason feküdt ívbe törött testtel, miközben kezeinek heves mellúszó mozdulataival küzdött, lábával rúgkapált Rózsi szoknyája alatt. Márinka e képet látva, s a vele járó szörnyű nyöszörgést hallva kifutott arcából a vér.

– Emil! – rebegte. – Elnézést – azzal szédülve behajtott maga mögött az ajtót.

Zengő Emil a kétségbeesésből nyert gigászi erővel lehengette magáról kapaszkodó lovasát, és sántikálva, derekát fogva szerelmese után rohant.

– Rózsi! – hallatszott az udvarról egy dörgő hang.

– Aszondta az a jó édes anyád, hogy itt talállak! Elvetted az eszemet, de hová tetted a pénzemet?!

Rózsi a bűnösök riadalmával felugrott; rendesen begombolkozni sem volt ideje, csak gyorsan kiszaladt. Szétbomlott hajjal rohant a mezőn át, Tetű Pesta pedig a botját hajjigálva szaladt utána. A két pár két irányba futott: középen maradtak az elképedt gyerekek.

– Azannya! – mondta csettintve Rigócska. – Hát ilyen futkosós istennyila a szerelem?

Mikor Tetű Pesta a szerelem tébécéhez hasonló állapotába került, (mert ez is a „mejjét” betegítette meg), rengeteg szép terve született. Most nemcsak arról volt szó, hogy távlati célkitűzésként felmerült képzei között néhány új szakma elsajátítása, mint például a patkolókovács–tanfolyamon való részvétel fároszként való világlása, különös tekintettel a lovak és szarvasmarhák patkolására, illetve körmözésére, hanem egyébről is. Egyfajta káprázat, melyben szerelme olyanná válik, mint egy nagyszabású, olasz erkölcsi dráma, mondjuk „A bűnös asszony” címmel, s amely nem szól másról, mint egy nő bukdácsolásáról az élet súlyos megpróbáltatásai között. Csillagvirágja érette vállalná azt, hogy Csuporton romlott nőként tartsák számon, egészen addig, míg ő fel nem vállalja szerelmüket a világ színe előtt, mint lovagja, tarsolyában a kitüntetéssel végzett kútfürői oklevéllel.

Az a sok gyönyör, amibe bevezethetné Rózsikát! Tittili hátán való lovaglás, nyereg igénybevétele nélkül, meztelen vad vágta végig a Tanácsháza előtt, kacagva, az ámuló sokadalommal mit sem törődve! Vagy a tarhonyás birkapörkölt együtt végrehajtott, kéjes szürcsölése kanálból! Ezután a kellőképpen felcsigázott, rizlingszilváni bűverejével elhódított asszonyi állat megtekinthetné a Pesta törzséhez ezer szállal kötődő függelékeket is! Mert az ám az igazi szenzáció! Látásától nagy robbanások törnének Rózsira, ki fülsiketítő sikolyokat hallatna, csupán attól, hogy ő, farának egyetlen, billentő jellegű mozdulatával behimbálná bámulatos harangjátékát! De hahh!

Ez az édes mosolyú néember, bőrkeményedéssel sarkával időnek előtte eltaposta a szikrát, mi belsejében tűzvészt okozhatott volna. És az ok, mellyel megcsúfolta gerjedelmét, nem más, mint a hírvágy: egy bankó melengető, rövidke tűzével cserélte fel a fáklyát, mely élete végéig, annyi szerelmes éjszakán át világíthatott volna. Pestában a vonzódás helyén nem maradt más, csak pusztító gyűlölet.

Rózsi úgy rohant, mint még soha életében, mert tudta, Pesta nem fog megkegyelmezni. Sohasem látta ilyennek – ez a férfi most olyan volt, mint a bosszúállás angyala. És pletykából már hallotta, hogy Pestában milyen pokoli erők feszülnek. Akkor nem akarta hinni, de most már tudta, ő volt az a hős, aki a falu egyetlen terén álló, orosz katonai emlékmű talapzatán ekrazitot robbantott. Igaz, hogy az emlékműből mindössze egy kicsi cementdarab tört le, de mégis nagy visszhangja támadt az ügynek. Még a városból is jöttek nyomozók, de Tetű kiállt minden próbát: a kocsmá előtt füttyörészett és vigyorgott, míg a rendőrök fixírozták. Rózsi tehát jobbnak látta, ha szalad, ahogy csak a lába bírta.

– Várjál meg! Hadd csapjalak agyon! Mint egy szentkép, úgy imádtalak, te cemende! – süvöltötte a hüvelyknyji, habos fogú fenevad, és Rózsi sejtette, hogy itt a végzete. Egyre lassabban futott, mert hamar kiszolgált az ereje, Pesta azonban, mint akinek élete folyamán hivatásává vált a menekülés, elemében volt. – Jobban szerettelek, mint szegény sánta Annuskámat! – folytatta. – Jobban

szerettelek, mint a Muci kutyámat! Pedig azt borzasztóan imádtam ám!

Még mindig nem érte utol a nőt, mivel időnként kitérőket kellett tennie a futásban, hogy az elhajigált botját felkaphassa.

Rózsi nem bírta tovább, elterült. A földön fekvé hanyatt hengeredett, hogy legalább szemközt nézzen a biztos halállal. Pesta nagyot szökkent, és Rózsika hasára ült, aztán botjával keresztben leszorította annak nyeldeklőjét.

Arcán patakzottak a könnyek:

– Pedig a Muci cirkuszos kutya vót! Tudod?! – lejjebb nyomta a göcsörtös pásztorbotot, hogy a lány már nyelvét kiöltve fulladozott alatta. – Énutánam eljött a kocsmába is, ujjan kutya vót! Kocogtatta az ablakot a kis lábával, úgy engedtem be! – Rózsi a fulladozástól hánykolódní kezdett, de Pesta erősen kapaszkodott belé. – Sportszeletért mindent megcsinált! „Na Mucika, mutasd meg a produkciódat!” –csak ezt kellett mondanom neki, akkor a Muci két lábra emelkedett, és lábait dobálva kánkánt táncolt az asztal tetejin!

– Szegény kis kutya... Mi lett... vele? – nyögte időnyerés céljából Rózsi.

– Mi lett vele?! Odaadtam a sintérnek, mert pénzt lopott tülem! Pedig mondtam neki: „Muci! Ne tedd, mert ráfázol!” – de újra megtette! Mikor vitték ki az udvarból madzagon, hátrafordult... Rám nézett, vakkantott, azt emberi könnyeket hullatott! Mer tudta, mi vár

reá... – Tetű az emlékek súlya alatt összeroppant, és Rózsi nyakába borult.

A lány hitetlenkedve pillogott jobbra–balra, nem tudta mire vélni, hogy fellazult nyakán a szorítás. Aztán hirtelen támadt anyai indulattal – nyugtatóan simogatni kezdte a hasán rázkódó keszeg kis testet.

Pesta a simogatás alatt ellazult, majd szipogva felemelkedett, hogy Rózsika szemébe nézzen:

- Veled már nem tudom megtenni! – mondta szomorúan.
- Nem baj! – mondta vigasztalóan Rózsika.
- Sokszor álmodok a kis szemével... Annyira bánom! Nem

kellett volna halált mondanom rá!

Pesta oldalra dőlt, és a lány is hanyatt fordult. Egymás mellett, kiterülve feküdtek a mezőn, mindketten az eget bámulták. Rózsika immár megnyugodva, egy szál édes végű füvet forgatott a fogai között.

– Hová tetted azt a pénzt? – kérdezte Pesta, mire a lány a szoknyájába nyúlt, és átnyújtotta a kis kockára hajtogatott bankót. Tetű eltette, majd egy nagyot szusszantott. Szent volt köztük újra a béke. Ennek megpecsételéseként munkáskabátja belső zsebéből előhúzott egy vodkás üveget, és meghúzta. Odanyújtotta Rózsikának is, aki átvette tőle, s egy nagyot kortyintott. Még sohasem ivott ilyet, hacsak a denaturált szeszt nem számítjuk. Először az utálat görcse

húzta össze száját, de aztán mégis tetszett neki a belsejében szétömlő melegség, ezért hirtelen felhörpölte a maradékot is.

– Na, jól van, jól! – könyökölt fel Pesta, próbálta kitekerni a cipő formájú kézből az üveget. – Nem szabad, hát nem szoktad meg!

Egyes vidékeken a telihold arcát utánzó dobokat ütnek a táltosok, hogy aztán a feszes bőr tompa hangjától elaludjon fejükben az evilági értelem, s teljes szépségében táruljon fel előttük az ősök szellemmezeje. Rózsaszál tudatában csekély volt az ellenállás, így nem kellett hosszasan kopácsolnia a vérnek gyönyörű, húsos fülében ahhoz, hogy ő elkábuljon. Ámuló szemét Pestára vetette, és nem bírt betelni látásával. Ez az állapot megerősíti az édesanyák igazságát. Hányszor elmondta a hitetleneknek a jó Tetű mama, hogy az ő kisfia egy gyémántos gyermek – hát most itt ragyogott Rózsi előtt királyi pompájában. Parázbél pirosak voltak bütykös lábai, napsütötte kristályként villódzott a teste, láng tört elő minden kifújáskor az orrlukából, és misztikus koronának ott volt a micisapka a fején. A síp varázsa tette–e vagy a vodka, de ettől a pillanattól kezdve Tombor Rózsika gyönyörűnek látta a gyűszűnyi vitézt. Kissé átlátszó, fehér blúza alatt ingerlően szédültek szét jobbra–balra keblei, amint fektéből megemelkedett, hogy megpaskolgassa a mellette álmélgodó Pestát. A csöppnyi férfi is elkábult, de nem csak az ütésektől, hanem a csodálatos panorámától is, mert Rózsika kibontotta az ingét elől, és így előbuggyantak remekbe szabott, piros bimbós mellei. Eltátotta száját a lehetőségek ekkora tárházától, majd szaporán vette a levegőt,

és a várható gyönyörtől előre sikoltott. Rózsika felkelt, majd visszaereszkedett, térdeplő helyzetben Pesta felcsúszott atlétájú, szőrös hasára ült.

A kisember szédült, nyüsztett a boldogságtól. Nem törődött azzal, hogy a mázsás angyal összelapította a gyomrát, súlyával berepegette a bordáit, mert vágyai hön szeretett tárgya végre ott csücsült rajta, és hívogatóan, türelmetlenül, alulról lökögette neki pompázatos mellét, kínálta cseresznye nagyságú bimbóját egy kis kóstolásra. Látszott rajta, hogy kívánja, miszerint ő, a sárgöröngy, a szegény csavargó megcsókolja végre. Minden igyekezetével azon volt, hogy beteljesítse a nő óhaját. Nyakát emelgetve próbált felülni, miközben lénye meghosszabbításaként nyelvét is kinyújtva csücsörített a szájával előre. Kéjesen nyögdecsejt, de összpontosított akarata ellenére, törzsét keresztbe leszorító istennője 140 kilós pecsétje nem engedte, hogy ez a csoda mégis megtörténhessen.

– Rózsikám, édesem – nyüszögte. – Hát nyomd már egy kicsit közelébb! – de a hatalmas test nem mozdult. Nagy nehezen elvonta a mellek vörös bogyós látványáról a tekintetét, hogy a lány arcába nézzen. Mikor pillantása felért a fej szédítő magasságába – összerándult ijedtében. A bujaság forrása, a dunna seggű Rózsika a legnagyobb gyönyörűség előkertjében, térdeplő helyzetben, oldalra hajtott fejjel, egyszerűen elaludt!

Óh! Kacsaszíros kenyerek és szalonnák, pacalpörkölték s knédlik ezernyi jajja! A falatot őrlő fogak egymásnak súrlódó, ütemes zaja, a

hatalmas gombócnyelések jótékony kurtyogása most mind ott keringett összefonódott testük körül! Ez a sokféle csikorgás, nyalakodás és moraj kellett ahhoz, hogy e delnő ily élveteg csodává érjen, de életében először a hű szívű szerelmes úgy gondolta, talán kevesebb is elegendő lett volna. A baj még tetézve lett azáltal, hogy Pestának nemcsak a törzse, hanem két karja is odalett, Rózsi szoros ölelése alá szorítva. Így szabadulásra használható felület a csöppnyi férfiből csak nagyon kevés maradt. E leláncolt Prométheusz kígyószerűen mozgatta a testét, rázkódott, sarkával nyomakodva ügyeskedett, de sehogy sem bírta magát kivonni a hatalmas combok fogságából.

Végző lehetőségként üvölni kezdett.

– Rózsikám, szentem, ébredj! – de hasztalanul, mert a lány nyugodtan hortyogott tovább.

Pesta szeme előtt égő foltok ugráltak, s úgy érezte, ereje fogytán, haldoklik. A 140 kilós, márványtömbből faragott, vöröses hajú angyal súlya úgy hatott rá, mint egy nagy Biblia, minek utolsó lapja alá kicsiny virágot helyeztek, hogy a papírtömeg laposra préselje, és kiszívja belőle az éltető szuszt.

– Segítség! Segítség! – kiabálta egyre elfúlóbb hangon, de a mező nagy volt és fecskecsivogástól hangos, és aznap még Szutyok is másfelé terelte a gulyát. Egészen biztosan kiszenvedett volna ebben e katartikus ölelésben, ha nem klattyogott volna arra fekete

színű, női vázas Csepel kerékpárján a falu jótét lelke, ki éppen a határban örökdő bádognakrisztustól indult hazafelé.

Fütyöri atya szíve tele volt legutolsó olvasmányélményével, mely Szent Ferencről szólt, és a kerékpáron tekerve úgy találta – persze csak titokban –, hogy jó úton jár, mert elég sok lelki hasonlatosságot fedezett fel önmagában a nagy szenttel. Főként, ami a madarak csodálatát illette. Nincs is párja annak a sok kis tüneménynek! A kuvikok meseszép szemei, a ludak klasszikus arcéle, vagy a rücskös bőrrű tyúklábak kecsessége! Igazi szárnyas birodalom lehetne a papiak, ha az a bűdös macska nem zavargatná őket folyton. Az atya néha büntetésből bezárta a gonosztevőt a szobába, de még akkor is feltalálta magát. Ott ült egész nap az ablakban, és mint aki televíziózik, nyeldekelve bámulta a dúcból röpködő galambokat. Fütyöri atya haragudott rá vérengző természetéért, ám a szíve nagy volt. Végül egyformán szerette a szálldosó áldozatot és a meglehetősen gombóc alkatú üldözöt.

A macska viselt dolgai miatt sebére balzsam, hogy szenvedélyes hangú prédikációja a környék bádognakrisztusainak megmentéséért – visszhangra talált a jobb érzésű hívekben. Megmozdult a falu aprajánagyja: régi pajtákból, padlásokról hozták elő őket, hogy végre elnyerjék igazi szálláshelyüket, és virágok közé állítva, frissen mázolvá vigyázzanak az úton járók épségére.

A plébános nem is sejtette, hogy nyugodt vizű tóhoz hasonló bensője az elkövetkezendő események hatására köveken robogó folyóvá változik majd.

– Segítség! Segítség! – hallotta az út széli csalánbokrok mögül, és ekkor már gyanakodhatott volna, mindenesetre abbahagyta a füttyörészést, úgy fülelt. Közelebb hajtott, majd jobbra fordult, és meglátta a félrecsuklott fejjel hortyogó Rózsit, a combjai között heverő Pestával.

– Az égre kérem, drága jó Füttyöri atya, segítsen má’ ki szorult helyzetemből, mer’ mingyá meghalok! – hallatszott Pesta verébbhangja.

Az atya ólmos tagokkal, lassan, mint aki pokoltűz felé közelít, a furcsa pár felé lépkedett.

– Húzzon ki! – könyörgött Pesta. – Mer’ mingyár végem!

Füttyöri atya arca bíborpírban úszott... 63 esztendeje ellenére sosem látott... mert a fogadalmát mindig a legnagyobb tisztasággal... és Szent Ferenc vajon miképpen cselekedett volna?... de az életmentés elsősorban...

Igyekezett úgy fordulni, hogy semmiképpen se láthassa a Rózsai mellkasából kinőtt halmokat. Köhögött zavarában, majd elsősegélyként megmarkolta Pestát a hóna alatt, és húzni próbálta, de így eléje kerültek a horkolás ritmusára emelkedő, süllyedő mellek. Ráadásul Pesta sem jött, csak legfeljebb rongyos ruhája szakadt. Az atya aggodalmas arccal, állát simogatva felemelkedett, majd

óvatosan Rózsika mögé lépett, hogy megpróbálja holtpontról ügyesen kimozdítani. Ami sikerült is, mert mozdulatától a tehetetlen test megbillent, teljes súlyával előre dőlt, és maga alá temette a gyűszűnyi Tetű Pestát. A szerencsétlen sorsra jutott csábító halálsikolyát hallva az atya idegességében kapkodni kezdett, de nem tudta, hová nyúljon hamarjában. Végül is szorosan Rózsi mögé állt, lehajolt, átkarolta hóna alatt a karját, és így föléje gubbaszkodva, nagyokat nyögve húzni próbálta felfelé. Ökölnyi izzadtságcseppek görögtek a homlokáról, de azt elérte, hogy Pesta szeméből és szájából valahogy kiemelkedtek a hatalmas csecsbimbók, s így legalább levegőhöz juthatott.

– Vigye innen! Vigye innen! – hebegte friss lélegzethez jutottan Pesta, megfeledkezve az Isteni Gondviselésről, mely folyamatosan jegyzi a hozzá érkező kívánságokat, hogy aztán kis, hétköznapi csodák keretében teljesítse azokat. A háládatlan szívű Tetű továbbjajgatott, de megszabadulása még mindig váratott magára, mivel éppen ekkor haladt el az úton egy asszonyokkal megrakott parasztszekér. Vidáman nótáztak, mígnem az egyikük jobbra tekintve felfedezte, hogy a szentéletű Füt्यőri atya az erkölcsös Tombor Rózsikát meggörbülve, görcsösen ölelte hátulról úgy, hogy annak domború fenéke szorosan az atya ágyékához szorult, miközben a lány két meztelen keble a föld fölött hintáit. Az asszony felpattant, és csendre intette dalkör társait. Merev mutatójával, vádlón

mutatott a felfedezett, döbbenetes cselekményre. Valaki sikoltott is. Tombor Rózsi édesanyja, Tombor Böske volt az.

„A mélyből kiáltok, Uram!” – szól a Bibliai textus, ímé, a meggyötört ember. Mikor Fütőri atya oldalra tekintett, és űzött vadhoz hasonló pillantása találkozott a bősüzt anyáéval, valamint az Oltárdíszító Egylet, a temetéseknel segédkező kórus és zsolozsma társulat fűjtató tagjaival, úgy érezte, hogy ez a kép, megaláztatásának képe hosszú, nagyon hosszú pillanatokra megmerevedett s kitágult; őt pedig a Szent Ferenc–i magasságokból örökre a porba sújtotta. Első, ösztönös gondolata bizalmatlan volt, mert a Gondviselés helyett az ördög művének érezte e helyzetet, elfelejtve a tény, miszerint az Úr próbák elé állítja azokat, akiket nagyon szeret. Fütőri atya azzal is tisztában volt, hogy az út távolából az alatt fekvő Tetű Pesta egyáltalán nem volt számottevő: csak ő és a lassan köröző mellű Rózsika látszottak. A némaságban az atya nem bírta tovább, és elengedte magához szorított „áldozatát”, Rózsika pedig kriptafedélként csapódott vissza a földre. Az atya, noha maga sem értette, miért viselkedik úgy, mint akit rajtakaptak, egy pillanatra hátrált, majd erőt vett magán, és kiabálni kezdett:

– Azonnal jöjjenek! Siessenek, siessenek! Amíg még nem késő!

Az asszonyok értetlenül összenéztek, de Tombor Böske hívás nélkül is leugrott a szekérről, s nagy, göcsörtös botját suhogtatva közelített a plébánoshoz. Míg Tombor Böske az atya felé lépdelt, fekete ruhás, aszott mellkasában nagy erők forrongtak. Felrémlt

neki, hogy ő mindig is érezte, hogy az atya alattomos nézésű ember – s ez a balsejtelem immár igazolásra talált. Ki is fejtette megérzését az Oltárdíszítő Egylet tagjai előtt:

– Mindig tudtam! Nemhiába volt az én Tombor öregapám is olyan látnokfajta! – Az asszonyok bólogattak, mert jól emlékeztek az öregre, aki már 1930–ban is mindig kiállt az utcára és onnét kiabálta, hogy nem győzték a rokonok a csendőrök elől berángatni: „Keletről jönnek a megváltók! Keletről jönnek a megváltók, meglátjátok!” – És ez egy napon tényleg bekövetkezett. Am arról mindannyian kegyesen megfélemedtek, hogy az öreg még sem volt igazi, vérbeli látnok, mert ha az lett volna, megóvjá magát a később történetektől. Mikor ugyanis bejöttek a megváltók a faluba, az első cselekedetük az volt, hogy betörték a házába, és a kolbászért meg szalonnáért jól elagyabugyálták.

Az atya szaladni kezdett, miközben magasba emelte két kezét:

– Csak az anya jöhet! A többi maradjon! – próbálta testével eltorlaszolni a bős nők elől az egész mezőt. Az igyekezet hiábavaló volt: az áradat rövidesen magával sodorta. – Kérem... hölgyeim, csak semmi felesleges izgalom... – rebegette – Talán akkor... segítsenek... felemelni Rózsikát, mert... hm... alatta rekedt valaki... Én is az útról hallottam a kiáltást... – motyogta szégyenkezve, egyre halkabban, mert tudta, hogy Rózsika jó hírének ezzel a felfedezéssel mindörökre befellegzett a faluban.

Az Oltárdíszítő Egylet néhány tagjának kárörvendően villant a szeme, és mindjárt Böske arcára lestek. Tombor Böske megállt lánya mellett, és elkiáltotta magát:

– Róóózsi!

A lány elméje az ismerős vezényszótól nyiladozni kezdett. És mikor megérezte az első botütést a hátán, hirtelen tudatára ébredt, felpattant, s félig hunyt szemekkel menekülni kezdett hazafelé, míg anyja folyton csépelve követte. Helyén – a nőkoszorú legnagyobb meglepetésére – Tetű Pestát találták a lehidart fű között hanyatt fekvő, s vékonyra lapulva olybá tűnt fel, mint egy, az atya által pártfogolt pléhfigurák közül, mit ügyetlen kezek véletlenül kékre festettek. Az atya letérdelt, és finoman pofozgatni kezdte a szerencsétlent, de az nem tért észéhez, ezért közös erővel a szekérrre zsuppolták a testét, hogy a körzeti orvoshoz szállítsák.

Már alkonyodon, mire az atya visszatérhetett a paplak ölelő, hűvös békéjébe. Rézike ijedten kapta szája elé a kezét, mikor elcsigázott arcát meglátta:

– Hozzam a pikuláját, plébános atya? – kérdezte, mint már oly sokszor, de Fütüöri atya leintette igyekezetét, és szó nélkül szobájába tért. Egy ideig hátratett kezekkel körbesétált, s a higgadt, Istenben hívő ember győzelméről gondolkodott a belül dühöngő fenevad felett. Ezt bizonyítandó, tút és cérnát ragadott, majd kihasadt, fekete esernyőjével egyetemben kiment a kertbe, ahol leült a kis sárgabarackfa alá. Hosszan, aprólékos műgonddal varrogatott, és

örömmel állapította meg, hogy az efféle alkotó tevékenység minő nagy hatásfokkal nyugtatja a háborgó lelket. Egy óráig is elszöszmötölt így, majd kis ollójával precízen elmetszette az utolsó öltés nyomán maradt cérnát, hogy aztán nagy meglepődöttséggel nyithassa ki teljes kupolájában az esernyőt. Igen ám, csak hogy az alacsony fáról túlságosan lelógott egy hegyes ágacska, s ez durván végigszakította a frissen megöltött szövetet.

Az ezt követő eseményeket Rézike, egy éppen elsikált, csöpögős lábassal a kezében figyelhette meg. A mindig kiegyensúlyozott, annyi megpróbáltatásban is szelíd plébános hirtelen hangos, artikulátlan üvöltést hallatva nekitámadt a gyümölcs hullatta barackfának, és csak verte, verte, míg meg nem vérezte a kezét az esernyő szilánkos, darabokra törött nyele.

30.

Tetű Pesta úgy vélte, menten megboldogul. Egy részről rettenetes fájdalmai voltak: nehezen tudott nyelni, lélegzetet venni, sőt még járni is, más részről pedig repeső öröm töltötte el, mert máris a markában érezte imádott Rózsikája... kezét.

A nők tudnak olyanok lenni, mint az ópium. Ahogy Pesta ott ült azon a buszon, mivel a Városi Kórházat igyekezett megközelíteni (ahová a csuporti körzeti orvos sokszoros bordatörés gyanújával utalta be „röngönyre”), néha percekre sikerült enyhíteni a kínjain.

Már amennyiben hódítónak tekinthető a Tombor Rózsika számára jövőben vásárolandó lépésbetétes, hófehér nylonharisnya érzékletes elképzelése a már említett nőszemély erősen hurkás lábain.

Az autóbusz főként munkásokat vitt a városba, éjszakai műszakra. Pesta a busz hátsó sorának egyik ülésén talált helyet, s a továbbiakban annyira ellankasztotta a szűrő fájdalom, hogy észre sem vette a hirtelen támadt élénkséget az utasok között. A sofőr csak úgy repesztett a kanyargós országúton, veszélyes manőverekkel előzgetve a vég nélkül kerekező csuporti biciklistákat.

– Tegyen le! Tegyen le! – mondogatta a falu végén egy asszonyosság, hasztalan. Mikor az utolsó, tanyai megállónak is búcsút inthetett, akkor erélyesebb hangra váltott. – Tegyen le, különben feljelentem a pártbizottságon!

Ez hatott. A sofőr hirtelen fékezett, majd kinyitotta az ajtót, de azért odavetette a nőnek:

– Teszi le a nehézség, egy ilyen kövér asszonyt! Le tud maga egyedül is szállani!

A munkások halkán nevettek, de mikor a busz csikorgó kerekekkel kistartott, ajkukra fagyott a mosoly.

Pesta megpróbálta kitámasztani magát két, vézna karjával, mert így kevésbé fájtak kanyarodáskor a bordái.

– Eddig is jó csaj vót – álmodozott. – De eztán, hogy köttök rá, még annál is jobb lesz! És a szaga! Mint a liliomnak!

Valóban, a szerelmes asszonyok kinyílnak, mint a virágok, és ez ebben az esetben erőteljes, bódító illatozással jár együtt. Ennek a megállapításnak igazságát Szutyok szavai alapján tudhatta: Edit Piaf számára ezt a szírom–szerű üdeséget a bőven magára locsolt Opera kölni biztosította, illetve a két hete vásárolt új, pöttyös bugyi.

Pesta szeme előtt Rózsika aranszín zuhatagként kibomló, vörös haja vibrált. „Szeretlek!” – mondotta a gyönyörű látomás, s ez a közlés a piciny férfit mélységes izgalommal töltötte el. – Utánam eped! – állapította meg, és lassított felvételként újra kihasadt a lány blúza, és elébe buggyant belőle a kebel–csoda, mikor a busz oly erőset fékezett, hogy a hirtelen támadt fájdalomtól Pesta elájult. Ahogy ebben a furcsa állapotban hátrahanyatlott az ülésen, egészen könnyűnek érezte magát. És sejtelve sem volt arról, hogy az utasok körülötte azt kiabálják a megvadult sofőrnek:

– Lassítsál má’, lassítsál! – sőt egyesek még azt is hozzátették – Hé, haver! Álljál már meg! Ki akarok szállni, vizelni!

A vezető azonban mindenkit leintett:

– Én ugyan mosmá meg nem állok senkinek, mert sietek! Meg akarom lesni az asszonyt, mit csinál! De tudjátok mit?! Erisszéték csak be, akinek kell, hajnalban úgy sem én fogok takarítani!

Az emberek nem mertek szólni, csak lélegzet–visszafojtva kapaszkodtak. És némelyek jól láthatták, amint kanyarodás közben, a közlekedő folyosón egy vékony kis sárga erecske egyik oldalról a másikra folydogált.

Pesta ebben a külső, félelemmel teljes csendességben észrevétlenül, nyugodtan szárnyalhatott. Egy virágos mező felett járt éppen, mikor magára tekintve úgy tűnt, egészen hosszú, fátyolszerűen áttetsző farka nőtt, s ehhez a hátán lepkeszárnyai. Röptében pitypangfejek felett húzott el, és pásztortáskafű rezgőiből bogozott gömbök kísérték. Ekkor meglátta Tombor Rózsikát, aki egy jó darabon lehidart fű közepén feküdt, és őt hívogatta, neki integetett... egyenesen az őle felé csábítva. S mikor Pesta rárepült, maga alatt érezte a lány gömbölyű, a hájtól egészen puhán libegő hasdombját, valamint az őt körülölelő vaskos combokat, hirtelen olyan biztonságot és meleget érzett, hogy teste átforrósodott, és valósággal megnőtt az izgalomtól – mellkasába pedig beköltözött a boldogság.

Mikor a városi megállóban, a Kórház előtt végre lefékezett a busz, mindenki szorongástól gyűrt arccal lépkedett lefelé, míg Pesta, sokszorosán törött bordái ellenére, lebegett. – Nejem! – ízeltette magában a szót, és mosolygott.

Három hét múlva, délelőtt Füttyöri atya immár lehiggadva, kedvtelve nézegette ünnepi reverendáját a tükörben.

– Nagy ünnepünk lesz ma, Füttyöri komám! – mondta füttyörészve, csak úgy magának.

– A körmenet? – kérdezte a körülötte tüsténkedő Rigócska, frissen keményített ministráns ruhájában.

– Nemcsak! Hanem az új Mária olajkép fölavatása! Meglepetésem ennek a drága, drága falunak!

Éppen kifelé indultak a szobából, mikor hangos csörömpölés és hétszentségelés készítette őket megtorpanásra. Az atya kövér macskája szélrohammá válva rontott be a szobába, s kettőt pördült a sebességtől a kisszönyegen. Az ablak felé iramodott, miközben rigócsőr nagyságú fogai között egy konyhából megmenekített csirkecombot szorongatott. Hátsó lábaira állt, mint egy cirkuszos ló, hogy majd kiugrik az ablakon, – de nem sikerült. S ekkor nagy fújtatva, sipítózva betotyogott utána Rézike is, kezében egy hatalmas húsvágó bárdot lengetve:

–Te föld terhe! Te pákosztos! – kiabálta. – Hát akkora hasad van, majd szétfakad, de lelod az ételt az asztról!? Mindjárt megvagdallak!!

A macska a földre kushadva hátrált, miközben egyre jobban beszorult a sarokba. Összeszűkülte pupillákkal nézett szembe Rézikevel, aki éppen rúgásra emelte csöpp lábát, ezért Fütüöri atya jobbnak látta, ha sürgösen beavatkozik:

– Édes Rézike – mondta szívhez szóló hangon –Hát volna szíve bántani ezt a félelemtől remegő jószágot? – a házvezetőnő nagyot bólintott, ezért szelíd hangon dorgálva folytatta a lelki ráhatást. – Hát miként vethetne pányvát e jeles kandúr az étvágyára, ha mi még az indulatainkat sem bírjuk megfékezni?

Rézike mindig ellágyult Fütüöri atya szavait hallgatva.

– Az állatoknak is van lelkük! Kicsiny testvéreink nekünk, nem szabad őket semmiképpen sem nyomorgatnunk – sóhajtott az atya.

Rézike nagyot sóhajtott, s leengedte a kezében tartott bárdot.

Rigó megbűvölten figyelte a feje mellett billegő fegyvert:

– Egyébként mi volt a terve ezzel, Rézike néni? – kérdezte bátortalanul. – Ki akarta végezni a cicust?

– A, dehogyan is! – nevetett Rézike. – Az eszcájgot puceválom! Látod, milyen éles? – suhintott vele a levegőbe. – Mikor Fütőri atya kicsi volt, egyszer ezzel vágott miszlikbe egy békát, azóta sem használtam. Akkor még igencsak szeretett böllérkedni!

Fütőri atya felszisszent:

– Szilencium, ha kérhetném, Rézike! – azzal kisietett.

Odakint már nagy tömeg várta, a körmenet, indulásra készen. A templomtól nem messze pedig portékájukat kínálták a csecsebecseárusok:

– Tíz a Krisztus, húsz Mária! Kinek nem kell, ne piszkálja! – s néha rá is ütöttek a nyúlkalós kezekre. Asztalukról lehetett vásárolni átlátszó műanyagból készített aprószenteket, piros–sárga–fehér színű mézeskalács korongokból fűzött nyakláncot és filléres, műköves gyermekgyűrűt. No és „Szűz Mária Löve” hátfeliratú, farzsebben hordható körtükröt, melyeknek nagy keletje volt. A cigányok ugyanis Szűz Mária Lóvének fordították, és meg voltak győződve arról, hogy ennek megvásárlása után a mennyei anya segíti majd őket az üzleti fondorlatosságban.

Kicsit megbolydítva a kialakuló rendet, ünnepi tűzoltóruhában Teszarek Lipót furakodott az atya felé. Megizzadt a sisak alatt, mire barátjához ért.

Boldogan ráztak kezét:

– Olyan nagy az örömöm, édes egy komám! – lelkendezett Teszarek Lipót. – Megint életre keltem a Tűzoltó Egyletben! És képzeld, új nevet is ragasztottak rám az emberek: csak úgy hívnak: Tüzes Lipót! Tüzes Lipót! Ebben a névben hév van, fickósság!

Fütyöri atya sugárzó mosollyal köszöntötte:

– Isten hozott, Tüzes Lipót! Isten hozott!

Az emberek egyre csak tolongtak a templom előtt, mert az öregasszonyok már dagadt bokájukban érezték: itt az idő, indulnia kell a menetnek.

– Hé, nem látta a Fütyöri atyát? – kérdezte a felbukkanó Tetű Pesta egy öregembertől.

– Dehonnem – hangzott a válasz. – Ott áll az ajtóban az öreg Beszarekkel!

Ezt hallva Teszarek Lipótnak elkomorult az ábrázata, s lemondóan legyintett egyet.

Tetű Pesta mennyei boldogságot tükröző arccal került elő a tömegeből.

– Drága Fütyöri atya! Szaguljon ide! – teli tüdőből a pap arcába lehelt. – Nem iszok ám! Ugye meg tetszik engedni, hogy a körmenet alatt én húzzam azt a csodás hangú harangot?!

Teszarek Lipót figyelmeztetően emelte ujját az ég felé:

– Gondold ezt még meg, Füt्यöri komám... Kutyábul nem lesz szalonna!

Ekkor ért oda melléjük a két gyerek: a ministráns ruhába bujtatott Rigó, valamint a kis Szuszika. Rögtön pártfogásukba vették a csavargót:

– Pesta tényleg megváltozott! – ugráltak lelkesedve.

Füt्यöri atya megenyhült.

– No, nem bánom... de nem teszel semmi rosszaságot! – fenyegette meg, majd ünnepélyes hangon jelentette ki, mint egy fejedelmi ajándékot. – Megbízom benned!

Tetű köszönetképpen megrázta az atya kezét:

– Megszolgálom! – kiáltotta. – Már nem beszél a Tittili, nem sugdos senki csínyeket a fülembe!

Ekkor haladt el mellettük Tombor Böske, vele világszép leánya: Rózsikának csak úgy perzselt a tekintete, s egy pillanatra megállt előttük:

– Pesta! – lehelte, az anyja csak nagy rántással tudta odébb terelni.

Pesta csókot dobott utánuk:

– Üdvözlöm, drága Anyuka! Pá, tündérem!

Tombor Böske felvágta a fejét és elsietett.

– Elveszem feleségül! Már el is jegyeztem az előbb, gazból font gyűrűvel – vigyorgott Pesta. – Köszönet a jóakarató embereknek! –

ordította, majd mindenkit végigcsókolt. – Jaj Csumi Náni, az ég áldja meg az ügyeske kezedet! Köszönöm a sípot! Ha egyszer pénzem lesz, veszek néked egy ujjan kosztümöt, meg a karodra ridikült, hogy mindenki megcsodál a kocsmába menet!

– Nana, Pesta! – fenyegette meg az atya.

– Aáá, neem! – búgta a csöpp férfi. – Soha többet be nem teszem oda a lábomat, drága Füt्यöri atya! Abba a böcsület-süllyesztőbe?!

A gyerekek ugrándoztak, mögöttük lehajtott fejjel, sunyítva baktatott Tittili.

– Én ujjan, de ujjan boldog vagyok! – kiabálta Rigó. – Él a Hóhér!

– Tittili megnémult! – kontrázott Szuszi.

– Tetű Pesta is ragyog! – nevetett Rigócska. – Leszokott az ivásról! Kell ennél nagyobb gyönyörűség az életben?

– Nézd! Az égen a felhők olyanok most, mint egy gyönyörű zenélődoboz! Tekerjük meg a kallantyú-ját! – kiáltott Szuszi, s a kezét nyújtogatva ugrándozni kezdett. – Ha el tudnánk kapni, és jó erősen megtekernénk, a Földgolyó is gyorsabban pörögne!

– Na, ha ilyen gyorsan forogna, hogy potyognának ki róla az űrbe a parasztok! – jegyezte meg kajánul Rigó.

Minden szempár Füt्यöri atyára irányult, aki már a feldíszített templomkapu lépcsőjén állt. Mellette egy hatalmas festmény, egyelőre sötét lepellel letakarva.

– Mielőtt elindul évről-évre megismétlődő rövid zarándoklatunk, a körmenet a templomkert körül, hadd lepjem meg Csuport népét egy gyönyörű ajándékkal!

Ünnepélyes mozdulattal vonta le a festményről a takarót. A nép álmélkodott: a Szűz Mária-kép gyönyörű volt – ámbátor kissé mintha túlságosan is emlékeztetett volna Tombor Rózsikára.

Az atya hümmögve, elgondolkozva folytatta:

– Köszönjük meg e remek kivitelű munkát a művésznek! – körülnézett, a fiatalembert keresve – Zengő Emil! Zengő Emil! – de a hívásra senki sem jelentkezett. Füttyöri atya nem is sejtette, hogy Zengő Emil éppen a pipacsos mezőn vágott át Márinkával, miközben boldog–komolyán nézték egymást és beszélgettek.

A körmenet ünnepélyesen hömpölyögve elindult. A harangtoronyban kuksolt a frissen gyógyult Tetű Pesta, ki az atya intésére átszellemült arccal húzni kezdte a csodás hangú harangot. A menet, tekintettel az élemedett korú résztvevőkre, nagyon lassan haladt. Elöl vitték a feszületet, utána haladt a cikornyás hangú előénekes, aztán Füttyöri atya és a ministránsok, majd a fekete kendős asszony nép, fekete ruhás, vakítóan fehér inges, nyikorgó csizmában szorokodó férfiak. A tikkasztó hőség ellenére mély áhítattal telve imádkoztak és énekeltek. De a szájak tátogó páráiból nem telt felhőre, a Nap szabadon perzselte az ünneplőből itt–ott kivillanó bőrüket.

Tittili egy hús fa tövében állt a harangtorony mellett, és felfelé pislogott.

– No, hát nem szólsz egy mukkot sem, drága lovacskám?! – kiabált le neki Pesta, ám Tittili tényleg nem válaszolt. Ekkor valaki felóvakodott az ócska falépcsőkön, és hátulról átölelte a derekát. Rózsí volt az: csábító arccal mosolygott szerelmére.

– Maradjá má’! – vigyorgott Pesta – Most istenes hangulatba vagyok!

A meleg egyre fojtogatóbbá vált. Mindenkiről csörgött a víz, s az öregasszonyok egyre jobban nyújtották a szent éneket.

Pesta is izzadt a toronyban, de nem csak a rekkenő nyári nap miatt. Az imádott nő ugyanis mögéje osont, átnyalábolta, s így már ketten kapaszkodtak a kötélbe. Rózsika valamit vőlegénye fülébe susogott, mire ő csiklandósan felröhögött. Hogy ezután mit tett, vagy mutatott az imádott nő, nem lehetett tudni. Az viszont jól hallható volt, amint valami oknál fogva a harangozó egyre gyorsabb ütemben félreverte a harangot. Megbolydult rögtön az ünnepi körmenet!

– Tűz van! Tűz van! Leég az egész falu! – kiáltozták szaladtukban az emberek. Az asszonyok sikítoztak, eldobálták az imakönyveket, a baldachinos Szűz Máriát pedig letették vállukról a férfiak. Még Füt्यöri atya is velük tartott, fél kezével rögzítve sapkáját a fejéhez.

– Tűzoltó Egylet, sorakozó! – próbálta összekiabálni társait Teszarek Lipót a nagy felfordulásban, amikor hirtelen egy utolsót,

nagyot bondult a harang, aztán elhallgatott. Döbönt csend ereszkedett a tájra. Csuport népe pedig egy emberként fordult hátra, a harangtorony felé.

(VÉGE)